

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Michaëlis, Karin.
Titel Title:	<u>De smaa Mennesker.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn ; Kristiania : Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, 1906
Fysiske størrelse Physical extent:	263 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

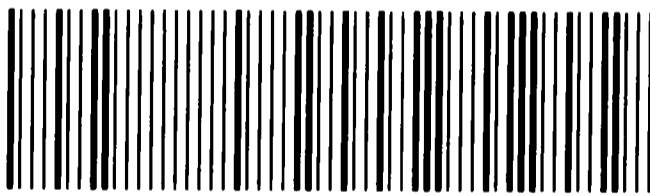
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

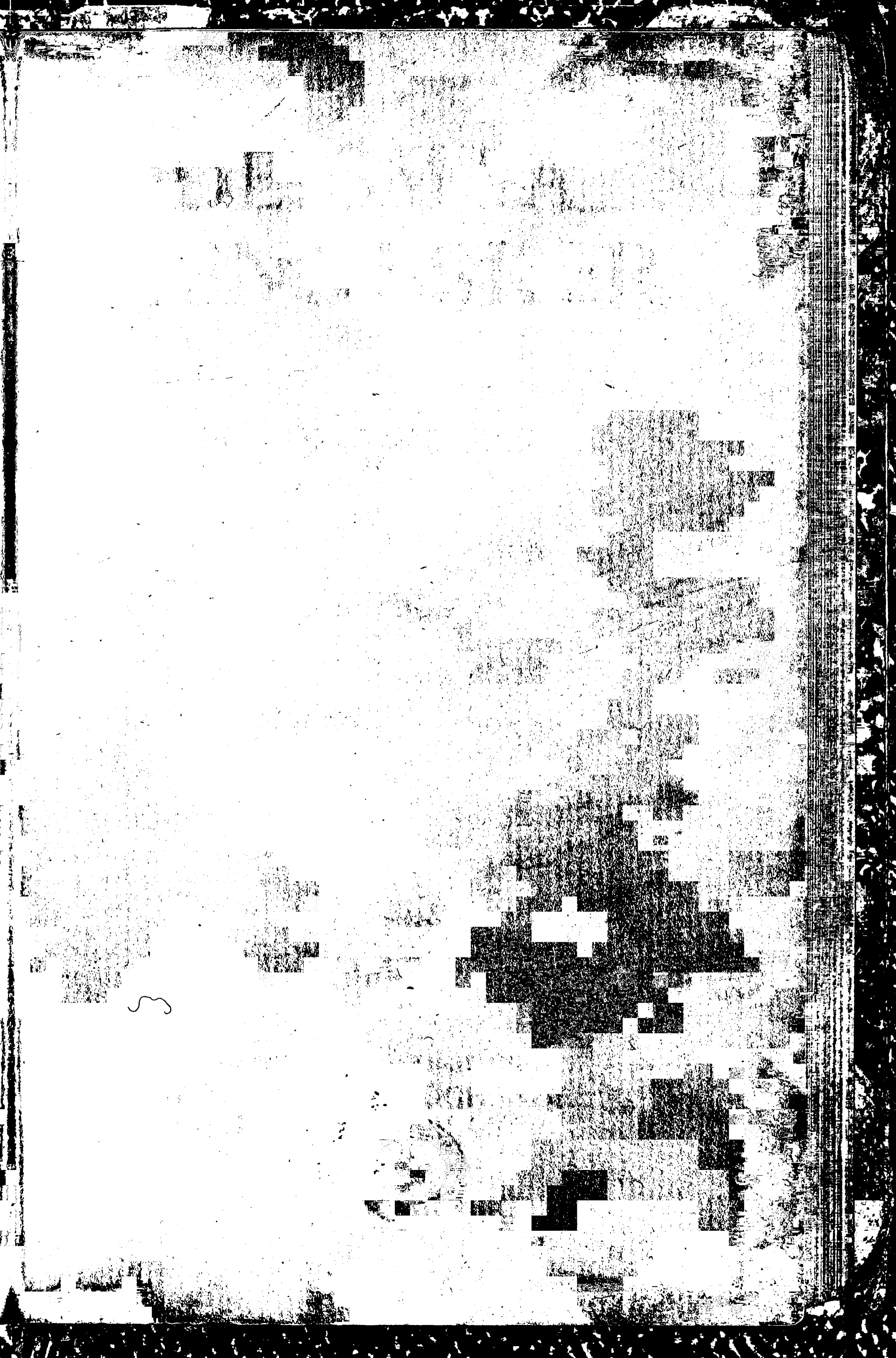
57, - 218.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021927172

3

DE SMAA MENNESKER

AF

KARIN MICHAËLIS

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCVI

DE SMAA MENNESKER

DE SMAA MENNESKER

AF

KARIN MICHAËLIS

11/16 h 5090

KØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI

1906

INDHOLD

1	GJERTRUDS TÆNDER
13	KRANSEBINDERSKEN
31	JESABEL
41	TIT OG TUT
53	EN FORLOVELSE
71	NAAR DYNERNE SOLES
81	TANJA
119	SØSYGE
131	EN NAT
159	DA SKOVEN SPRANG UD
169	BØGETRÆET
177	KÆLLINGEHUSET
185	DEN HELLIGE ILD
195	OVER LOFTERNE
207	FANGEN
215	ETIKETTEKLIPPERSKEN
223	MIRAKLET
255	FADERVOR

GJERTRUDS TÆNDER

NAAR Gjertrud kom over Heden ved Aftentide og Kendinger mødte hende, var det ikke Maalet men Tænderne, der først røbede, hvem hun var.

Tænderne lyste som visse hellige Kors, der er smurt med Fosfor. Finne Torben sagde, de skinnede som Sol paa Is, Tomas Duren kaldte dem Mælkebær, Osvald Kipp lignede dem ved Marmorsten i Maaneskær — han havde rejst i Grækenland.

Gefen Ægidius, som var den, Gjertrud elskede, sagde, de lysnede som Fiskeskæl under Vandet.

Gjertrud lo og brugte Tænderne som de smaa, levende, malende Kværne, de var.

I hendes Mund blev en Ravstump til gyldent Støv og Havets haardeste Musling til Sand. Gennem Torskens Pandeben og

Krabbens Angler klippede hendes Tænder som Saks i Papir.

Viskelæder og Sirup alene stod sig mod hende — ingen af de Dele kunde hun tage i sin Mund.

Den Mund var aldrig lukket i Laas over Tænderne, ikke naar hun smilte eller mulede, ikke naar hun talte eller tvinede, aldrig.

Hver Aften, naar Gjertrud stod foran Ildstedet og brasede Flæsk og Kartoffler sammen med Løg paa en sort Pande, begyndte hun at synge. Saa skingrede hun op, saa Soden randt draabevis fra Skorstensfanget, saa Lyngbaalet gav sig til at sprælle og sende en Regn af dansende Gnister om Ørene paa hende.

Saa det store, stille Mørke, der kom vandrede over Havet til Stævnemøde med Natten, lagde sig til Hvile midt inde paa Øen for at lytte gennem Tag og Mur.

„Paa grønklædte Bakke stod Hjalmar saa huld, thi Afskedens Time var nær . . .“

Gjertruds klare Øjne, Gjertruds store Stemme, Gjertruds rene Tanker klædte Visen i den Pragt, hvormed Eventyret understyrer smaa Prinsesser.

Visen med de mange Vers blev smuk i Gjertruds Mund.

Ingensinde havde hun set en grønklædt Bakke, ingensinde havde hun været borte fra sin flade Ø.

Men med et slap hun saa Panden, lod Baal skøtte Flæsk, sprang fra sine Pligter ud i Mørket og entrede Udkigsstilladset, der stod og slingrede mellem sine Jerntove foran Huset.

Stigerne gav sig, men da hun var øverst, vidste hun, at nu var hun tredsindstyve Fod over Havet.

Havet laa rundt om, hun hørte det, hun saa det ikke. Hendes Øjne søgte at rive gennem Mulmet. De kunde ikke. Men lidt efter borede Stjernerne sig ud Sylespids ved Sylespids, indtil det forvirrede. Saa steg og sank de som Dugg i Dans, saa svandt de i drivende Taage.

Gjertrud bøjede sig over Stilladsets flosse Kant og bed Tænderne dybt i det klamme Træ,

Hun tænkte paa Gefen Ægidius. Laa han paa Havet nu, eller laa han i Klitten mellem Koner og Piger og delte Baadfangst ved Lygteskær?

Hun følte det, som skulde hun forgaa af Skinsyge. En Ting græd, en Ting skreg. Ribbenene bed om hendes Bryst og Ryg.

Gjertrud kunde ikke blive kvit at vide, hvor syge Øens Piger var efter Gefen — som hun selv var syg efter ham, fra den Stund, hun kendte Forskel paa han og hun.

Saa lille han ogsaa var, saa spæd i Lemmerne, saa tynd i Ansigtet. Men det kom sig nok af Krøllerne og det gule Mylr, der rendte rundt i hans Øjne, naar de gik mod Kvinder.

Gjertrud drømte en Nat, og den Drøm var sød at huske — at hun havde spærret ham inde i Jordhulen norden ved Huset,

hvor Rødderne vintrede over. Og der var han alene hendes.

Men den Gang Gefen kom hende for nær, satte hun ham alligevel med egne Hænder ud af Kamret og baglæns i Grønjorden.

Siden græd hun, saa hun rystede, og siden var Gefen vred i lange Tider.

Den blide Aftenvind smøg lindt om hendes Kinder. Nu rørte Maanen de smaa Skyer, skød dem til Side og skar sig op over Himlen. I samme Nu blev Havet levende, og Gjertrud skimtede Baade, der bares mod Land.

Hun gik ned og passede Flæsket igen.

— — —

Gjertruds kloge og fornemme Madmoder, som ejede en hel Kjole af Silketøj, og som laa i Sengen med en langærmet Natsærk, der gik til Fødderne, talte mangan god Gang til hende om de Snarer, der lurder paa „Verdens Børn.“

Gjertruds Madmoder var et „Guds Barn“, og det var en stor Forskel.

Hun bad Gjertrud brænde de pæne Visebøger, som Gefen og Finne og Tomas havde foræret hende til Geburtsdagsgave, og Gjertrud lod sig overbevise om, at Dans var noget ondt, og at Djævlen red over Lænderne paa hver Mand, der gav sig hen i Dans.

Men alligevel kom det dertil, at Gefen pikkede paa hendes Rude en Nat, og hun maatte lindre den paa Klem og tage mod alle hans søde Ord. Og en anden Nat maatte hun løse Haaret ud over hans Ansigt, og han vilde ikke slippe det med sine Kys. Og en tredje Nat, da han bad hende gaa med i Klitten, maatte hun binde Skørterne om sig og gaa med.

— — —

Gjertrud fik ondt i sine Tænder — i dem allesammen paa en Gang. Det hjalp ikke, hun sugede paa en flækket Figen, det hjalp ikke, hun kom Grødposer udenom Kæberne, det hjalp ikke, hun kastede sig fladt ned paa Køkkengulvet eller bed i Vandspanden.

Tænderne værkede Dag og Tænderne værkede Nat. Hun blev muggen og arrig, og hendes Madmoder skændte.

Til sidst fik hun strængt Paalæg om at gaa med Postbaaden til „Fastlandet“ for at søge Raad hos en rigtig Tandlæge. Madmoderen vilde ikke have hende til klog Kone paa Øen — det kunde nemt gøre ondt værre.

Gjertrud var saa betaget af Skræk over det at rejse til Fastlandet, at hun pakkede alt sit Tøj sammen i haarde Bylter og sagde Farvel til Kamret, som gamle Koner, der véd, de skal dø.

Hun sagde ikke noget til Gefen Ægidius om den Tur, men hun bad til Gud, at han vilde lade hende slippe uskadt tilbage.

Den fine Tandlæge bankede paa alle hendes Tænder og kom med Spørgsmål, som hun rigtignok ikke for aldrig det kunde faa sig til at svare paa. Hendes Tænder fejlede ingenting, sagde han lydeligt og lo ligesaa spydsk, og det kostede to Kroner.

Men i Tænderne værkede det akkurat som før, og Gjertrud blev enig med sig selv om, at Tanddoktoren var for fin til at forstaa Øtænder. Da hun landede paa Hjemstedet uden større Molest, gik hun Snarvejen til den „kloge Kone“, som boede under den toppede Tvillingklit bagved Mosen.

Og Kællingen keg hende i Halsen og pustede hende i Øret, og fortalte om al den snigende og faldende Syge, der kunde opstaa fra Tænder. Tænder kunde være skønne og blændende som Bobler men indentil ikke bedre værd end Biblens kalkede Grave.

Gjertrud gøs og fornam med Sikkerhed, at der sad gnavende Orm i Tandrødderne, og deraf kom det, at Pinen ligesom groede op i Ansigtet og ind i Øjenkuglerne.

Den kloge Kone mente, nu gjaldt det at træffe den rette, den som havde født Ondskaben. Den skulde dø, saa maaske de andre kunde spares.

Hun bandt en beget Snor om Gjertruds ene hvide Hjørnetand, saa bandt hun Gjertrud til Ovnbænken og rendte selv til Døren med den begede Snor. Tanden fløj af, mens Gjertrud skreg som en Novembergris. Det var ikke den rette. Kællingen rodede i Gjertruds Mund og ryddede den i en Ruf for fire stærke, sunde Tænder.

Men da skvat Gjertrud om som en klasket Klud. Den kloge Kvind hægtede Trøjen op i Brystet for at skaffe Luft, og derved blev hun klogere, end hun i Forvejen var. Hun kogte en Bøtte varm Kaffe og slog i Gjertrud, og sagde, at det var nok saa godt, om hun snarest sørgede for Lysning.

Grædende gik Gjertrud bort med sine fire, hvide Tænder knyttet i en Lærredslap. — Nu vidste hun, at der er Straf for al Slags Synd, og det havde hendes Madmoder tit nok sagt. Aa Gud, aa Gud! — — —

Gjertrud blev Gefen Ægidius' Kone, hun fik fire Børn og mange Prygl, men de fire hvide Tænder groede aldrig fast i hendes Mund.

KRANSEBINDERSKEN

ER det Lyset, er det Morgenskyerne eller Morgenstunden, der vækker den gamle Kone — vækker hende hver Morgen paa en Tid, da hele Byen sover? Eller er det hendes Legeme, der ikke trænger til mere Søvn? Eller er det tunge Drømme — tunge Tanker?

Hun ligger for aabent Vindu, om det er Sommer, eller om det er Vinter. Gardinerne fyger til og fra, Sne staar ind, Hagl staar ind, Blæst og Regn staar ind — og Sol staar ind og Fuglesang og al den friske Lugt, som hører Morgenstunden til.

Hun vaagner. Ja, der er Træthed i Tankerne og Træthed i Legemet, hun mærker Vægten af de tre Snese Aar og Tyngden af mangehaande Minder.

Men hun maa op. Hun reder sit Haar

— det dejlige Haar, som engang var den Dronningekaabe, hvori hun kunde hylle sit Legeme, det Haar, der var blankt, saa Solen spejlede sig deri, og sort som det tætte Mulm, det Haar, der engang var blødt og flammet som selve Ungdommens Sind.

Nu er det graat. Ikke hvidt som Silke og med Fred i Farven, men sribet og falmet, for hvert sort Haar to tre visne hvide. Som inde i Hjertet, for hvert godt Minde tyve visnede Haab.

Hun fletter sit rige Haar og falder i Tanker derved — og hun maa det ikke, hun skal jo afsted.

Huset sover, Gaderne sover. Hun løber saa let gennem Stuerne — „nu flyver Mor,“ sagde Børnene altid, da de var i Hjemmet. Hun smiler, glemmer saa et, saa et andet, undrer sig over, hvordan Stuerne igrunden staar og sover — og hele Tiden passer hun paa for ikke at vække *det*, der sover, og *den*, der sover.

I Spisekamret skærer hun to tynde og

en tommetyk Skive Rugbrød, finder de store Spaankurve og Nøglen til Haven. Nu er der ikke mere — jo, Hunden.

Ude paa Gaden sætter den i Spring omkring hende.

Den gamle Kone gaar rask til med det gladeste Smil i de Øjne, som Børnene kalder: De to Kærlighedsbrønde. Hun ser op mod Himlen. Idag som igaar og Dagen før er Skyerne lette og lyse — de ligner Rosenblade. Hun véd Rosens Navn, men Navnet flyder bort — det er den, som ifjor kun bar fem spæde Blomster og nu bliver ved at give uden at trættes, den ene Rosen-skare efter den anden. Hvert Blad af den Rose er en lille Skat af Yndighed.

Hun véd ogsaa, at Vorherre sender hende de Blomster for at styrke hende, naar hun er nærved at segne.

Hun staar foran Havelaagen. Ikke har hun ænset Bakkens stejle Stigning eller Støvet, der fyger fra den hvide Vej. Endnu højere ligger Møllen. Den sover nok endnu

— men siden, snart, skal hun høre Vingene klapre.

Stille staar Skræntens høje, gamle Træer. At ikke alle Mennesker elsker dem — men de staar og ser forsømte ud. De smaa Huse og Menneskene inde i dem er vrede paa Træerne, fordi de tager Udsigten. Hun ser til Husene, de lave, røde Huse med hvide Fortræk for Vinduerne. I hvert Hus sover en Flok Børn, hun kender dem ved Navn, og *deres* Navne glemmer hun ikke. Hun har Raad til af Hjertet at elske hvert Barn, der føres paa hendes Vej.

Posten derovre med Trægitter om staar ogsaa og sover. Pumpestangen stritter langt bagud, som om en lille stærk Dreng har sat Kræfter til paa at løfte den, men ikke magtet at faa den ned igen.

Det ler i hendes Øjne, det ler om hendes Mund. Hele Træværket rundt hænger smaabitte skrævende Bukser og smaabitte stumpede Skjorter og Strømper og Pige-særke — det elskelige ru Barnetøj. Den

Mor har nok vadsket efter Fyraften — for i Aftes ved Solnedgang hang Tøjet der ikke. Men det er tørt. Natten forstaar, at smaa Børn volder stort Arbejde.

Hun maa dog ind i sin Have. Og hun gaar derind, — med samme Andagt som den, hvormed hun hver Søndag træder over Kirkens Tærskel, gaar hun nu ind under den Bue, der af Rosenranker er slynget sammen højt over Laagens Stolper.

Den Æreport har Barnet rejst sin Mor, Barnet i det fjerne, fjerne Land.

To smaa ivrige Hænder har gravet et Hul og stukket en blomstrende Kvist deri og vandet den og kysset den og bedt den om at gro. Den har adlydt.

Men Barnet selv — Hjertebarnet — gaar i det fremmede, fjerne Land, med Længsel til Sjæleroden, med Sorg til Bunden af Tankernes Dyb, med Vaande i hver Drøm. En Moders Kærlighed er saa stærk, og intet mægter den dog, slet intet.

Stille gaar hun frem over de muldsorte

Gange. Hver af de vuggende Fingerbøller og hver af de duftende Liljer kimer for hende. Lige ind i den lyse Himmel synger Fuglene. Hun hører det ikke. Hun ser det ikke.

Ak, var det dog saadan, at Barnets bedrøvede Sjæl hver hvileløs Nat kunde flyve over Oceanet som en vinget Drøm og slumre ind ved Moderhjertet! Eller var det saadan, at Moderen paa sig kunde tage den Sorg, der tynger Barnet, om den saa skulde knuge hende i Knæ! Uden Kny skulde hun bære den og takke, takke sin Gud derfor.

Men selv en Moders Kærlighed mægter intet.

Der, hvor Taarerne falder, ser hun to hvide Sommerfugle, de sidder saa stille, at hendes Fod er nærved at træde dem ned, men hun gaar til Side, og Sommerfuglene flyver op og kappes i Flugt om de tindrende røde Roser.

Nej se — Underet er jo sket: Valmurosen sprang ud i en eneste Nat. Henrykt

staar hun, Taarerne hvirvles bort i Smil. Ingen Rose er rød som den, ingen Rose bøjer sig paa sin Stængel som den. Helst blev hun foran den Rose længe, længe.

Men hun fornemmer mellem de mylrende Dufte en, der kalder og kalder, en lille spæd, paatrængende Duft. Det er den gule Myrrharose, som vil vise, at ogsaa den har skyndt sig.

Hun mindes i et Nu det gamle Sagn om Slottet, der blev bygget paa en Nat, fordi Myrerne hjalp til og Himlens Fugle og Havets Fiske. Her har intet levende Væsen hjulpet til, og det, som Natten selv har fuldbragt, er for hendes Tanke vidunderligt som selve Barnets Tilblivelse, som selve Sjælens Skabelse.

Nej men — tre store Muldvarpeskud! Den springske Hund tumler hen og roder i dem. Hun smiler blot. De blinde Dyr skal nok hytte sig.

Bierne er sandelig paa Færde i Dag. De snurrer og snuser, de sætter sig paa Kind

og Næse og jager afsted i spillende Fryd ind over de straalende Bede. Hun følger efter og begynder at plukke Morgenfruer, Jomfruen i det grønne, Studenternelliker, Verbena — den hvide Verbena minder hende igen om Hjertebarnet, derfor bryder hun den nænsomt, og tager om den som med Kærtegn. Snart har hun Favnen fuld.

De blanke Ørentviste springer fra Blomsterkalkene, Edderkopperne spinder fra hendes Hat over Haandleddet og Kjole, smaa Billeder render om i Nakken og ned under Halslinningen.

Paa Bordet i Lysthuset bliver Blomsterne lagt. Med det samme ser hun til Druerne, der kryber op om Taget. I Aar er Klaserne uden Tal. Hun knejser ved det Syn, skønt hun kender det saa godt.

Det er Kærlighedsgaven fra hendes store, elskede Dreng. Der ligger ogsaa Have mellem ham og hende, men for ham er hun tryk, som sov han endnu derhjemme i Tremmesengen under Boghylderne.

Forgangen Aar sendte hun ham en Druekærne fra hans egen Vinranke, og den slog Rod i det fremmede Land, den blev endnu et usynligt, velsignet Baand, foruden de mange, som Brevene og Tankerne bandt.

Det kvidrer, saa hun knap kan skelne Insekternes Jubel fra Fuglenes Kvidder. Der kagler Høns, der kurrer Duer — der jager en Maar tværsover Haven.

Hun kiltrer Kjolen godt højt op, den er helt tung af Dugg — at hun dog kunde glemme det! Og hun gaar ud af Haven over Vejen med sin Vandkedel og fylder den ved Posten. Men da Pumpestangen er godt i Gang, bliver hun ved at poste for at se Vandet sprudle frem i en armtyk glimtende Straale.

Kedlen bliver sat paa det lille Petroleumssapparat i det lille Køkkenskab bagved Lysthuset, og medens Vandet koger, begynder hun at plukke Roser.

Hver Rose er hende kær som hendes Øjenstene. Hvad skader det, at Tornene

stikker? Dem kan hun pille ud siden med en lang Synaal. Huden paa hendes Hænder er bleven saa tyk og læderagtig af meget Vand og mange Torne og rusten Staaltraad og Splinter.

Hun kommer til at se paa dem, den ene Finger er skæv, den anden kroget. Ikke en Vadskekone i Byen har Hænder saa stygge — det er nemt at se.

Og hun ler midt i den vemodige Tanke, at engang har de været saa pæne, at de stod mod Haaret som hvide Kameliaer. Det sagde *han* —

Og ingen Handsker var smaa nok til de Hænder. Veninderne havde kaldt dem Adels-hænder. Men engang havde Hjertebarnet kysset dem og sagt: Var de adelige før, Mor, saa er de kongelige *nu*.

Men hun skyder det bort. Hende tilkommer visselig ikke Æren for, at hun har arbejdet Nat og Dag for sine Børn og sin Kærlighed.

Den dejlige, dejlige Have! Meget er taget

fra hende, men meget, meget er hende ogsaa givet.

Den Have er en Rigdom — hun véd kun én, der er skønnere: Paradisets Have. Men søger hun i Hjertets Enfold at forestille sig Himmelhaven, bliver den i Lignelse med denne. Dybest inde lever det Haab, at hun, i Tidernes Aften, naar Evigheden rejser sig over alle faldne Verdener, maa mødes med sine Kære just i denne Have, med Æreporten af Roser, med Vinrankerne om Lysthuset, med det gamle Æbletræ.

Æbletræet midt i Haven er jo som selve Kærlighedens og Fredens aabne Favn. Under Træets vidtudspændte Grene, der, støttet af mange høje Stave, rækker til alle Sider og hvælver en Hal, under de Grene blev Hængekøjen sat op, under de Grene blev de gule Borde dækket og Lamper tændt, under de Grene kvidrede Børnenes Stemmer i de lune Sommeraftner, naar Fuglesangen tav, naar Maanen stod op og Stjernerne gik ud af Himlen . . .

Dengang inden Børnene drog bort. Aah, hun længes, hun længes — —

Og naar Efteraaret kommer, dratter og triller i Tusindtal de smaa runde, sure, kære Æbler langt ud over Haven, som vilde de se sig om, inden de blev samlet op. Det Æbletræ er hendes, det vil leve, saa længe hun lever, for det véd, hun har det behov.

Hun drømmer om at lukke sine Øjne for bestandig en Aften under Æbletræet — naar Børnene er hjemme igen.

Og Børnene skal ikke græde, den ene skal sige til den anden: — Nu er Mor jo lykkelig.

De vil nok blive hos hende hele den Nat og tale om hende og sige, at hun var dem en trofast Mor

Nej, hvor hun bliver doven med Aarene! Vandet spilkoger. Hunden logrer for at fortælle det. Hun laver saa Morgentheen, smører de tynde Skiver Rugbrød med Smør saa tyndt som den skæreste Hinde paa et

Blomsterblad. Hunden faar sin grove Hum pel, endda med lidt mere Smør paa. Hun sætter sig midt ud i Solen og drikker sin The.

Nu ringer Kirkeklokkerne seks. Har hun allerede været her halvanden Time?

Det haster, der er meget, som venter paa hende. Blomsterne lokker rundt om, de er ikke bange for at plukkes af, de vil gerne følge hende, bindes i Buketter til de levende Mennesker og i Kranse til de døde. Blomsternes Hjerte er kærligt.

Hun plukker og plukker og tager hver Blomst med et Smil.

Og Blomsterne takker hende igen med deres Duft og Farve for, hvad hun hver Aften har gjort dem af Godt. Selv synes hun, det er kun lidt.

Hun har hver Aften slæbt hundrede tunge Kander Vand fra Tønderne rundt til de mange Bede. Under Stjernehimlen har hun vandet og vandet og følt Velsignelsen lyse over sin Gerning. Men hun har ogsaa

tænkt: Blomster er nemmere at passe end Børn. Blot man ønsker godt over en Plante, trives den, men det, man synes bedst for Barnet, er ofte dets Fordærv.

„Hjertebarn — Smertebarn“, hvisker hun. Sorgen har drevet hendes Barn af Land, end ikke hendes Kærlighed kan drage ham tilbage.

— „Vær kun rolig, Mor, jeg kommer jo engang — — — naar jeg igen bliver glad!“

Men Aar er gaaede, han er ikke kommen, han er ikke bleven glad.

Den unge Kvinde, som sveg ham, er død — han er dog ikke bleven glad igen.

Hjertebarn—Smertebarn.

Hver Uge, naar Brevet kommer, hun bæver for at bryde det.

Hun gaar forbi den store grønne Kristtjørnbusk. Skinnende staar den med blanke Blade og røde Bær. Det er de Dødes Træ. Hun smiler til det.

Nu var hun jo ved at glemme det aller-vigtigste! Hun plukker et Gedeblad og dan-

ner det som Kræmmerhus. Saa lægger hun sig paa Knæ inde i Jordbærestykket og plukker alle de største og rødeste Bær. Selv spiser hun ingen. Ham er de tiltænkt, den gamle Mand, som ligger og sover derhjemme.

Mildt tænker hun paa hans Fornøjethed, naar han vaagner og ser Bærrene ved sin Seng.

Hun fylder Kurvene, saa Blomsterne næsten skjuler hende — inden Middag skal hun have fire Kranse bundet. Udaf Haven flyver hun, over Vejen, gennem den vaagnende By, ned til det slumrende Hjem.

Foran Døren standser hun et Nu, hendes Hjerte har taget paa at banke.

Hun synes med et, Kræfterne svigter, en Anelse, en Angst, en Forvirring fylder hende. Hun staar foran Døren, hun véd ikke selv, hvad hun venter.

Hun tør ikke tænke det ud. Hun tør ikke. Det er jo umuligt. Det er jo umuligt.

Da aabnes Døren af en fast Haand:

— Mor! —

Og medens alle Blomsterne falder fra
hende og hun favner sin Dreng, ringer
Kirkeklokkerne syv.

JESABEL

BØRNENE legede sammen i et Hjørne af Haven. Jesabel tyssede paa Broderen:

— Kan du høre, nu leger Myrerne Krig, kan du høre, hvor de marsjerer og slaar paa Tromme og skriger — og saa kommer der en Flagermus og æder dem allesammen!

Det med Flagermusen føjede hun til, fordi et Vindpust strøg gennem Lindegrenene over hendes Hoved.

— Du lyver, Jesabel, du kan ikke høre Myrerne, det kan man ikke; man kan heller ikke høre Skyerne!

— Jeg kan høre Myrerne, for det véd jeg, og jeg kan ogsaa høre Skyerne — — nu . . . nu kommer der en Sky!

Drengen saa op. Han forstod ikke, hun kunde høre Skyen.

— Hvordan kan du høre den? spurgte han.

— Herinde, hun pegede paa sine Øjne.

— Man ser med Øjnene, sagde han, og du er blind, du kan ikke se.

— Kan jeg ikke se! Jeg kan vel nok se, naar jeg bare vil.

— Nej!

— Jo!

Drengen tog en lille Regnorm op fra Jorden.

— Kom med din Haand, Jesabel.

Han lagde Ormen i hendes flade Haand.

— Hvad er det saa?

— Det er en Orm, den er sød.

— Hvad Kulør har den?

— Den er — — den er lyserød.

— Hun løftede Ormen mellem to smalle Fingre og kyssede den ømt.

— Den er sød, Janus, jeg vilde gerne have mange Orme at lege med, naar du er i Skole, men jeg kan ikke fange dem; der er kun Græs og Jord og Sten.

— Det er fordi du ikke kan se, du kan kun føle, men hvorfra véd du, at Ormen er rød?

— Den er ikke rød, den er *lyserød!*

— Det kommer ud paa ét.

— Nej, for Ribs er røde og Kirsebær, men min Tunge er lyserød og en Snegl er lyserød.

— En Snegl er ikke lyserød, den er graa.

— Jo, den *er* lyserød, jeg véd det selv, og Fiskene er lyserøde, og Vandet er lyserødt.

— Jeg har jo fortalt dig, at Vandet har ingen Farve.

Jesabel fylder Hænderne med Jord.

— Du lyver, Janus, du er ikke rar!

De laa lidt og surmulede. Jesabel begyndte først at tale.

— Fortæl mig om i Skolen, hvordan var det idag?

Drengen tænkte sig om.

— Vi havde Bibelhistorie og Regning —

— Det véd jeg godt, det er ham i Løvekulen og Drengen, som slog den anden Dreng ihjel, og saa blev de puffet ud af Haven, og Mama regner med mig hver Dag: et Bord har fire Ben, og et Menneske har to — jeg klippede Katten i Halen før — og et Tusindben har mange fler, og to og to er fire, og en, to, tre, fire, fem, seks, syv — jeg kan til treogtyve!

— Saa havde vi Tegning.

— Hvad er det?

— Det er med et Blyant.

— Hvad er et Blyant?

— Aah det er ligesom et Penneskraft — eller en lille Kæp kan man gerne sige, og saa tegner vi Streger og Firkanter og Trekkanter, og dem, som er dygtige, de tegner Huse og Blomster, men ikke vores Klasse.

— Jamen, Janus, hvordan er det, hvordan gør man det? Blomsterne vokser jo af sig selv ligesom dig og mig.

Han grundede lidt, trak Søsteren helt hen og lagde sig plat paa Maven. Saa tog

han en Sten, ridsede nogle Figurer i Jorden og førte bagefter hendes Fingre gennem Ridsene.

— Nu vil jeg selv!

Janus fandt en spids Sten til hende.

— Det er Mamas Syæske. Det er en Knap. Det er en Orm, og det er en stor Pandekage — — kan du saa se, jeg kan godt tegne!

Janus rystede paa Hovedet.

— Jamen, Jesabel, man *kan* ikke tegne, naar man er blind. Og naar du kan tegne bare en lille bitte Smule, saa kan du ogsaa se en lille bitte Smule.

— Ja, det kan jeg, jeg kan se en stor Smule, jeg kan se alting.

— Fy, du lyver, det er grimt at lyve, det lærer vi i Skolen.

— Jeg har Lov at lyve, naar jeg selv vil! Hun vendte Ansigtet op mod Solen, og hele hendes lille Person dirrede af Trods og Velbehag.

— Kan du tegne en Fugl, Janus?

Han ridsede en kluntet Stork.

— Nej, det er ikke rigtigt, en Fugl er saadan — — Hun pustede med Læberne, som om hun blæste Sæbebobler.

— Det er en Fugl, og du er en dum Dumrian, Janus, for du kan ikke tegne en Fugl, og nu synger den!

Hun gav sig til at fløjte.

Han kyssede hende.

— Du er ogsaa en sød lille Orm, Janus, og det gør ikke noget, at du er dum, jeg vil giftes med dig alligevel!

— Du er jo min Søster, og saa kan man ikke giftes sammen!

— Jamen jeg *vil*, ellers slaar jeg dig ihjel!

— Det kan du ikke, for jeg kan løbe fra dig, og saa kan du ikke finde mig, fordi du er blind.

Jesabel begyndte at tudskraale, og Broderen kunde ikke faa Graaden til at standse, hverken med Jordbær, Regnorm eller Kys.

— Jeg vil græde, til jeg dør, for saa dør jeg! brølede hun.

— Du maa ikke græde, Jesabel, for saa græder jeg ogsaa.

Hun snøftede oplivende ved Tanken, det gjorde saa godt, naar Janus sagde, han ogsaa vilde græde. Hun jog Haanden op i hans Ansigt for at fornemme, om han nu gjorde Alvor af Løftet, og da hun fik vaadt paa Fingrene, gav hun sig til at le, men tog sig i det og hviskede indsmigrende:

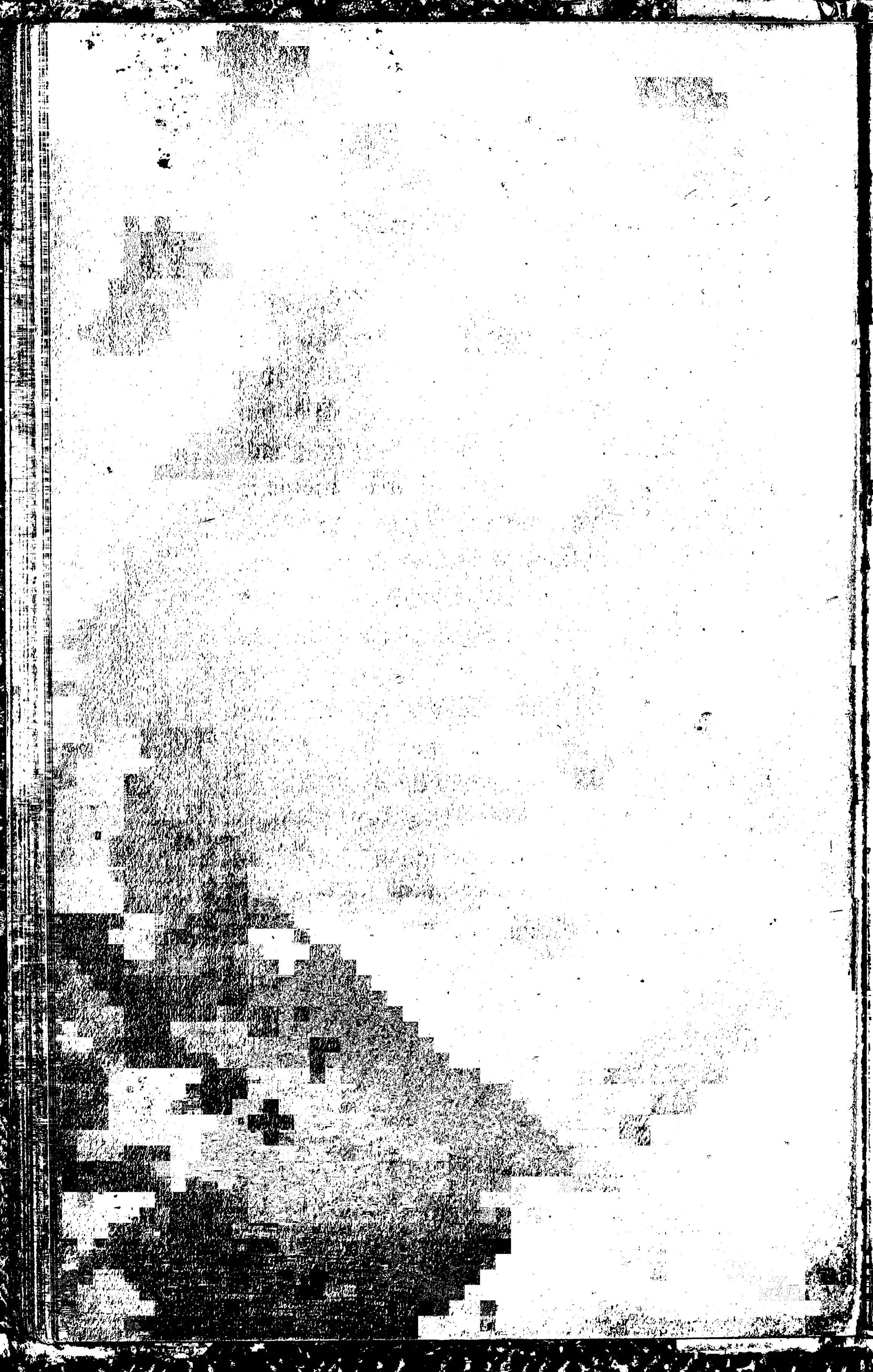
— Vil du ikke nok se at blive blind, for det vil jeg allerhelst have?

Det gav et Sæt i Drengen, saa svarede han langsomt og forknyt:

— Jo, hvis du forfærdelig gerne vil have det, skal jeg nok prøve, men hvorfor vil du have, jeg skal være blind?

Jesabel hviskede ham lige ind i Øret, medens det klukkede i hende af Latter:

— Jo, for saa vil jeg rende fra dig, og saa falder du i Vandet og drukner!

TIT OG TUT

TIT var fuldblods paa begge Sider og havde ligesaa mange Aner som en arabisk Hingst.

Tit taalte ikke Seletøj og lod sig ikke spænde for den Plov, der furer Jorden for andres Grøde.

Han var sig sin Race bevidst, med andre Ord en dejlig luddoven Kavaller.

Tit ejede en Ring, som Thomas Kingo havde baaret paa sin Konfirmationsdag, og et Armbaand, som Yvette Guilbert havde faaet af Boulanger.

Han svor, aldrig at ville skille sig af med disse Skatte, før kaste dem i Havet — som Kongen i Thule.

Blandt de ikke mange Bøger, han havde læst, holdt han mest af Robinson Kruso, og med den for Øje begav han sig over

Atlanten for at erobre Amerika eller en anden øde Ø.

Hans Moder trakterede ham ved Afrejsen med overvældende mange Taarer, Klæder og Penge. Taarerne hang i hans Ulster og fordampede samme Aften. Klæderne blev ødelagte af Søerne fra første Storm, og da han selv laa dødssyg af Kvalme under den anden, blev Pengene stjaalne.

Omsider stod han i New York med sin Ring, sit Armbaand og sit fine Navn; dog Tit var ikke den, der lod sig forknytte.

Saa fattig han var paa jordisk Gods, saa rig var han paa himmelsk.

Tit ejede nemlig en lille hvid Engel med Guldlokker og svajet Ryg, der præcis passede til Vinger, og denne lille Engel hed Tut og boede i syvende Etage i et af New Yorks høje Huse.

Tut førte Naal og Traad med samme Elegance som den, hvormed Tit haandterede en ægte Havanaser, og Tut var derfor ansat i et Modemagasin, hvor halvandet Hundrede

andre smaa sorte og hvide Engle ligervis hjalp til at gøre Eva'erne takkelige for New Yorker Adam'erne.

Tut førte Naal og Traad og tænkte alt imens paa sine kære i Danmark, paa Tits fine Navn og paa den Tid, da hun skulde komme til at dele Finheden med ham og gaa i Silke og Fløjl i det kgl. Teaters første Parket.

Hver Aften gik Tit og Tut en Tur om i Byen. Ingen af dem havde jo Penge, men saa besøgte de f. Eks. Kineserkvarteret, tog en Omgang Ringbane eller Luftbane, købte „New York Herald“ og delte den i to Dele, som de saa skiftedes til at læse o. s. v.

De var saa lykkelige, som man overhovedet kan blive paa denne Klodernes dejligste Klode.

Tit havde ogsaa gerne lidt Nyt at fortælle fra sin „Virksomhed“. Den ene Dag pudsede han Vinduer et Par Timer, den anden hjalp han til at vadske Tallerkener af i et Kafékøkken, eller han assisterede

ved Gadefejning, som Konditorbud og meget andet.

„Saa faar man da set sig om“, sagde han, og Tut klappede i Hænderne af Glæde.

„Tænk, om de vidste, *hvem* du er!“

Men, tænk — saa en skønne Dag kom Tit ikke og hentede Tut, og lille Tut græd og stak sig med Naalen og græd igen.

Og for at holde Bedrøvelsen vedlige sang hun „Det var en Lørdag Aften“, alle Versene, og fandt, de lød saa usigelig sørgmodige derovre i det fremmede Land.

Ikke et eneste Muk hørte hun fra sin Tit, og Tiden gik, og Tut sørgede.

Den 24de December kom. Der var Travlhed paa Magasinet. Alle de smaa Engle syede og syede og drak sort Kaffe for at stramme Kræfterne op.

Der var saa stille i Flokken, at man hørte Traadenes Rispen i Tøjet og Tyllets bløde Knitren, naar det bukledes sammen om Sørgehattene, og Fjerenes stive Knæk-Knæk,

idet de blev fæstnede med røde Agraffer paa Pelshuerne til unge Sportsdamer.

Papirsposeerne raslede, hver Gang der blev stukket en færdig Hat ned i dem, og Pennen kradsede, naar Damerne skrev paa, hvor meget Silke og hvor mange Baand der var gaaet til.

Pludselig lød det, som naar et Møllehjul sættes i Bevægelse og Vandet plasker og sprøjter ned gennem den aabne Sluse.

Alle Damerne lo.

En halvgammel, mægtig høj Lazaron med bulet Cylinder og trevlet Sjal over Skjorteærmerne, med pindmagre Ben i Sivsko og prægtig hvid Hængemoustache, kom trampende op gennem Lokalet. Han fikserede hver enkelt af de smaa Engle, rystede paa sine snedrivende Lokker og gik videre.

Først oppe hos Tut standsede han og tog Cylinderen dybt af. Den havde Hul i Toppen.

Tut saa forfærdet paa ham, da han rakte en noksaa malproper Haand ud imod hen-

de, og hun tog sin Pung op for at give ham en Sølv mønt.

„Næ, Old Charley tigger slet ikke i Aften! Skal ellers hilse fra en fin Ven, med Guld om Armen, selv om Klæderne er sat. Han vidste nu ikke saadan absolut aldeles, at Old Charley stillede for ham, men jeg har faaet Færten af, at han ligesom gernerede sig. Gehænget er ikke i Orden: Snorene er gaaet løse, forstaaer De. Se, Old Charley kommer for at indbyde Milady — ja det bliver De nok en Gang — til en tarvelig Juleaften. Vi bliver bare tre. Det skal være omme bag Smiths Pladser. Naa, hvad siger Milady?“

Tut var rødere end den kalkunrøde Agraf, hun sad med i Haanden, og kunde ikke svare et eneste Ord.

„Man tror mig maaske ikke? Ingen har endnu tvivlet paa Old Charleys Ord, ikke en Gang Count Tit. Se her: har jeg maaske stjaalet det, eller har jeg ærligt og redeligt laant det, da vi byttede Bukser forgangen?“

Tut saa sprutrød paa sit eget lille Portræt, som Tit ellers bar i Medaillon.

„Jo — jo — jeg kommer, jeg gaar med, lige med det samme!“

Op fór Tut og sagde Farvel og glad Jul.

Naa, hvor det gik. Old Charley skridtede ud, og lille Tut trippede efter:

„Saa, kan Milady vente her, mens jeg gaar paa „Bjerget“ med vores Ring — den, som alle de danske Konger og franske Skuespillere har leget Krig om“.

„Aah nej, for Guds Skyld, jeg har jo saa mange Penge, aah, jeg græder, hvis De gør det, jeg bliver vred, jeg — løser den ind, hvis De gør det!“

Og Old Charley gjorde det ikke. Han var velfornøjet med alle de Fødevarer, der blev Raad til af den lille hækledede Pung.

„Nu er vi der“, sagde han, da de midt inde paa en Værftsplads stod foran et gammelt Træskur, der saa ud, som om det kunde vælte, naar man bare pustede paa det.

Tit og Tut laa i hinandens Arme.

„Av“, sagde Tut. Hun havde revet sig paa den Haarnaal, der holdt Tits Antydning af Frakke sammen.

Hun saa sig om i Rummet, der var stort nok til de tre og en Huggeblok med Avisdug og — en lille ussel halvkrøblet Gran med to Vokstændstikker i Toppen og smaa Øreskringler paa Grenene.

Men frem af det Hul, hvor Lommen ellers sidder, trak Tit et Par lyseblaa Silkesko med slanke Hæle og duftende Foer.

Tut saa straalende glad paa Skoene, men satte saa et dygtig bebrejdende Blik op til Tit. Men Tit skød blot Frakkeærmet op — Skjorte havde han ikke — Armringen var borte.

„Aah du, aah du — — — — Men hvor har du været?“

Tit havde saamænd været i Fængsel i to smaa Maaneder. „Saa saa' man jo det med“. Han og Old Charley — hvem han havde truffet i Slængkappe til at dække Nøgheden med, da han, Tit, en Aften søgte gratis Logis i en Brædestabel — var kom-

men for Skade at ryge en Pennycigar, som tabte Gløden, saa Tømret blussede op.

En næsvis Betjent tog dem med.

Old Charley dækkede op med Tuts Flasker og Pakker, og de tre glade Sjæle holdt en velsignet Juleaften i Skuret.

Men — ingen Glæde varer evigt. Pludselig bankede det haardt paa Døren.

De svarede ikke, men et: „I Lovens Navn“ fik dem til at lukke op.

De var Vagabonder, som saadan brød ind paa lukkede Værftspladser, sagtens for at stikke Ild paa. Om de vilde gaa med, og det lidt straks!

Det trak op til Graad hos Tut, men Old Charley halede Kingoringen frem og lod Diamanterne lyne for Næsen af Betjenten.

„Troer De, Sir, at Count Tit *behøver* at sidde her; det er selvfølgelig en Spas, et Væddemaal, saavel som vores lidt ejendommelige Paaklædning.“

Da brast Betjenten i Skoggerlatter, tog sin Hat dybt af og gik baglæns ud. —

EN FORLOVELSE

JENNY sad i Underskørt og Nattrøje og stirrede fra Kvistvinduet ud paa alle de hvide Kirsebærtræer. Der var tusind — tusind Træer, som blomstrede.

Det hørte til hendes fortvivlede Sorger, at hun ikke som andre ordentlige Mennesker ejede en Natkjole. Klæde sig paa gad hun ikke, men for at bøde lidt paa Nattrøjeskændslen havde hun svøbt et gammel bladgrønt Silkebaand om Livet og et om sit røde Haar.

Dagen igennem sad hun og drev paa de smaa, haarde Stole, saa paa en, saa paa en anden — mest henne ved Vinduet med Albuerne i Karmen og Hovedet støttet mod Hænderne.

Aah, de Træer, de Træer . . . hvor de ærgrede hende . . . især nu, medens de blomstrede . . .

Deres Skyld var det, at hun sad her som en anden Kirkerotte, uden saameget som en Glæde i Livet. Ja, netop, uden saa meget som een Glæde i Livet!

Almægtige Gud, for en Raptus at have! Bruge alle sine Penge til at plante Kirsebærtræer for, laane Penge til mere Jord og flere Træer. Selv de femten Hundrede Kroner, han vandt i Lotteriet, gik med. Rub og Stub gik med . . . I gamle Dage, da han kun ejede den Smule Køkkenjord bagved Huset og hver Dag sad paa Torvet og solgte Urter, da vankede der dog af og til lidt pænt, baade et Guldkors, en hvid broderet Kjole, en Opalring . . . og da gik man i den bedste Skole med de bedste Folks Børn . . . men blev forresten aldrig bedt ud, fordi Ens Fader sad og solgte Gulerødder og Blomkaal med Trætøfler paa Benene.

Saamænd ogsaa den Gang levede han bare for de Kirsebærtræer — — Raptussen var vist saa gammel som han selv . . .

Hun tænkte paa den Nat efter Moderens

Begravelse, da han trak baade hende og Maja ud af Sengen for at vise dem, hvor dejligt Træerne saa ud i Maaneskin! Hm... det var nu over ti Aar siden.

Plantet for tæt var de, aldrig blev der sælgelig Frugt. Men stædig var han: som de stod, skulde de staa. Altid gik han og gloede paa dem og nuslede med dem. Saa-mænd saa havde han været en skikkelig Far. Han kunde jo ikke gøre for, hverken at han var lidt skørhovedet, eller at han døde, eller at han brød sig mere om sine Træer end om sine Børn . . .

Med Maja var det en helt anden Sag, hun var født saa glat, saa lige op og ned som et Kasteskaft — uden Nykker, uden Kanter, uden 'rødt Haar. Derfor var hun ogsaa blevet til noget, hvis man da kunde kalde det for „noget“ at være Kommune-lærerinde for Børn, som lugtede af Snavs og Fattigdom. Nej, saa hellere sælges som Slavinde i Afrika . . . paa *Guldkysten* eller *Elfenbenskysten* . . .

Jenny gav sig til at rede sit Haar. Det knitrede som brændende Hø. Hun mærkede, hvordan Solen rendte ind og ud mellem Haaret og Kammen. Naar hun trængte til noget rart, saa redte hun sit Haar eller sin Seng, det var det bedste, hun kendte. Og ved Gud, hun trængte til noget rart . . . I en lille Æske havde hun alle de Fløjlsbaand, som Maja efterhaanden, paa bønlig Opfordring, havde købt i København, naar der var Udsalg. Jenny prøvede dem foran det halvbrustne Spejl. De stod til Haaret, de fine, falmede Farver!

Igen sad hun ved Vinduet. Kirsebærblomsterne var begyndt at drysse. I Morgen var den Herlighed forbi. I Morgen . . . i Morgen. Hun havde faaet fire Dages Betænkningstid. I Dag var det den fjerde . . .

Jenny tænkte paa, at hvis hun døde, saa burde hun ligge i en Kiste af slebet Kryстал . . . med udslaaet Haar , . . i Ligdragt af kridene hvidt Fløjl . . . med foldede Hænder og nøgne Fødder . . .

Hun fik Hjertebanken. Man kunde jo ikke trække Vejret i saadan en Kiste, saalidt som i en Osteklokke.

Det bankede. Det var den sure Madam nedefra med Vælling og Klipfisk paa en bulet Blikbakke. Spiste man ikke, skrumpe man ind og blev mager; spiste man Vælling, blev man tyk og styg . . . Og Klipfisk, som lugtede langt hen. Nej, før sulte.

Madammen havde nok from Lyst til at prygle hende, da hun maatte gaa igen med sin Mad: „Saadan en doven, kræsen Tingest“ . . .

Hun generede sig ikke, den Madam!

Og Maja, som ovre i København bildte sig ind, at hun virkelig spiste sammen med de Mennesker! Maja var ikke synderlig udspekuleret. Vel var det i Grunden Synd at kassere Maden, naar Maja hver Maaned betalte tyve Kroner for den — foruden hvad der gik til Lys og Brændsel og Klæder. Naa, Lys brugte hun nu ikke. Hun

gik i Seng, naar det var mørkt. Hvorfor skulde hun sidde og kukke ved Lampeskin? Og Klæderne var da simple nok. Den sidste Kjole var af gamle Klude, som Kræmmeren havde trevlet op og vævet i Hvergarn, saa tykt at det skrattede.

Jenny travede op og ned, gnaven og sulten og grædefærdig.

Beständig havde Maja lovet at skaffe hende „noget“ i København, bestandig blev det ved Snakken. Nej, Maja vilde *ikke* have hende derover, det var Sagen, bare fordi hendes væmmelige Kommuneagurk af en Kæreste fandt, at København var en „farlig By for Pigebørn af Jennys Slags“.

Den Tværdriver, den Kamel, den Pukkelokse — han skulde ikke ængste sig, hans Tærskel havde hun ikke til Hensigt at slide for tit.

Men København . . . du store, kære Verden, *København* . . .

Det var ogsaa ham, som fik Maja pudset paa hende med Lovtaler over . . . Javel ja,

det var saa uegennyttigt, at han lod hende bo kvit og frit paa Kvisten, indtil Stedet skulde rives ned! Ja, han var en uegennyttig Sjæl. Med sin egen levende Vægt skulde hun nok betale, Pund for Pund . . .

Tusinde Gange hellere — inderst inde saa hjertens gerne — vilde Jenny være „saadan en“, bare hun vidste, hvordan man bar sig ad med at blive det. Saa fik man Vogn med Kusk og Tjener, fik kostbare Smykker, kunde klæde sig i Flor, om det skulde være. Modtage Grever og Baroner i sine „Salon“er. Hun vilde gerne en lille Tid være Kameliadame og saa bag efter giftes med Armand og aldrig i Evighed dø. Men Gudbevares, hvor det vist var svært at blive en Kameliadame, naar Ens Fader havde solgt Gulerødder. Med Hvergarnskjole blev man det allenfals ikke.

Ak nej, alting var svært undtagen at blive Bagerjomfru eller . . . eller . . . det gøs i hende. Den Tanke var i Familje med Tanken om levende Begravelse. Hun græd.

Rev saa Kommodeskufferne ud, væltede Æsker og Klude og Linned ud paa Gulvet, saa' efter overalt, under Sengen, i Krogene. Endelig fandt hun, knyttet i en rød Silkelap, en 25 Øre. Hver Maaned, naar Maja — uden Agurkens Vidende — sendte to Kroner i Lommepenge, byttede Jenny dem straks hos Madammen i Smaamønt og gemte dem de utroligste Steder for at „overraskes“, naar hun fandt dem. Desværre fandt hun dem altid alt for snart.

Jenny trak i Kludekjolen, hængte saa mange Baand rundt om, som det var muligt, purrede Haaret frem i straalende Purr under den lille, blonde Matroshat og knejsede af Sted.

Endnu var Dagen ikke forbi . . . Gudskelov!

Hun købte fem Kronprinsekager, som hun fortærede paa Faderens Grav.

Hvor blev han af, den stærke, rige, smukke Mand, som i Bøgerne altid forelskede sig i Pigen med det røde Haar? Hvor,

hvor, hvor? Hun vilde saa rasende gerne have tyve Bejlere og sige Nej til dem alle, de kønne, de grimme, de kloge, de dumme, kun for at gøre dem saa fortvivlede, at de maaske skød sig for *hendes Skyld*. Eller ogsaa vilde hun elske én til Vanvid og dø med ham, ligesom paa Billedet, hvor de Elskende sammenslyngede styrter sig i Flo-
den . . .

En af Byens Damer kom forbi. Hun havde i sin Tid tilbudt Jenny Plads som Barnejomfru! Jenny hilste med sit blide, lidt ydmyge Smil — hun kunde have dypet Damen i Tjære, rullet hende i Fjer og sat en Tændstik til.

Jenny havde sine forskellige Smil i Orden. Hun havde øvet dem foran det brystne Spejl i Vinter, da hun tænkte paa at blive Skuespillerinde. Direktøren sagde, hun havde alt, hun manglede kun et: Hukommelsen. Han raadede hende til at blive Statist . . . eller Model!

Og hun, som havde tænkt sig at spille

Marie Stuart . . . eller Salome, der danser for at faa Døberens Hoved paa et Sølvfad!

Det var nu lige meget . . . *hvis* hun havde en, hun elskede, vilde hun helst have hans *Hovede*, netop hans Hovede, for det var det dejligste af det hele. Aah, hun var saa rart tilpas. Men Direktøren havde Ret, Hukommelse manglede hun. I Skolen kaldte de det Dovenskab. Maaske. Maaske var det det, at hun ikke *gad* huske.

Hjemme i Kamret laa alt Hulter til Bulter. Hun indrømmede det villigt — ja, hun var en elendig doven Hund, men hun gad nu alligevel ikke rydde op. Kun Sengen redte hun, det pæneste hun ejede. Den var af Mahogni, indlagt med gult Træ. Ovenover var en lille Træhimmel med en Broncestjerne i Midten. Egentlig hørte der nok grønne Silkegardiner til. De vilde svare til Haaret! Et Par Aftener havde hun strøet Kirsebærblomster over Hovedgærdet, men naar hun vaagnede med Haaret fuldt af visne Blomster, var det ækelt.

Faderen havde købt Sengen for næsten ingen Ting efter en gammel Klosterjomfru, men hun elskede at lade, som om det var hendes Oldemoders Seng fra en Tid, da Slægtengik paa Parketgulve og spiste paa Sølv.

Hendes Forældre var jo fra det store Bondeland, hvor man helst spiste med Fingrene.

Hun hadede Bondelandet og Menneskene derfra, som kun tænkte paa at slide og æde og sove.

Og saa puge Penge sammen!

Der var nok En, som havde forstaaet den Kunst til Gavns! Man sagde, at hans Far drev Kvæg nede fra Marsklandet op gennem Heden fra Marked til Marked for Prangerne. Man sagde, han selv var begyndt med at prange. Derfor maaske saa han altid om i Kamret efter en Krog, hvor han kunde spytte. Derfor huggede han altid med højre Arm, som om han holdt en Pisk i Haanden.

Jenny drejede Nøglen to Gange om i

Laasen. Hans Brev havde hun revet i smaa-bitte Stumper — men han vilde selv hente Svaret . . .

Han var *Ejer*, han havde Ret til at komme og gaa, som han lystede. Saa snart han var i Stuen, var det, som om han slog Ring om hende. Hans Øjne listede om paa hende som fede Edderkopper. Hun følte det, som kunde han sluge hende i en eneste Mundfuld. Sidste Gang fortalte han, at nu havde han købt hvide Sovekammermøbler til Villaen. Den Villa . . . den havde han været Aar om at møblere. Der vilde han bo, naar han blev gammel og „sat“ . . .

To Gange havde hun drømt, han stod foran Sengen og sagde:

„Kom saa,“ og hun vidste i sin Angst, at den Dag, han sagde de Ord, maatte hun gaa med ham, skønt hun afskyede ham.

Herre Jesus, hvor det var trist at staa alene i Verden — naar man var født under Dovenskabens Mærke.

Nogle Mennesker havde en Vilje saa sejt

som Snedkerlim, andre havde en Vilje som det skøre Glas. Somme havde vist slet ingen. For havde hun en Vilje, saa vilde hun blive ved at skrige, om hun saa skreg sig ihjel: „Jeg vil ikke, jeg vil ikke!“

Jenny stirrede ned over de tusind blomstrende Træer, de dryssede og dryssede, lydløst, ustandseligt. Jorden var helt hvid af de Blomster, skønt det var Aften.

Hvordan skulde hun dog slippe fra det, som ventede paa hende? Skulde hun laane Penge, tigge Penge og rejse over til Maja og fortælle, som det var, at hun før vilde dø? Eller paa maa og faa gaa sin Vej, bort fra det hele, prøve at blive Statist, Model . . . Kameliadame? . . .

Ak nej. Hun var ikke saadan. Det, som kom, maatte komme til *hende*, hun havde ikke Vilje til at gaa *til* det eller *fra* det.

Pludselig fik hun en Idé. Hun gav sig til at tælle paa Knapperne: Skal, skal ikke . . . *skal!*

Hun talte paa Ruderne: Skal, skal ikke . . . *skal!*

Hun talte paa Stolene, paa Gulvfjælene, samme Resultat. Altsaa Skæbnen vilde det. Skæbnen havde ingen Medynk med hende.

Jenny gik ned i Haven, det var, som skulde hun kvæles. Selv Trinene gav Skæbnen Ret: *Skal!*

Frem og tilbage under de dryssende Træer gik hun. Aftenvinden pustede gennem de bladløse Grene, saa Blomsterne i Flokkevis som et blindende Snevejr hvirvlede ned over hende.

Skal, skal ikke, skal, skal ikke *skal!*

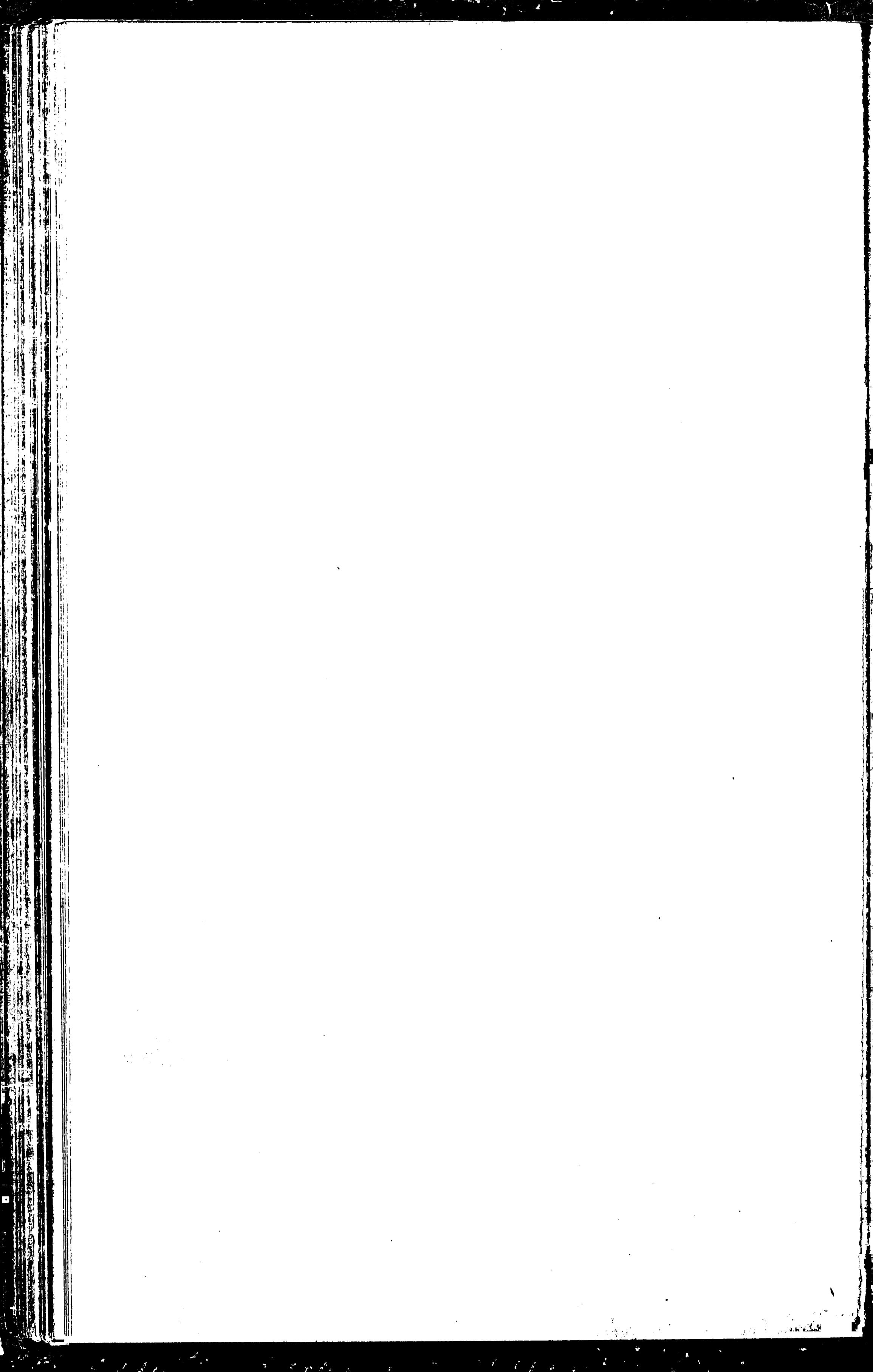
Hun hørte Skridt. Hendes Navn blev nævnet. Hun smuttede bort, fra Træ til Træ. Et sidste Forsøg gjorde hun paa at undfly sin Skæbne.

„Kom saa, lille Nar . . . jeg vidste jo nok, du vilde!“

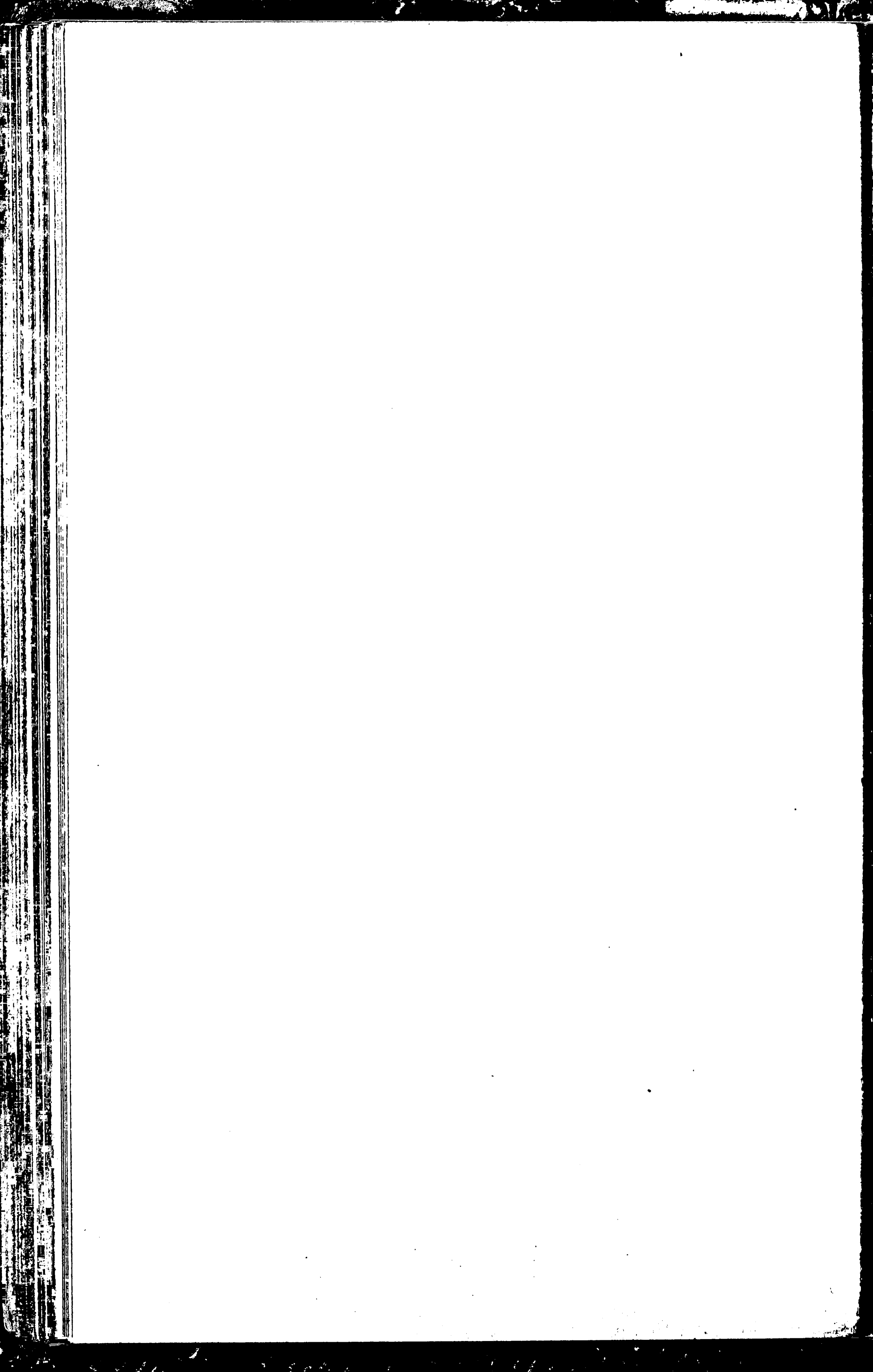
Jenny standsede. Den kolde Ring blev draget over hendes viljeløse Finger.

Men da det første begærende Kys ramte hendes Mund, hverken gøs hun, veg tilbage eller skreg. Hun stod ganske stille med lukkede Øjne og tænkte af al sin Sjæls Kraft, at nu *vilde* hun bilde sig ind, at *hun* var Kameliadamen og *han* var Armand.

Og saa stærk var Indbildningens Magt, at hun følte Elskovens sødeste Fryd sitre gennem Sind og Sanser.

NAAR DYNERNE SOLES

FRA min Barndoms tidlige Aar, da alting var Mildhed og Eventyr, mindes jeg nogle Sommerdage med saamegen Sol og saamange Høns og Stikkelsbær, at Erindringerne næppe kan rumme det og Livet senere aldrig skænkede Magen dertil.

Paa disse Dage vaagnede jeg ved, at Biernes Summen fra Haven, tværsover Gaarden, lød ind i Kamret, og alle Hønsene kaglede, og Smeden skoede Hestene, saa det klang, og Snedkermadammen skændte højt fra Køkkenet, og Malerens Børn fløj i Svalegangens Trapper.

Der var tusind Lyde — men Bierne hørte jeg over dem alle. Fra jeg saa den første Bi, saa gylden og trind, og hørte, at den samlede Honning til min Morgenmad, blev den Sommerens Symbol for mig.

Hellere end nogen Dukke, havde jeg ejet en lille Bifamilie — men de stak, sagde min Mor, og de skulde passe deres Gerning. Det skulde vi alle, min Gerning var at sy Tunger om Mamelukker til to yngre Søskende og mig selv, og jeg var syv Aar, saa det var ingen ringe Gerning ved Siden af alt det, som Livet krævede af min lille nysgerrige Person.

Men disse Morgener, hvor jeg vaagnede med Munden fuld af Fryd og Øjnene sprælende af Livsmod — disse vidunderlige Morgener, som indledede en hel Dags Fest, en Fest, der først sluttedes, naar Natteskyerne stod over Himlen og Høgene fløj forbi vore Vinduer, disse Morgener elskede jeg og elsker. Af dem tog jeg Varsel. Himlen skulde være blaa som det Vand, Lagenerne blev dyppet i efter Vadske, og Luften saa frisk, at den tog i Haaret og blæste det op i et struttende Purr, og ingen Tørvevogne maatte være i Gaarden, for Tørvene førte Snavs med.

Saa stod vi fire Børn paa Gulvet uden

en Bitte Tøj paa, og Pigen dængede os til med vaade Haandklæder, saa Gulvet blev en Pøl, hvor vi soppede om og hvinede. Som en Flok vilde Faar med oprevet Tøjr fo'r vi ned i Gaarden, klumpevis, ellevilde. Alle med Morgenmaden i Hænderne. Paa de varme Sten satte vi os paa Diget, som skilte den øvre Gaard fra den nedre — og lifligt var det at sidde paa de solbagte Sten med Benene dinglede ned over Svine-truget, der stod lige under. Den nedre Gaard var mere tarvelig, med Dynger af rustent Jern og ildelugtende Ben opad forfaldne Skure. Fra denne Gaard til den øvre førte en brolagt Skraaning, og Huset, der vendte mod den, var ganske skraat.

Vi sprang op, stormede Haven, stod paa Hovedet og slog Kulbøtter op gennem de barkstrøede Gange, plukkede Lommetaskerne fulde af Stikkelsbær og fandt paa at skringe i Kor, ligetil vi fik en Ladning Skænd fra Spisekammervinduet af Mor. Mor kunde godt raabe tværsover Gaarden.

Men hvert Kvarter tittede vi, om det ikke kom. Og saa kom det.

Mor og Pigen kom slæbende med alle de røde og hvide Dyner, der straaledede og bulnede ud og blev levende. Paa det store Tremmelad, som stod i den øvre Gaard, blev de lagt, Side om Side, ligesom Sengene, vi sov i hver Nat. Først de store Dyner, Fars og Mors, saa vore og Pigens i et Hjørne, siden alle Madrasserne. De underlige Madrasser, der hoppede med, naar vi hoppede, og var saa uhyggelige indeni som det støvede Dyb i Bornholmeruret paa Loftet. Mangen Gang havde vi væddet om Sukkerkugler, hvem der turde krybe under Sengen og stikke en Arm op i Madrasserne for at føle, hvad der var indeni. Men saameget Mod havde vi aldrig.

Ak, hvor fik de Prygl, de røde og hvide Dyner, de blev saadan krabaskede, at Fjereene fæg af dem meget værre end af Hønsene, naar de var i Slagsmaal. Og vi lo og vi hvinede, og vi fik Lov til at springe paa

Sengeladet mellem Dynerne, men i Strømpefødder kun, og dér faldt de andre i Søvn. Men jeg sov ikke, jeg saa paa Himlen, det var, som om den stod stille, medens mine Øjne flød bort. Underneden Ladet pippede Hønsene. Mor og Pigen risede løs med deres lange Spanskrør, Slagene faldt i usikker Takt, som naar Byens to Klokker ikke kunde enes om at sige det samme paa samme Tid.

Mor fortalte, at jeg var meget doven, jeg kunde gerne brodere Tunger i Stedet for at drive. Listelig lod jeg Øjnene glide til og hørte intet.

„De sover,“ sagde Mor, „lad dem sove. Men de maa være sultne.“

Og Mor gik og Pigen for at drikke Kaffe. Jo Tak, vi fik bare grovtærnet Rugbrød i varm Mælk, og Stikkelsbær smagte bedre. De andre Søskende sov med smaa hurtige Pust. Jeg huskede den lille Bror i Vuggen — naar han trak Vejret, medens jeg stod bøjet over ham, var det, som om der

fløj Sommerfugle ind i mit Ansigt, men rigtignok ikke Sommerfugle, man kunde se.

Der var noget med at dø, og det var koldt som Pumpen om Vinteren, naar den fik Straakjole paa og endda havde Munden fuld af Is.

Men een Ting vidste jeg ligesaa sikkert, som at der laa en Mængde Stikkelsbær i min Mave — at man kunde *ikke* dø, saa længe det var Sommer.

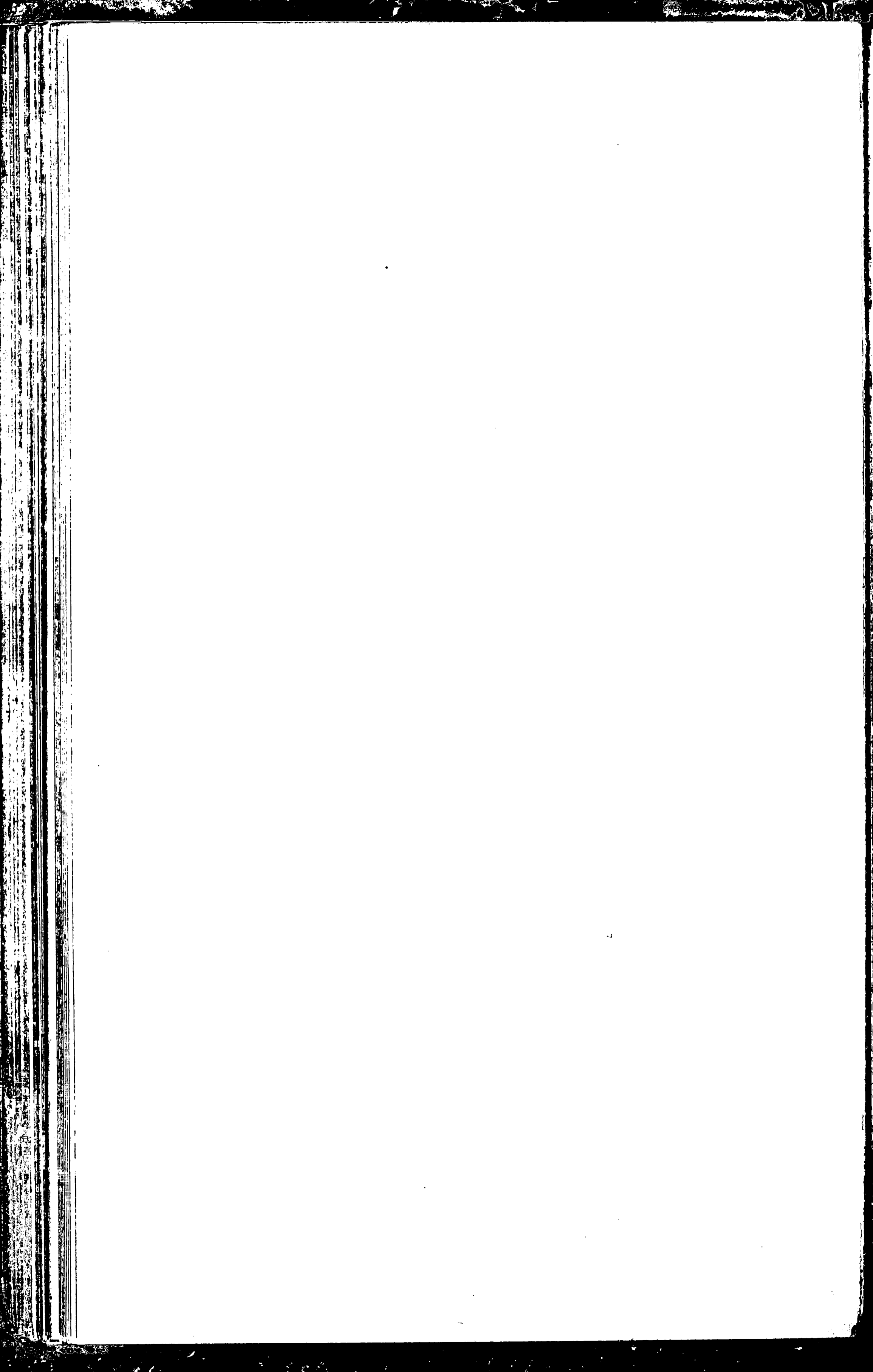
Jeg laa paa Fars røde Dyne, og hele Verden var forandret. Husene rundt om Gaarden, Havens Træer, Kirketaarnet, Møllevingerne bag Smedjen, alt havde skiftet Plads, alt svævede, alt hang fast ved Himlen, og Jorden var helt forsvundet.

Men Solen stod over mine Øjne og kiggede paa dem, til Luften blev rød og blaa og grøn, og saa var det sort altsammen. Men naar jeg lukkede Øjnene, sad Solen indvendig i dem og bed.

Dagen var forbi, Dynerne var vendt og havde faaet Prygl paa begge Sider og blev

nu baaret op i Kamrene igen. Mor skændte, fordi vi ikke spiste Middagsmaden, og siden troede hun, jeg var syg. Men det var jo kun Solen, der havde fyldt mig.

Og jeg vilde ikke falde i Søvn. Jeg laa med Næsen ind i de kolde Dyner, der lugtede af Sol og Blæst, — og saa begyndte jeg ganske stille at smaasnøfte. Jeg længtes allerede efter næste Gang, Dynerne skulde soles, og det var der en hel Maaned til —

TANJA

TANJA sad ved Vinduet paa sin vante Forhøjningsplads. Udenfor brændte Lygten, men det var lys Sommeraften, og Pigebørn i lette Kjoler flagrede forbi, to og to, hviskende og leende. Enkelte saa op til Tanjas Vindue og hilste pænt men en Grad mere alvorligt, end de hilste Gadens Folk, der kom paa deres Vej. For Tanja Guldberg sad saa rank paa sin Plads og indbød ikke til Vildskab.

Der var dem, der sagde, at Tanja var Byens smukkeste Pige, og Mønster for alle andre Pigebørn var hun. Altid fik man hendes Beskedenhed, Velopdragenhed og alt, hvad godt og kedeligt er, revet i Næsen.

Tanja kunde faa, hvad hun pegede paa — af Klæder vel at mærke. Hendes Tøj var aldrig krøllet eller plettet, hendes Haar

sprang ikke paa egen Haand rundt om Hovedet, og hun havde formelig Negle som smaa Perlemorsskaller.

Nu gik de forbi, de unge Piger, paa deres Aftentur. De gik til Møllebækken og vendte om dér efter at have spyttet i Bækken under Slusen og ønsket. Ønsket gik i Opfyldelse, naar man spyttede i den Bæk. Tanja havde ikke spyttet i Bækken, og naar hun gik Tur med sine Veninder, spyttede de heller ikke. Tanja vidste nok, at det var for hendes Skyld.

Hun følte sig som en Fugl i Bur med stækkede Vinger og Tørklæde over Buret for ikke at synge op.

Hvad hun pegede paa, det fik hun — af Klæder vel at mærke. Og hun kunde græde over de mange Kjoler og synes, hun var en stor Dukke, ikke andet, kun en stor Dukke til at klæde af og paa.

Der var stængt for hende med gyldne Mure til alle Verdens Sider. Kærlighed var Fangevogterens Navn.

Men hvorfor søgte hun ikke at dirke Laasen op, hvorfor slog hun aldrig Hovedet mod Muren? Det vidste hun ikke selv. Alt var ordnet paa vis Maade for hende. Faderens Kærlighed var saa stor og redelig, at der ikke fødtes mindste Tvivl om hans Bevæggrunde.

Smilende nikkede hun til dem, der gik forbi, og Mørket indhentede dem, før de var drejede om ved Gadens Ende. Naar Mørket trak sig i en Ring om Lygten, og Genbohuset blev en sort Flade, da vilde Faderen og Husets Ven komme og Aftenturen tage sin Begyndelse. Sammen, Tanja i Midten, Faderen paa højre Side, vilde de gaa til Møllebækken. Den gamle Kammerjunker vilde hele Vejen holde Foredrag over de Sommerfugle, han i Dagens Løb havde fanget, og Faderen vilde i Pausen underholde dem med Aftenavisens politiske Leder.

Naar de atter stod foran Villadøren, spurgte Faderen, om Würtzen ikke gik med ind og drak Te. Det gjorde Würtzen. Teen blev

drukket, Tanja opfordret til at spille Don Juan eller Beethoven, og imedens tog Herterne en sindig Domino. Paa Slaget elleve brød Kammerjunkereren op, Tanjas Fader kyssede hende til Godnat, hun klædte sig af, pustede Lyset ud og lagde sig i Sovestilling. Sagte bankede Faderen paa, kom ind og kyssede hende anden Gang til Godnat, foldede Tæppet glat og godt om hende og gik til sit Værelse.

Aften efter Aften.

Der kunde komme Afbrydelser med store Middagsselskaber hos Byens ældre Familjer. Tungt blev der spist, lidt blev der talt, og alle Gæsterne var paa Alder med Kammerjunkereren og Tanjas Fader. Somme var ældre.

Og det vilde aldrig blive anderledes. Hun anede Fremtidens lange Aar, saa dem som en graa Taage, der tæt og kvælende sneg sig imod hende.

Og dog var det Sommeraften med milde Stjerner over Himlen og Lyd fra hvert

eneste Træ. Hvert Træ sang paa sin Melodi, og hun kendte dem alle. Naar Faderen sov, havde hun saa mangen Nat listet sig op og ned i Haven, siddet paa Mosbænken og lyttet til Bladenes Sang og til Vindens strygende Pust, der blev gennemtrængt af Kulde paa sin Vej fra Enggusen og de sorte Banker. Altid kom den tvingende Lyst igen, Lysten til at stjæle sig ud i Natten, mod Nord eller Syd, bort ad en Landevej, saa langt Benene kunde bære, ja længere endnu — og der i det fjerne leve Livet paa en ny Maade. Men hvordan det skulde leves, saavidt rakte Tanken ikke.

I Bøgerne stod meget, og Bøgerne havde hun læst. I Smug ved Sybordet, i Sengen ved Nat. Thi Faderen gav hende kun de Bøger at læse, han ansaa for ufarlige. Som oftest gik Læsetaskens Bøger uaabnede tilbage, efter at være laasede ned i Borgmesterens Skrivebordsskuffe hele Ugen. For der var mange farlige Bøger til.

Men den Ting havde Tanja selv lært sig,

at Bøgernes Liv gav Tomheden Indhold. Og i Dagens ørkeløse Timer klædte hun sig i laante Skrud, blev eet med Bøgernes Heltinder, handlede som de, led som de. Men naar Bøgerne vare til Ende og Heltindernes Skæbne rammet fast, var Tomhedens Lede over Tanja. Ikke et Menneske ejede hun til at tale sine Tanker ud for. Smil og Ord bleve til af sig selv men kom ikke fra Hjertet.

Dukken smilede, Dukken talte.

Og Byens gamle Herrer tog sig til Indtægt, at Tanja i deres Nærvær var jævn og munter som i unge Venners Kreds. De unge Venners Kreds var som en Perlesnor uden Laas, hvor Perle efter Perle gled af og blev borte. Tanja slap ingen, og ingen gav Slip paa hende, dog blev Kredsen mindre og mindre.

Hendes Fader havde det i Øjnene at kunne finde hver nok saa lille Plet baade paa Rygtets og Karakterens blanke Skjold, og hver, der kom i hans Hus, maatte taale,

at hans Øjne vare fæstede paa Pletterne. Man veg for det stirrende Blik, der var som hundrede utalte Spørgsmaal. Tanja var sin Faders Datter, ogsaa hun veg.

Aar ud og Aar ind, fra Moderens tidlige Død, stod alle Ting paa samme Plads. Selv Planterne stod ens, uden at visne, men ogsaa uden at skyde synderligt. Der blev fredet om dem med Vand og Renlighed, men Jorden blev grønsket, og de fik ikke ny Jord.

— — Sommeraften, Sommeraften — —

Tanja bøjede sit Hoved og pressede Hænderne mod de brændende, grædefærdige Øjne. To og to drev Veninderne langs Vejen, og hun vidste, de skiftede smaa Hemmeligheder med hverandre, vidste, de hver Dag oplevede noget nyt. Kun hun levede hver Dag og Nat paa samme triste Vis. To Gange havde Faderen allerede med sit svagt spottende Glimt i Øjet bragt hende Frierbud. Men det var, som om en dyb, kold Grav havde aabnet sig ved hans Ord, og hun vægrede sig ved at stige ned i den. Thi

det var kun Alderdommen, der havde Bud til hende, den hæderkronede, erfarne Alderdom med Stjerner paa Brystet og sirlig Tale i Munden.

De unge Mænd blev forlegne i Tanjas Selskab. For dem var hun stiv og sippet og kedelig. Kun af Pligt dansede de med hende, og hun fik Dans nok, men om hende samledes aldrig mundkaade Klynger.

Det var, som stod Faderens Skygge bag hendes Stol, som saa hans spottende Øje paa enhver, der talte til Tanja, og isnede de Ord, der var paa Vej til at sprudle frem.

For Tanja var jo ligegodt Byens køneste Pige. Men der klæbede Goldhed ved hende.

Hun gemte ingen Vrede mod Faderen. Han kunde ikke skabe sig om, og hun fordrede ham ikke anderledes. Med Smil hørte hun paa ham, med Smil svarede hun ham, og med Smil sad hun paa Husfruens Plads ved Bordet.

Hændte det en sjælden Gang, at en af Tanjas selvtænkte Meninger forvildede sig frem, blev den af Faderen spiddet som en Sommerfugl paa en Knappenaal. Knappenaalen var Spot.

Hendes Tanker løb saa fjernt fra hans, at intet Møde forekom hende muligt.

Ved Klaveret prøvede hun at hæve den Tyngde, der laa over Sindet, men saa lydhør var hun da, at Øret saaredes af det sjælløse Fingerløb, hun evnede at yde.

En Gang havde hun set en Slotshave med stift skaarne Hække, hvor allehaande Former og Snirkler og Snoninger vare tvungne frem paa evig Trods af Buskenes naturlige Vækst. Mellem Hækkene, paa aabne, spidskantede Pladser, stod Sandstensfigurer, hvis Kroppe var lige saa forvredne og utroværdige som Busketternes Form.

Den Have stod for hende som en hæselig Drøm, og hun kom aldrig bort fra Ligheden mellem den og hendes ydre Liv. Tilklippet, studset og indskaaret efter For-

hold, som hverken hun eller andre havde fjerneste Glæde af, saa hun sin Natur brændte ud, forkrøbles og visne.

Allerede var den Tanke dukket op i hende, støttet af Fornuften, truet af Fantasien, om hun ikke, naar Faderen næste Gang kom som Fortaler for en Frier, skulde sige Ja. Som Hustru var Tilværelsen vel friere end som Datter.

Saa kunde hun da sylte og bage af Hjertens Lyst og tage Haand i baade groft og fint. Nu var Hænderne Papas Stolthed — han kyssede dem paa gammeldags Manér, og saadan gjorde Husets Venner.

Dukkehænder, Dukkehoved — Dukkestue!

Dybt inde i Tanja, fjernere end alt, hvad her er talt om og nærmere ved hendes Hjerte, laa en lille Hemmelighed, der havde lige Ret til Smil og Taarer.

Tanja havde kaaret sig en Hjertenskær, hvem ingen kunde ane, hun ofrede saa meget som et Blik.

Han var ogsaa kun Skriver paa hendes Faders Kontor.

Hans Benklæder var for korte til at dække over de lappede Skokapper, og Trøjeærmerne stumpede over mansjetløse, røde Haandlede. Køn var han heller ikke, men hans store, brune Haar skinnede som Humlebier, og Øjnene saa saa troskyldig forbavsede ud, at han bare ved sit Blik var spadseret lige ind i Tanjas allerhelligste.

Tanja havde læst Ambrosius og fundet Lighedspunkter. Uden just helt at ville det optraadte hun lige saa hovmodig over for den unge Skriver som Abigael — men han sang ikke for hende eller plukkede Blomster. Mere end tyve Aar var han næppe, og saa gammel var snart Tanja ogsaa. Men det vidste hun med sig selv, at hendes Fader lige saa lidt gav hende til en Skriver som til en Bonde eller Bager.

Han hed Strøm, den unge Mand, Fornavnet var hende ukendt, saa kaldte hun ham Sigvald.

Bedst som hun lod Tankerne juble om ham, kom Fornuften og slog en hel Spand Vand i Blodet. Tanja Guldberg og en Skriverdreng med røde Haanded og stumpede, opfarvede Bukser!

Ak, om hun vovede sig bort fra det hele, fra Hjem, fra Fader og tyngende Baand — om hun vovede? Hvad skulde være til Hinder for, at hun, efterat have gaaet en hel Dag kom til en stor Herregaard og lod sig fæste som Lærerinde — — — derefter hvirvlede det mulige og umulige i Kaos. Men saa ofte var den Flugt foretagen i Tanken, at hun med lukkede Øjne kunde se Herregaarden. Paa højre Side af Vejen laa den, med Siv og Svaner i Voldgraven, med røde Mure og Tinder, med Taarne, der var saa gamle, at smaa Træer groede frem i alle Revner.

Hun indsaa godt, at Skriverdrengen ikke passede helt til Herregaarden, og det var slemt. For Resten havde hun ikke talt

tyve Ord med ham, kun Hilsen var skiftet imellem dem. Men kom han nu og friede! —

Tanja fik Prop i Halsen af Angst. Hun vilde sige ja, det vilde hun, om de saa kun fik Lejlighed paa to Værelser, om saa hun selv skulde vaske op, rede Seng og hente Kartoffler i Torvekurv.

Ved Juletid og til Fødselsdagen i Juni skrev Tanja Ønskeseddel. Hun kunde male den lang eller kort, alle Ønsker bleve opfyldte, kun eet Ønske fik et Pennestrøg tværsover, og det Pennestrøg dræbte Tanjas tilbagevendende Haab.

„Komme ud at rejse alene,“ var det ständige Ønske.

— Jeg kan ikke undvære min Tanja, min lille Husalf, jeg kan sandelig ikke, sagde Borgmesteren, og saa var Pennestrøget der.

Tanja havde ellers været vidt omkring. Nede ved Neapels Golf, oppe ved Trondhjems Fjælde — hun i Midten, Kammerjunkereren paa venstre og Faderen paa højre

Side i Kupeer, paa Dampere, paa fremmede Steder, alle Vegne.

Ikke et Sekund slap de hende af Syne. Det var om igen Historien om den lille Fugl, der blev ført fra Nordens Kulde til Sydens Palmer for at lære at synge. Men den blev ikke sluppen ud af Buret, og den hang lige saa meget med Næbbet her som der.

Alene vilde hun rejse — alene.

— — — —

Tanja rettede sig i Sædet. Der kom den nye Avditør, han hilste straks til Vinduet, kunde vel knap se, om der var nogen indenfor, men hilste alligevel. Naar kom dog Faderen. Hun begyndte at længes efter den ensformige Tur.

Det raslede i Løvet. Stuepigens bare Arme og hvide Hovedtøj kom til Syne. Ude paa Gaden smuttede hun frem og tilbage, ilter og utaalmodig. Tanja gættede, hun ventede paa en Mand. Postbudet maaske eller Skomageren fra Kælderen paa Hjørnet. Han var Enkemand med fem Børn. Lene klap-

pede mod Fliserne, naar hun gik, Skoene blinkede i Lygteskæret. Tanja havde forklaret Lene Stuepige, at det ikke saa godt ud paa Gaden med udringede Laksko. Det saa alligevel godt ud under det lyse Lærredsskørt. Lene var ogsaa pæn, og hendes Arme sad saa kønt.

Det gav et Jag i Tanja, som om en Tand med syv tykke Rødder blev rykket ud. Hendes Øjne blev større og større, indtil Taarerne styrtede ud. Hun kunde have skregget, men hun skreg ikke.

Der stod Skriveren med Armen om Livet paa Lene, Stuepigen!

I det samme kom Borgmesteren ind ad Laagen, Parret fløj fra hinanden, men kun et Øjeblik varede Forvirringen. Strøm sagde noget, Lene pillede forlegen ved sin Blondekappe, og Borgmesteren sagde meget højt og meget naadigt:

— Lad mig da ønske til Lykke med den Pagt, og vi haaber til Gud, den kan blive til Velsignelse for jer begge.

Overfor Tanja spottede han velvilligt ad denne Forlovelse uden Giftermaalsudsigter.

Kammerjunkeren kom, Aftenturen blev gaaet. Tanja ønskede, Natten vilde falde ned fra Himlen og knuse hele Jorden, først og fremmest hende. I den Stemning, hun var, maatte Dommedag gerne begynde.

Hun tænkte paa, om Hjertet nu for Eksempel ikke, som i Romanerne, bristede af Sorg. Og som hun gik der mellem begge de to gamle Herrer, følte hun tydeligt, det slog Revner af bare Smerte.

Ellers talte de, som de plejede, om Politik og Sommerfugle. Nogle uskyldige Flagermus svirrede over Vejen, de blev til Varsler om Tanjas nærforestaaende Død. Det frygteligste Øjeblik kom dog, da Faderen foreslog at slutte Aftenen hos Byens Konditor. Tænk, hvilken Haan for et sønderbrudt, lidende Hjerte at blive budt Flødeboller og Chocolate! I det Øjeblik var Tanja ogsaa fuldt overbevist om, at hun var uforstaaet af alle, en stakkels forladt Skabning, der

kun havde Haabet om snarlig Død at klynge sig til.

Da Faderen siden foldede Tæppet om hende, hviskede han, at han havde skrevet til Paris efter Svanedunstøfler med røde Hæle til sin lille Pige.

Der var i Historien en Konge eller Kejser, Philip den Anden af Spanien hed han vist, han, den grusomme, med Inkquisitionen. Han laa i Vat de første tre Uger efter Fødselen. Maaske kom hans Grusomhed netop heraf. Billedlig talt blev Tanja svøbt i Vat. Tanja følte sig saa ond og blodtørstig og grusom, at hun var ved at blive bange for sig selv.

Men nu skulde det være forbi. Paa det sov Tanja ind.

Næste Morgen skænkede hun Lene Stuepige Armbaandet med Opalerne, som hun plejede at bære under Kjoleærmet. Lene blev flammende rød af Glæde. Tanja spændte det selv om Lenes Haanded og bød hen-

de altid at bære det. Hvad mon *han* vil sige, naar han ser det, tænkte Tanja.

Ud paa Eftermiddagen var alt rede. Tanja havde gjort den nydeligste Orden i sine Skuffer og Skabe. Oven i hver Skuffe var lagt et Ark Brevpapir, hvorpaa stod skrevet:

— Jeg er gaaet ud i den vide Verden for at finde Lykken eller dø.

Hun satte to Vandglas ind til Selskabsfuglene og hældte hele Frøposens Indhold ud i Buret — for hvis Pigerne i Forvirringen skulde glemme dem de første Dage.

I en lille Ruslædersarbejdspose stak Tanja sine Smykker — nu blev der ikke mere Brug for Luksusting. De skulde gøres i Penge ligesom i Romanerne.

Da Aftenklokkerne ringede seks ud over Byen og Smaaborgerne gik fra Arbejde og Skorstenene begyndte at udspy Tørverøg, gik Tanja ud af Byens Port, mod Øst efter den vide, vide Verden.

Solen skinnede, og Fuglene sang, og Tanja

havde Crêmechocolade i Trøjelommen. Hendes Parasol var af grøn Silke med hvidt Kniplingsovertræk, den var omtrent saa smuk som de vilde Skarntyder paa Kirkegaardsdiget. Tanja skottede efter Marmorkorset, hvorunder Moderen laa. Det lyste saa hvidt, saa hvidt inde mellem Hængepilene. Mange Mennesker gik forbi hende, men en halv Mil ude i Verden fik hun Lov at gaa i Fred. Længere gik den Bys Folk ikke. Der var nok at se, baade Møller og Marker, fremmede Landsbyer med Kirker og brølende Kvæg, der var Hyrdedrenge med Faar og barbenede Smaapiger med Gæs i Hundredvis.

For hver gul Mødding, Tanja saa, maatte hun standse og snuse Luften ind. Denne simple Sans for Kostaldduft havde voldet Faderen mangt bekymret Øjeblik, og Tanja havde da ogsaa drevet det til at kunne rynke Næse og snerpe Mund, naar de — sammen — saa en Bondegaards Mødding. Her turde hun skam spile Næse og Øjne op og snuse af Hjertenslyst.

Hun gik som til Stævnemøde, saa let, saa rapt, saa utrætteligt. Chokoladen blev gnasket ned, og der meldte sig en styg Tørst, men Tanja rev en dejlig Gulerod op paa en fremmed Mands Mark, viskede den ren med Toppen og spiste den med Velbehag.

Sandt at sige, hendes Tanker havde sovet til Middag, medens hun gik. Et eget mildt Velvære var udbredt over Landskab som over Sind.

Nu kom som en Hvirvelvind Forknythed, Sorg og Skuffelse brusende mod hende.

Skriveren og Lene

Tanja gav sig til at se rundt efter store Herregaarde. I Horisonten skinnede det som af Borgens Tinder, men det var kun Solens Bedrag. Det Par Herregaarde, hun var kommen forbi, havde huset hende som Middagsgæst, nej, hun vilde ikke raste, før hun var naaet helt ud i det ukendte Land. Maaske havde det været bedre at tage en Jernbanebillet, men dels vilde det straks være bleven opdaget, hvorhen hun var flyg-

tet, og dels fandt hun det smaaligt at bringe Penge med fra Hjemmet.

Solheden faldt i Skoene, de blev saa varme om Foden. Nu og da kørte en Cyklist forbi og hilste ret forbavset.

Solen gjorde Himlen rød som den dejligste Rødgrød, smaa Skyer svansede om deri, blev gennemtrukne af Farve, blev randede med Guld, blev dybt lila, sank ned. Solen blev borte. Aftenhimlen var som en glat Citron at se. Træerne stod som sorte Klipper. Vejen blev øde. Markerne laa som sorte, endeløse Have.

For hver Landsby var en Kirkegaard. Det gøs i Tanja, naar hun gik langs den hvide Mur. Rundt om fra Eng, fra Fjord, fra Tørvesump rejste sig Skarer af hvide Dampe, der tog Form som Mennesker. Gennem Nattevindens Susen hørte hun det sukke og klage. Var det Træerne, som vred sig i Søvn, eller kom det fra de døde?

Hun blev saa træt af at gaa paa Lande-

vejens skærvestrøede Grus og traadte til Side, saa hun gik paa Kanten af den blomstrende Grøft. Men der var vaadt, og Burrerne greb efter hendes Kjole.

Alle Himlens Stjerner blev tændte. De var saa venlige og kære. De plejede paa denne Tid af Døgnet at drage sig med Nattehimlen som et Tæppe ned for hendes Vindu. Fra Sengen kunde hun følge deres langsomme Vandring. For første Gang faldt det hende ind, hvad mon Faderen vilde sige, naar han kom for at gaa Aftentur og ikke fandt hende.

Hun puffede Tanken tilbage, satte Slaa for den og trak frem en hel Bunke forskellige Tanker. Men de var uvillige og strittede imod, den med Faderen sparkede paa, den sprængte sig Vej og var der igen og igen.

Selvforsvaret stod rede med Næb og Kløer. Det var jo ham, der ved sin egenkærlige Opdragelsesmetode havde jaget hende i Landflygtighed.

Landflygtighed — det Ord tiltalte hende. Han maatte selv tage Følgerne. De hvide Vejsten, som stod frem mellem Skærvebunkerne, blev nu i Mørket til grinende Dødingehoveder. Tanja jog forbi dem. Telegrafpælenes murrende Sus lød som tusind fjerne Stemmers Brøl.

Nu gik Tanja ind i Nattens dybe Skov.

Den var saa tæt, at Stjernerne kun i smuttende Blink skød gennem Kronernes sammenvævede Net, den var saa stor, at Time efter Time kunde rinde ihjel, før Foden fik traadt den til Ende. Vejen igennem den bugtede sig som et Ormehul ind i Mørket. Hvad hjalp vel al den søde Duft, som stod fra Skovens Grund!

Det slog hende, hvor trygt hun havde gaaet mellem sin Fader og den gamle Kammerjunker. Hun vilde tænke paa Herregaardens røde Mure, paa Svanerne, paa Fremtiden, paa Friheden.

Og den lille, tomme Mave tænkte imedens paa Borgmesterens rare Aftensbord.

Det gjorde ondt at gaa. Hun havde da vist gaaet seks Mil eller otte, og til den store By var kun fem. Havde hun taget fejl af Vejene, eller var hun i Mørket gaaet Byen forbi. Tanja bukkede sig, skød Skoene af, tog dem i Haanden og gik videre paa Strømpefødder. Det var ækelt at træde paa den slibrige, duggvaade Græssti. Hun maatte hellere gaa i Landevejens Hjulspor. Men Græsset groede ogsaa mellem Grus og Skærver. Saa skar hun sine Fødder til Blods, og Silkestrømperne bleve til Laser og rullede sig sammen oven for Vristen, som om de ikke befandt sig vel nede ved Jorden.

Tanja blev med eet en ganske lille Pige, en lille, bange Pige. Hun satte sig paa en Stendynge og græd, saa tre Par Øjne kunde blive røde og svulme af alle de Taarer. En Lyd som af tunge Skridt vakte hende, hun fløj af Sted, glemmende Sko, glemmende Parasol og Taske. Over Sten, over krybende Snegle, over Bregner og Bække-

nes Broer gik det. Hun troede sig længe forfulgt. Da Angsten drev over og Sko og Smykker kom hende i Sinde, turde hun først ikke gaa tilbage efter dem.

Gaa ind paa en Herregaard med bare Ben — det var jo den rene Umulighed. Dette var næsten værre end at drømme sig nøgen paa aaben Gade. Hun listede sammen hver Draabe Mod, der endnu fandtes i hendes skælvende Krop, og gik tilbage, famlende med Haand og Fod over hver Skærvedyngge. Men ingen Sko og ingen Taske var at finde. Modløs vendte hun atter og gik fremad.

Fik Skoven dog aldrig Ende! Sæt nu, Familien paa den røde Herregaard havde Lærerinde! Hvad saa?

Hun kom til at tænke paa Mignon og Harpespilleren. Mignon sang dejligt. Hovedstadens Scene stod for hende, og den Aften, hun første Gang i sit Liv var der med Faderen og Kammerjunkeren for at høre Opera.

Sæt, der boede et Geni i hende! Genierne var altid utilfredse, indtil de kom paa deres rette Plads. Hun begyndte at haabe og troede straks efter fast og fuldt at kunne spille Komædie. Spille Margrethe i Faust, den arme Margrethe, netop nu, med Hjertet brudt af Kummer,

Ja, hun vilde opsøge en Direktør, lade sig prøve, blive antaget og spille, saa Alverden skulde blive begejstret. Men Tanja vilde ikke have sit Navn paa Plakaterne. Hun kunde ikke lide Plakater. De blev klæbede op paa Mure og Skur med Melklister, som gamle, snavsede Kællinger smurte paa af skaarede Lerpotter.

Man maatte vel kunne en Rolle, naar man blev prøvet? Og hun huskede, at hun ikke ejede en rød Øre til at købe „Faust“ for. Det gik atter saa let gennem Skoven.

Hun mærkede ikke, at Vejen skred. Hun glemte sine nøgne Fødder og de sorte, fede Snegle.

Saa kom hun ud paa den lyse, fri Lan-

devej, der løb imellem flade Marker, hvor Maanen skiftede Skær og Skygge. Der faldt hun i Staver, faldt over sine egne Ben, faldt ned i en vandløs Grøft, faldt i Søvn.

Da Solens Naptag i Øjnene vakte hende, rejste hun sig forbavset og forvirret. Det første, hun saa, var to fortvivlende sorte, smaa Fødder, der var fulde af Jord og Vanddraaber, over dem et Par hvide Smalben, der syntes af en hel anden Slægt end Fødderne, og over dem krøb endelig de stakkels Silkestrømper. Tanja tog en Fod i hver Haand og saa paa dem som paa noget, hun aldrig i Livet før havde set. Uvilkaarlig greb hun efter en dyngvaad Græstot, brugte den som Skurevask og gned og skrubbete, til Fodens oprindelige Farve var upaatvivelig.

Hvad nu? Hun gad gerne spise et Dusin varme, friske „Horn“ og dertil drikke fem Kopper Te. — —

Hun saa langt ind over Markerne, om ikke en lille Gulerod, en lille Honningkage

eller noget andet spiseligt skulde komme til Syne. Der var bare det gule Korn, der svajede og daskede som fulde Mænd. Og Kornblomsternes ultramarinblaa Blade saa ikke ud til at ville smage godt.

Tanja var kold i Ryggen, og Ansigtet var at føle paa som en Bagerovn. Hun havde en Fornemmelse, som om Blæsten krøb op og ned bag paa hende og hvislede ind mellem hendes Ribben.

Der kom en Morlil sjokkende med en Ko.

Tanja sagde Goddag. Ingen svarede. Saa raabte hun Goddag. Konen trissede videre. Tanja sprang op, indhentede hende og sagde for tredje Gang Goddag. Nu nikkede Konen.

— De vilde vel ikke være saa god at overlade mig lidt Mælk; jeg er saa umaadelig tørstig? bad Tanja.

Konen saa op og ned ad hende. Blikket standsede ved Tanjas Fødder. Tanja sank lidt i Knæ, saa Kjolen gled helt ud over Storetaaen.

— Det er en Tyrekalv, ka' hun vel se! Tanja stammede et: Aa — om Forladelse! Hun kendte ikke Forskel paa en Tyrekalv og en anden Ko. En Tyr derimod kendte hun, den havde Ring i Næsen. Det var ellers flovt, meget flovt.

Saa fik hun en Idé, trak sit fine Ur, der havde ægte Perler paa Pladen og Skyder af ciseleret Sølv, frem og sagde til Konen: — Vil De sælge mig Deres Træsko for det Ur?

Konen saa fra Uret til Tanja, fra Tanja til Træskoene, lettede lidt ved Tanjas Kjole, saa de nøgne Fødder kom frem, og rystede paa Hovedet. Men Tanja maatte have de Træsko.

— Jeg har tabt mine Sko, jeg er paa Fodtur, undskyldte hun sig.

— Tombak? spurgte Konen. Tanja vidste ikke, hvad hun mente.

— Sparrantenguld? spurgte hun igen. Langsomt gik det op for Tanja.

— Det er Guld, ægte Guld.

Konen holdt i Kæden.

— Og hun vil bytt' med dem der? pegte hun paa Træskoene.

— Ja, De maa gerne tage Uret først, hvis De ikke tror mig, sagde Tanja grædefærdig.

Konen klappede Hænderne om Ur og Kæde, men slap derfor ikke Tyrekalvens Tøjr, og traadte ud af sine jærnkrampede Træsko, de var saa fyldte med Hø og Ugræs, saa de lignede Fuglereder. Tanja stak i dem og vilde straks sætte i Løb ned ad Vejen. Men det var ikke saadan at komme frem i Træsko. Hvert Skridt voldte Pine, naar Træskoenes skarpe Forlæder huggede mod Vristen. Og det var, som man hele Tiden skulde falde.

Hvad var nu det? Stod ikke Konen derhenne og raabte paa hende? Nu skulde Handelen vel gaa om. Nej, Tanja ud af Træskoene, dem i Haanden og bort, medens Konen raabte og skreg, staaende lænket til sin Tyrekalv.

I visse Krige var indesluttede Byer

tvungne til at spise Mus og Rotter. Saa vidt var Tanja ikke kommen endnu. Men hun havde med Glæde spist en ristet Kamin, ja selv et Pølseskind, det allerværste hun kendte, saa sulten var hun bleven fra den foregaaende Dag til nu. Med den stigende Sult sank Modet, og sløv Anger fik Lov at raade. Om det nu var en lumsk Drøm det hele?

Hun bed sig i Lillefingeren. Det gjorde ondt. Saa var det ingen Drøm. Mon de hjemme troede, hun var død! Mon de havde aabnet Skufferne og fundet hendes Afskedsord?

Nej, man kunde ikke have de Træsko paa. En Kæmpefod vilde drukne i dem. De var væmmelige at røre ved.

Adam og Eva havde levet af Markens Urter. De kendte vist ikke — ikke lige straks da — til at saa og høste og male Kornet til Mel. Tanja lagde sig paa en Grøftvold og begyndte at tygge løs paa Græs og grønne, pæne Blade. Overfor var en Roe-

mark, hvor Roerne strittede halvt over Jorden, bugnende og hvide.

Og Tanja tænkte sig ind i Køernes Madbegær, trak en Roe op og tvang sig til at spise, Mundfuld efter Mundfuld. Hun ønskede, at en rædselsfuld Sygdom vilde lamme hende, saa hun i afmægtig Febervildelse blev funden af forbivandrende fremmede og bragt til sit Hjem.

En livsfarlig Sygdom, men ogsaa kun det, kunde tage Brodden af det onde og stygge, hun havde gjort. Men Hjerte og Puls bankede desværre ganske normalt. Den underlige Sugnen i Maven betød vist kun Trang til rigtig Føde. Hun gav sig til at undersøge de stakkels saarede Pusselanker.

Ak, Svanedunstøflerne fra Paris kom nok aldrig paa de Fødder! Hun vilde staa op — som den forlorne Søn i Bibelen — og gaa til Hjemmet og bede om Tilgivelse. Der, hvor hun sad, blev hun siddende, tænkte paa saa mange Ting og stirrede op i Solen, til Øjnene lukkede sig, hun dejsede om, og

Fluernes uartige Flokke dansede Kankan og Hopsa over hendes Ansigt.

— — —

To Mænd kom gaaende. Deres Nysgerighed havde Bud overalt. Bag hver Tjørn, bag hver lavgrenet Pil kiggede de, og under Stenkisterne ved Vejen, i Bondegardenes Lader og Længer og ved det høje Korn. Tanja følte et Greb om sin Arm, som var den mellem Bjørnekæber, og hun vaagnede i et Skrig. To vadmelsklædte Mænd med vejrslagne, røde Ansigter stod bøjede over hende.

Var det Mordere? — —

— Kom nu og lad det gaa lidt villigt, sagde den ene.

— Tyvekvind sagde den anden.

En tog hende ved hver Arm. Hun vilde protestere.

— Hold Mund og kom med! var alt, hvad de fandt for godt at svare.

Stoltheden skød op i hende.

— Jeg er Datter af Borgmesteren i X., fløj det over hendes Læber.

En skraldende Latter belønnede den Erklæring.

— Ja, hun ser da ud til Allehaande, sagde den ene til den anden: — Sikken Bid, Ras Sognefoged, den bliver mindst til Dannebrogskorset!

— Mindst, Mads Jepsen, mindst!

Tanja gik barfodet, Han, der hed Ras, bar Træskoene: — Indiciumerne har vi her. Malene skal faa hinner Træskoer og en Dram paa Købet!

— Du skal se, nu kommer den op, hvem som røved af Kirkeblokken, og hvem som stjal Per Lidtgodts Sparebog!

Tanja var fra Sans og Samling af Rædsel. Indicier! Endnu en Gang søgte hun at imponere.

— Under hvilken Jurisdiktion hører Deres Landsby? spurgte hun.

— Hva' for nowed?

— Det betyder noget, som vi Rettens Haandhævere kender til, bitte Mads. Hun der har vist været i Fedtefadet mer end

een Gang. Hun er kendt med Retfærdighedens Leksikum!

Tanja sled sig løs og løb — løb som for Livet. Mændene rendte efter. Endelig indhentede de hende og tog nu om Armene paa hende, saa hun syntes, Musklerne knustes.

Langt borte paa Vejen var en Støvsky at se. Den kom nærmere. Ud af Skyen løste sig en Vogn i rasende Fart. Tanja saa imod den. Hun vilde kaste sig for Hestene og køres over. Den kom helt hen. Tanja saa op, udstødte et hvinende Skrig og besvimedede.

— — —

Da hun kom til sig selv, sad hun paa Forsædet i Vognen. Hendes Fader holdt hende om Livet, Kammerjunkeren sad overfor og sagde i eet Træk: — Gud ske Lov, Gud ske Lov, Gud ske Lov!

Tanja var for træt til at sige noget. Hun saa op i Faderens Ansigt og mødte der en Fryd, som sved mere i Hjertet end Nattens Angst og Dagens Genvordigheder.

— Min lille Tanja, min lille, kære Tanja!
 Du skal faa Lov til alt, hvad du vil. Du
 maa rejse alene — hele Verden rundt. Tanja,
 Tanja, jeg har været nærved at forgaa af
 Sorg — — —

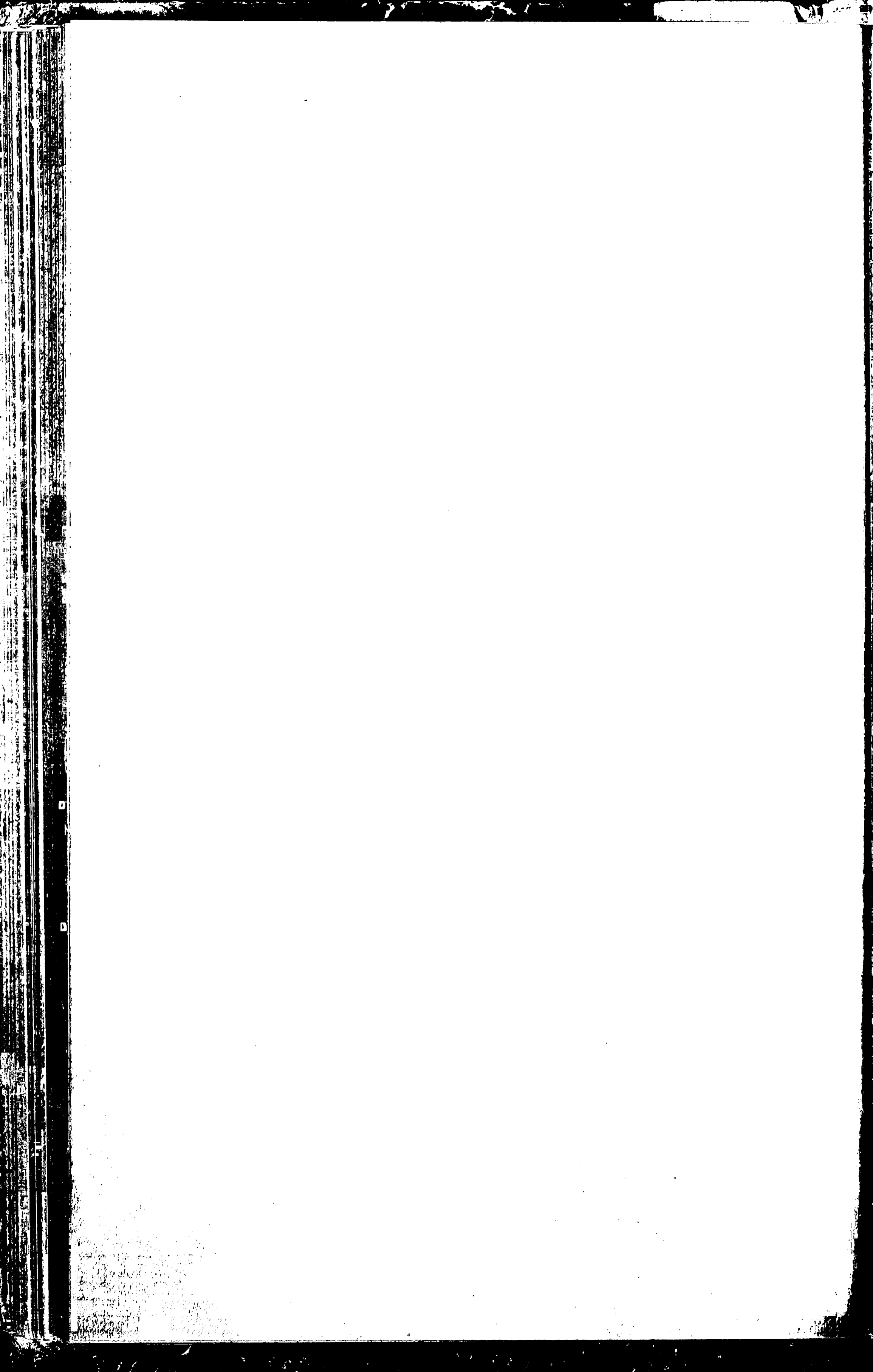
Kammerjunkeren tog hendes Haand og
 gav sig til at kysse Lillefingeren Gang paa
 Gang. Faderen sagde:

— Würtzen har ikke været i Seng i Nat.
 Han har søgt efter dig i Skoven, medens jeg
 søgte ved Fjorden. Ja, havde vi ikke faaet
 Telegram i Morges, at dine Sko var fundne,
 jeg tror, vi var gaaet fra Forstanden beggeto!

Og Würtzen fortsatte: — Ja, lille Tanja —
 vi kunde gaa til Verdens Ende for at finde
 Dem, vi har jo slet ikke andet at leve for!

Men Tanja lænede sig fastere ind mod
 Faderen og hviskede med bævende Læber:
 — Jeg skal aldrig, aldrig gøre det mere.

SØSYGE

MIN Barndoms Elskede ak, hvor
er du nu?

Ligger du paa den hvide Kirkegaard,
hvor Sandet flyver og flyver og ingen
Blomst kan slaa Rod? Eller pløjer du Fat-
tigjorden mellem Klit og Hede? Er Du en
ensom Mand? Kom du saalangt, som dine
Ønsker drog dig? Og er du helt fremmed
for mig?

Eller mindes du endnu den Sommer, da
vi drev din Faders Faar i Lyngbakkerne,
før Solen gik ned?

Jeg bar alle Tøjrene, du samlede op, dem
jeg tabte — du fangede ind de Faar, jeg
slap af Hænde.

En Sommers fine Barnekærlighed — —
forbi, forbi.

Og vor ømme Fortrolighed — du vilde

være Sømand og hente Koraller til mig fra fjerne Haves dybe Bund, jeg vilde grave Klitterne ud, finde Rav og digte Romaner, tykkere endnu end Greven af Monte Kristo.

Vi var saa glad enige om vor lille Fremtid. Hver Aften digtede vi den paany, naar Skyerne begyndte at fly over Havet og Mørket tog paa at pusle.

Du med dine brune, bare Ben og jeg med Sko saa ræverøde af Havvandets Salt — hvor vi rappede os paa de Ben.

Og husker du vore Løgne? Der var Dage, da vore Hjerner spruttede af Arrigskab, den ene vilde overbyde den anden. Du pralede med din Dødssejler og dine Strandvaskere og Taagemændene, der kom vandrende over Havet, og jeg med min lille Bys store, høje Huse, højere end Klitter og Skibsmaster, saa høje, at de rev Skyerne itu, og med Skoven, der var lang og bred som Havet selv.

Vi sneg os fra Aftenens Sirupsgrød, du fra Præstelektier, jeg fra Brevet til Far og

Mor — og ude i Bakkerne løj vi, vildere og vildere, medens Mørket tyknede om os, til vi, gysende af Angst, snublede tilbage til Klitgaarden.

Men dum var du, min Ven! Din Omgangslærer, som hveranden Uge kom til Jeres Klitter, han fik vist ingen Glæde af dig. Uh, hvor var du dum!

Men hvor jeg elskede dig! Midt om Natten kunde jeg vaagne i mit lille Gæstekammer, hvor Ørentvistene krøb og kravlede, og tænke dig død og mig siddende paa din Grav og sørge og sulte mig ihjel.

Det var saa lifligt at *tænke* den Tilstand — og især næste Morgen at hive dig ud af den grinagtige Slagbænk, hvor du laa med Haaret fuldt af Halm og Dynefjer.

Ingen kunde rende som du, Bakke op, Bakke ned, efter de svandsende Faar, ingen kunde svømme som du og med aabne Øjne dykke efter Krabber og Konkyljer. Og saa aad du som en Tærsker — aad, aad, aad, sindsforvirrende aad du.

Alle de Æg, jeg kunde købe af din Mor, og dem du kunde stjæle, og dem jeg rationsmæssigt skulde have, dem svuppede du i dig, som var de af Luft, og en Fjerdings Puddersukker og en Pægl Sirup, det var for dig kun, som en Tvebak for mig.

Men husker du saa den store Dag — — den lange underlige Dag, da Solen standsede midt over Søen, da vi to skulde sammen sejle til Bys?

Av, av, lille Hjertenskær, husker du den Dag?

Vi skulde ikke svømme i Havet mod Vest og piskes af de arrige Brændingssten, nej, vi skulde mod Øst, over den lerede Fjord, til den eneste By, du i dit Liv havde set. Jeg var vigtig, jeg havde dengang sandfærdigen været i otte Byer og kørt med Toget forbi vistnok tusinde — med et rundt Tal.

Skibets Ladning var soltørrede Fisk, der lugtede stramt, og Mandskabet bestod af to sejge Helbefarne.

Sirup i en gul Potte, Sukker og Rosiner i Lommerne — og en Kridtpibe i Smug, det var Proviant. Jo, og saa fire haardkogte Æg. Sejladsen skulde vare, højst regnet, to Timer ud og to Timer hjem. Kaffe med Boller i Byen — Fisk ved Hjemkomsten.

Saa drog vi af. Vinden var sløj, det var den. Bølgerne rørte saa listigt ved Skuden, Heden dæmpede vor Latter, Heden klemte vore Struber. Snart blev vi trætte af at søbe Sirup med en Muslingskal og spise Sukker med Fingrene.

Sømændene gjorde Løjer med os og drillede. De bakkede paa deres Piber — nuvel, saa tændte vi vor og røg skiftevis af den snerpende Kridtmunding.

Vi dampede. De dampede. Vinden var borte. Røgen hang i nydelige Flager over vore Hoveder. Sejlene slunkede sammen. Solen bed i Øjnene. Klipfisken lugtede ...

Tilsidet tav vi alle. Skipperen foreslog et Blund.

Men først en Dram. Vi skulde dele den

med dem. De humplede noget Klipfisk løs og fortalte, at den, med Sirup til, var en *rigtig* Sømandsret, som de mangen god Gang i Troperne havde fornøjet Maven med.

Vi stakkels Pjus troede dem og slugte Resten af Siruppen til Kliptorsk og Brændevin og Snaddetobak.

Vandet krøb saa grinagtigt omkring sig selv, Fiskene gabte efter Luft, Solen skar i hver Draabe, sved i hvert Skæl.

Dér laa Bakkerne og Klitten med Havet bag — og dér den lille røde By, Turen gjaldt, en Haandfuld Tyttebær lignede den — og her i Baaden sad vi to kvalmefor-pinte Unger.

Du begyndte at prale sygeligt, jeg gad ikke finde paa en overdøvende Løgn. Men jeg sad og saa — for første Gang —, at dit Ansigt var skjoldet af Fregner som tynd Vælling med Kanel paa. Din Stemme var grovere end Bøndernes fra min Hjemegn, din Vadmelstrøje lugtede.

Jeg saa mig saa tindrende gal paa dig, Si-

ruppen sad mig i Halsen — Solen lignede det fedeste, smeltede Smør.

Du havde Uldklæde om Halsen og Uldstrømper paa Benene, du saa ud, gjorde du. Og dine Tænder var gule, foruden at de sad skævt.

— Hwa' glor du saadden etter?

Jeg var lige ved at kaste op. Ordet slap mig over Læberne:

— Bondedreng!

— Skeløjede Bytøs!

Skipperen var spilvaagen og morede sig. De hidsede os mere og mere op. Det tegnede til Slagsmaal.

— I ka' vel holde Fred!

Men det var netop det, vi ikke kunde. Dit Ansigt blev helt graaligt, og jeg følte Sveden risle langs Rygraden — som hvergang jeg havde røget.

Vi opsagde hinanden Huldskab og Troskab. Jeg var saa beklemt, jeg vilde allerhelst dø. Tungen laa i min Mund som en stor Klump Klipfisk.

Men hvad gik der af dig?

Med Tørklæde, Vadmel og Fregner sprang du ud i det stiltfærdige Vand.

— Adjøs, sagde du. Men da blev jeg med mine elleve Aar saa angst betuttet og saa ædelmodig betaget, at jeg bestemte at dø sammen med dig — jeg havde jo glemt, at vi begge var et Par Hundestejler til at svømme.

Fra Baadens anden Ræling dumpede jeg overbord.

Skipperne skreg deres længste Eder og spændte Aarestængerne ud efter os. Men vi laa blødt, vi laa svalt — Vandet gjorde velsignet godt, det blakkede Brakvand, og vi svælgede det i os.

Al Vreden dunstede bort — min Sirtskjole stod dog ikke til at redde den Gang. Du svømmede om til mig:

— Du skeler ikke ret meget, næsten ikke, du vinder kun lidt med Øjet!

— Og du er heller ikke ret meget Bonde, næsten ikke da!

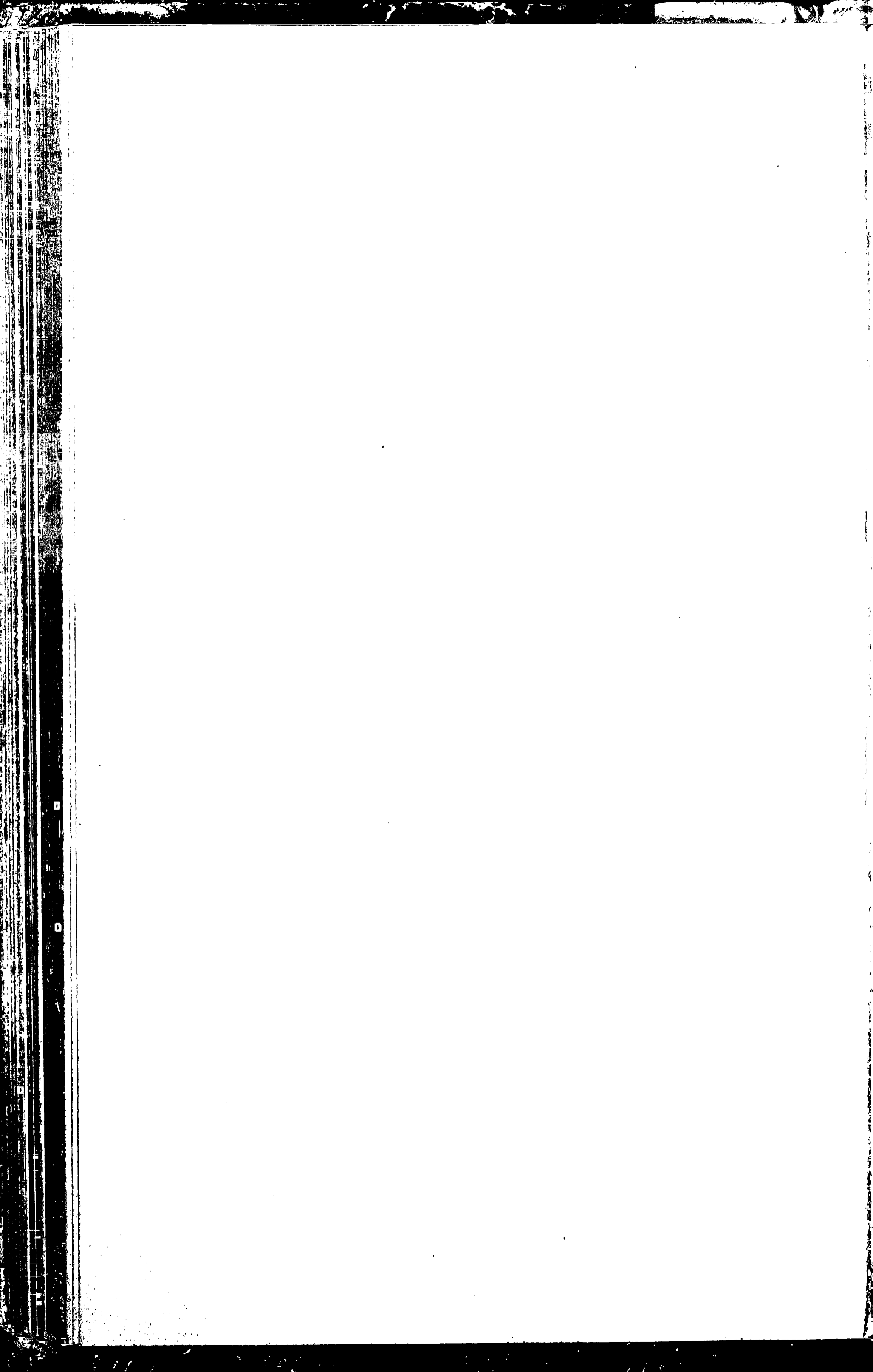
Skipperne hev os nu ind, Klæderne blev hængt til Tørre paa Fokken, og jeg elskede dine Fregner omtrent ligesaa højt som dig selv.

Barneminder

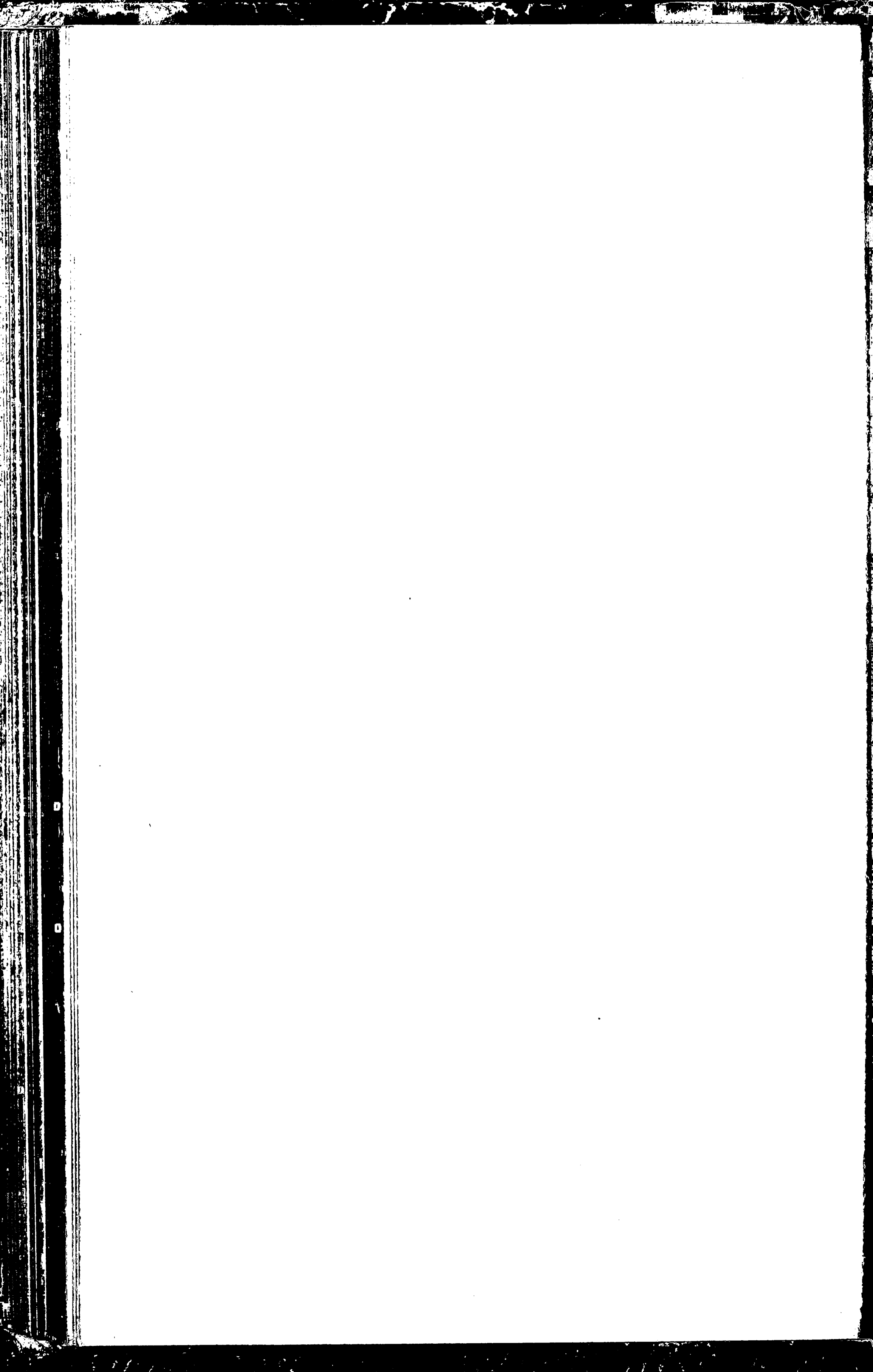
Saamange Aar er gaaede, at jeg har glemt dit Navn. Kun Øgenavnet husker jeg, men det var grimt, jeg siger det ikke.

Mon du er Skipper og sejler med Klip-torsk mellem Tangen ved Havet og den lille røde By, den eneste, du i dit Liv havde set?

Eller mon? . .

EN NAT

BLIKLAMPEN hænger højt under Loftet i Barnekamret, saa højt, at man umulig kan sy ved Skæret. Der tør ikke tændes en Lampe til, thi Vægen tærer mere Olje paa de andre.

Børnene sover trygt i deres gule Smaasenge. Der er Legetøj ved hver Seng, gammelt og itubruds. Moderen tager en Bog og forsøger at læse, det gør for ondt i Øjnene. Hun forsøger at lappe Barnetrøjer, selv *det* svider.

Hun hører Forvalterens Stemme ude i Haven, og giver sig til at støje med Stolen. Forvalteren taler højt og hensynsløst, og hun vil ikke høre.

Klokken slaar. Først ti. Natten er lang, kan blive lang.

Om hun vilde, hun kunde dog ikke tælle

de Nætter, hun har siddet og ventet sin Husbond, vaaget og ventet og grædt. Om hun vilde, hun kunde dog ikke.

Det gør heller ikke noget. Hun vilde aldrig bruge dem som Regnskab imod ham.

Hver Dag er Natten jo glemt — efterdi Dagen har nok i sin Travlhed og sin Forring. Men ved Nat kan hun ikke hindre Mindet i at flyve tilbage som over Afgrund ved Afgrund til de Nætter, hun har siddet som nu, vaaget, lyttet og lidt.

Det kan hun ikke.

Skøndt hun prøver derpaa. Ja, for at døve de Tanker graver hun andre frem, som ogsaa er pinlige, men Pinen er af en anden Art.

Mølleren har nægtet at levere Mel til Gaarden, inden Gældsafdraget er i Orden. Og Købmanden har sendt Truselsbrev.

Daglig Føde skal der til, til Karle og Piger, til Børnene, til ham og hende.

Hun har gjort det, som bringer hende til at rødme af Skam. Hun har i Maaneder selv smurt Folkenes Mad, lagt Smør ude ved

Skorpen, men skrabet det over Krummen, hvor Paalæget skulde dække. Derved har hun sparet Pund efter Pund. Men Jomfruens skarpe Øjne har anet det, og i Folkenes mutte Hilsen ligger Anklagen.

Hun har set Ko efter Ko blive trukket af Stald og solgt. Hun ser og hører, hvor alt er i Forfald. Vinduerne mangler Sprosser. Det trækker. I de første Aar var der Vatlister i alle Vinduerne.

Men hun bebrejder sig hver Silkekjole, hun i de første Aar lod anskaffe til Herregaardenes Baller, og hvert Legetøj, hun i de senere Aar har købt til Børnene.

For ham føler hun Sorg og Kærlighed. Kærlighed og Sorg, men ingen Bitterhed og ingen Bebrejdelse.

Nej, nej — ingen Bebrejdelse, ingen.

Det blæser op. Sneen tager til at flyge. Hun hører den slaa mod Ruderne, og Lufttrækket suser gennem Ovnene, hvor Ilden forlængst er slukket.

Hun tager en gammel Kaabe om sig for

ikke at fryse. Hver Gang Blæsten slaar de nøgne Vinranker mod Muren, kommer hun til at skælve. Der ligger en rugende Angst i hendes Sjæl.

Det er, som ventede hun Dødens Trin. Men kun i disse Nætter — i alle disse Nætter — springer Angsten op og slaar Klo i hende.

Hun gaar til Vinduet. Sne over Haven. Sne over Skovens Træer, saa langt hun kan øjne i Mørket. Henne ved Vinduet er koldt, saa Huden skrumper sammen, og Issen bliver som nøgen. Men dér er hun mere lydhør.

Hun synes, at Lyden af Kanebjælder dirrer langt borte, paa den anden Side af Skoven. Længe lytter hun, om Slæden ikke snart er inde i Alléen, thi da vil Klangens tindre op mod hende.

Det kunde jo hænde, han kom. Han lovede at være hjemme inden Mørkets Frembrud.

Og først nu skænker hun det en Tanke, at

han kørte ud for at skaffe Penge til Terminen. Det er ikke eneste Gang, han tog hjemmefra i den Hensigt, men forgæves var det bestandig.

En, ja to Gange havde han *glem*t sit Ærinde paa Vejen.

I Skrivebordsskuffen ligger tre tomme smaa Bøger i graa Omslag. Der staar Navn uden paa hver.

Var det Hjerteblodet, hun tog fra sine Børn, eller var det kun Penge — *kun* Penge.

Det begyndte med Eriks Bog, han var den ældste. I hans Bog stod over tre Tusind Kroner, Faddergave fra hendes og hans Slægt. Det var som Laan, de Penge blev hævet. Eriks Bog er tom. I Viggos var der mindre, dog Summen blev delt, for ikke at „laane“ alt. Siden blev Resten hævet.

Smaapigernes blev ikke taget som Laan, derfor smerter det mest at tænke paa deres. Det stod i én Bog. Tvillingerne skulde have alt fælles.

Hun aabner ikke den Skuffe mer, og dog ser hun ofte de tre smaa tomme Bøger for sig, og hun føler sig som Tyv.

Værre end Tyv.

Hun synes, det er Børnenes Lykke, Børnenes Liv, hun har stjaalet.

Endnu er de saa smaa, at hun ikke har kunnet forklare dem noget — at hun ikke har kunnet forsvare sig.

Hun alene har gjort det.

Hun alene — — — deres Moder. Han vidste først derom senere og bebrejdede hende Gerningen. Men havde hun ikke staaet med de Penge ved Terminstide, saa havde hun og Holger og Børnene nu været uden Hjem.

Det murrer ude i Gaarden. Døren er aaben til hendes Sovekammer, hun hører det tydeligt. Det er Folkene, som flokkes paa Trods saa sent, for at tale højt om Lønnen, de har til Gode. De skylder intet Hensyn og tager intet Hensyn.

I Aften drak hun ikke The — af Fejg-

hed, for at undgaa Tjenestepigens ubarmhjertige Blik. Nu er hun sulten, men vil ikke gaa ned i Køkkenet. Det ligger ved Folkestuen, og der tales højst. —

Hun troede paa et Forsyn. Hun bad til det. Sidst nu i Foraaret i de grødesvangre Dage. Og Markerne stod som Fløjlsbede, Kornet saa saftigt og mylrende tæt.

Hun elskede de Marker og Diger og Hegn og Grøfter.

Den stakkels Jord, den var udpint som en Hjerne, der er træt af at gruble.

Alt havde været forsøgt. Uden Rast havde hver Saaningstid lagt nye Aag paa Jorderne. Der var spekuleret med Driften, som var det Kortspil. Held eller Uheld. Det blev saa Uheld.

Og Jorden blev mere mager, mere stentyngt og mere tidseltæt.

Selv den vovelige Raps havde været forsøgt ifjor og slaet fejl, saa de kom til at savne Korn til Gaardens indre Drift.

Men nu i Foraaret, da hun gik sine en-

somme Ture fra Ager til Ager, havde hun havt Hjertet fuldt af Bøn til Forsynet, for Børnenes Skyld maatte det være naadigt. Det kom hende for, at Sæden blev mere frodig, alt eftersom den blev mere omspændt af hendes stærke Viljes Beden. Og hun gik Sommeren i Møde med større Haab end hun selv vidste.

Agrene skinnede. Himlen lovede. Bønnerne var hedere, og hun troede dem bøn-hørte. Derfor takkede hun og lærte de smaa at takke for god Høst og alt godt.

Da fløj Haglbygerne over Egnen som Vredens Udøvere. Den gode Sæd blev pisket, Kerne fra Avne, selv Straaene sank sammen.

Og i Høstmaaneden kom der Regn, saa Kornet raadnede paa Marken.

Siden har hun ikke bedt, og det skærer gennem hende, naar de smaa efter Aftenbønnens uforstaaede Remse føjer til med inderlig og høj Stemme: „Tak for god Høst, lille Vorherre, og for alt godt.“

Men hun vil ikke være den, der river dem Troen af Hjertet.

Hun gaar hen og ser paa de sovende Børn. Alle ligner de ham, alle. Hun vil ikke give Rum for den Rædsel, der i dette Nu for første Gang skyder op: Har de taget *det* i Arv efter ham? Han tog det i Arv. Han er uskyldig. Tager de det nu i Arv, er ogsaa de uskyldige, men — — —

Hun bøjer sig dybere, stirrer og stirrer, som vilde hun gennem de blødt sluttende Øjenlaag se ind i deres Væsens fredeligt spirende Kim. Som vilde hun raade deres Fremtid. Stakkels Moder! Hun ser kun Ligheden.

Saa sætter hun sig i Stolen, hvor Eriks Legetøj ligger og flyder. Hun søger at samle i en Sum alle de Ord, Barnet har talt, alle de smaa Handlinger, der har fyldt hans Liv til nu. For at se om Karakteren har Lighed

Hvad hun mindes, er som lyse svirrende Sommerfugle — tusind smaa Glæder har han skænket. Hans Sind er funklende, lyst,

let som Faderens. Han kaldte paa Lærken, da han knap kunde gaa — og han troede, den kom paa hans Kalden.

Men om Sindet end er ham ligt — dejlige Lighed — hvem siger da, om den bitre Arv som en Sniggift slumrer ham i Blodet.

Han smiler i Søvn,

Moderen ser paa de andre. Samme brodfri Natur. De synes hende som smaa Kildevæld, saa vævre og muntre og evigtsyngende.

Skulde hun leve og se dem vokse, se dem ranke sig for siden at synke sammen under Arvens Byrde.

— Kom der nogen?

Hun stormede ud til Gavldøren, rev den op og lyttede. Træ duvede mod Træ, og Kviste brødes itu, naar de førtes fra hinanden. Sneen laa i høje Banker, den nøgne Græsplæne stak frem hist og her.

Saadan vel ude paa Landevejen, store Snebanker og nøgne Græsflader. Naar nu Holger kom i Kanen, og den skurede mod Vejsten og Hjulspor — hvad da — —

Den Nat, hun aldrig glemte, da Angsten drev hende ud i Vejret for at søge om Holger — den Nat saa hun langt ude paa Landevejen de lette Spor af Kanejern og Hestehove. Pludselig drejede de af, over en Grøft, ind i Brakmarkerne, nær de syv Mergelgrave.

Sneen fæg som nu, og hun jog afsted halv blindet af Blæsten. Sporene kom og svandt, kom og svandt, løb rundt i dobbelt Ring om den første Mergelgrav, svinglede ind og ud til den næste — — hvor Tjørnene stod og suste, som manende Røster.

Hun turde knap træde hen, rakte Hænderne ud, vilde raabe og vovede det ikke. Da kom det hende for, at Erik laa og græd, og for Børnenes Skyld, i deres Navn, gik hun hen langs Tjørnegærdet. Der laa Holger, sovende, paa Randen af Mergelgraven. Nede paa Vandspejlet flød en Pisk.

Hvordan hun vækkede ham, hvor længe hun stod uden at vove det Raab, der kunde

bringe ham til at rulle ned ad Skrænten, hvordan hun med sine Hænders halvt lammede Kræfter drog ham op i Snemarken — det glemte hun siden.

Men hvordan var det det var jo Resten af Viggos Penge, der blev brugt til ny Hest og ny Kane!

Helt til ind i Foraaret laa Kadaveret i Mergelgraven. Hun vilde ikke, at nogen skulde komme til Kundskab om den Katur.

Forkarlen og Kusken, de eneste fuldtro blandt Folkene, hjalp hende og Holger med at hæve Dyret og faa det gravet ned. Kanen kom ikke op, dens Jærngænger holdt den ned til Bunden. Hun smilede vemodigt ved Tanken om alle de bidske Ord, der var sagt paa hendes Ryg i den Tid.

Hver Mand vidste, hvor forarmet Holger og Gaarden var. Det lønlige Kreatursalg var alfar Hemmelighed. Og nu købte „Fruen“ Kane og Kanehest, det gamle var ikke godt nok!

Anden Juledag kørte hun med Holger i Visit rundt paa Herregaardene. *Hun* vilde vise sig i den ny Kane, og overalt fik hun flettet ind, at det var hende, der længe havde ønsket en Kane af ny Konstruktion og en vel tilkørt Hest.

I og for sig var det ikke et ubilligt Ønske. I sin Tid stod der syv Herskabsheste i Stalden, de var borte, og foruden en lille norsk Hest var der kun Arbejdsøg med pilmagre Svejrygge tilbage.

Den Nat blev Holger ædru i det Nu, hun trak ham op i Sneen. Han vidste intet om Kørslen, maatte være falden i dyb Søvn, saa Tømmen var gledet ham af Hænder og han slynget ud af Slæden. Thi Holger kørte sikkert, ligesaa sikkert, naar han vendte hjem, som naar han kørte ud. Ulykken var, at han ofte i Blæstvejr faldt i Søvn, men saa gik Hesten stiltfærdig hjemad, og Holger vaagnede altid, naar de kørte over Gaardens Stenbro. Men blev Hesten bange — den var sky —, saa fór den ind over

Marker, op over Høje, ind i Skoven, ud i Mosen. Vaagnede Holger ved Dumpet, var det næppe, han kunde tage Magten fra Dyret.

Væltede de, stod den fromt paa Stedet, og ingen Skade var sket.

Men Skade kunde ske. Hendes Uro nu, betød den intet, var det ikke en Anelse om noget grusomt? Hun stod i Sneen, til hendes Fødder begyndte at smerte af Kulde. Endnu ingen Lyd af Bjælderne.

Saa gik hun ind. Bliklampens svage Blus gav osende Lugt. Børnene sov stadig; naar de kastede af sig, dækkede hun dem til.

Klokken var bleven to. Forlængst var alle Folkene i Seng. Hun gik ned i Køkkenet, smurte et Par Stykker Mad med Margarine, som hun ikke kunde udstaa, slugte dem i sig og var atter hos Børnene.

Hun satte sig til at regne, i Hovedet og paa Papir, skruede Lampen op, saa den osede, og flyttede sig for at naa ind i Lysningen.

Der var Bankprioriteterne, Slægtens Ind-

skud, Smaagæld og de aarlige Gældsposter, der var Folkeløn.

Hvis det blev til, at de nu eller siden maatte give Slip paa Hjemmet, hvordan vilde da Sagen stille sig? Hun regnede og regnede om. Den frygtelige Sandhed vilde hun saa nødig se i Øjnene.

Gaarden var behæftet til langt over sin Værdi.

Værdi — — Værdi —

Assurancesummen lød paa dens gamle, egentlige Værdi, fra Tiden før Uaar og Uheld, men skulde der nu tages Skøn med Gaard og Jord, da maatte Summen svinde, drysse sammen.

Hun kunde ikke komme bort fra den store Assurancesum. Og de mystiske Ildebrande rundt om paa Egnen fra Indsiddere til rige Gaardmænd randt hende i Hu. Lynet fik først Skyld! Men paa Ejeren sad der siden efter en Mistanke, der, som anden Arv, skød sig fra Fader over paa Søn.

Uopklarede var de fleste Ildebrande. Ingen

byggede Hus op, før det gamle brændte til Grunden. Der var ikke mange gamle, helt gamle Gaarde der i Sognene.

Nu kom det som et Syn, der langsomt vandrede forbi og slukkedes:

Hun gik ad Loftstrappen over til Æblekammeret. Fjerposerne hang paa Snore i Dobbelttrækker, et Par Skind og nogle Jutegardiner hang tilfældig ved Siden. Ovenover var Bjælker og spinkle Tværplanker og til venstre Tørvene og Optændingsbrændet. To Gange havde hun bedt Pigerne flytte de Gardiner. Kom man med Lampe, var det mere end farligt at gaa under dem. De røg af Støv, naar man rørte dem, saa tørre og raadne var de blevne.

Hun saa sig gaa med en osende Lampe over til Æblekamret. Lufttrækket blæste Gardinerne mod det hede Glas, Flammen slog ud, tændte, og knitrende sprang den fra Pose til Pose, de brændende Fjer fløj og faldt i Klumper ned i Tørvene, fløj op over Bjælkerne og ulmede i det trøskede

Træ, til Luerne hævede sig og kravlede op i Sparreværket og aad sig ned gennem Gulvet. Inden Anskrig kunde gøres og Mandskabet komme til Hjælp, vilde Ilden gaa fra Længe til Længe, omspændende Gaarden

Saa var Synet forbi!

Erik vaagnede: „Mor, hvorfor er du oppe, kommer Fa'r ikke snart?“

Hun svarede med tyk Stemme: „Det er ikke sent, lille Erik, sov nu.“

Men *hvis* hun nu gjorde det, frelste Hjemmet for sin Mand og sine Børn og alene tog Brøden eller Fortielsen paa sig, havde da Børnene ikke dobbelt Fare i Vente?

Skulde de foruden Faderens Ulykke tage Forbrydelse i Arv?

Aa nej — ikke det!

Indtil nu havde det staaet for hende, som om den Dag, de maatte gaa fra deres Lykkes og Samlivs Hjem, var Indvielsen til fredløs Flakken, til Strid uden Maal mod ukendte Fjender.

Men nu var det, som havde hun sprængt Vej ind i Fremtiden. Alt blev lettere, rigere og mindre trælsomt.

Om det saa blev til Vandring fra Dør til Dør, om det saa blev Tiggergang og Sult og Kulde — nu følte hun, at *det* ikke var det værste. Den Sorg var fri for Skam.

At hun dog ikke før havde tænkt saadan. Var det virkelig hende, som af daarlig Skamfølelse og Selvkærlighed havde holdt paa Gaarden, trods det haabløse, trods Holgers Ord, trods den klare Fornuft.

Og en anden Bedrøvelse tog hende. Sidst, da Holger manglede Penge til Folkelønning og han forgæves havde ladet hugge ind paa Skoven, den saa forarmede Skov, kom han til hende og bad om Lov til at ofre de seks Ege. Da sagde hun nej. De Ege var hendes Trøst, naar alt andet sveg. De stod midt i Skoven med en grøn Høj imellem sig. Paa den Høj havde hun givet Holger sin Tro. I de Ege havde Holger skaaret deres Navne og Børnenes, et i hver. De

Ege havde Slægtshævd, de maatte ikke falde, før Lyn eller Alder slog dem til Jorden.

Og de stod endnu. Holger havde ikke bedt anden Gang. Han var kørt ud og vendt hjem med Pengene. Vundet i Kortspil — Holger, som ellers aldrig spillede. Og siden havde han en Dag, det var, som Mindet tyngede ham, sagt: „Véd du, Anne Sofie, jeg kunde have spillet Gaarden bort og dig og Børnene og min egen Sjæl, den Nat var jeg ikke mig selv!“

Endnu stod de seks Ege. Hun syntes, hun hørte dem rokke frem og tilbage, samle Kronerne over den runde Høj og hviske om det, der var, og det, der skulde komme.

Der var nok ikke mere Olie paa Lampen; den brændte søvnigt, oste og gik ud. Lidt sad hun i Mørke, tændte da en Staa-lampe og gav sig til at sy. Hun syede saa rapt, at det gnistrede for Øjnene. De stærke, hyide Hænder, skulde de ikke kunne arbejde, til Huden skrumpede ind og

Leddene blev krogede, arbejde for dem, der var hende kære som Livet selv?

Om hun blot ejede en aldrig saa lille Sum, da kunde de jo bryde op fra Egnen og rejse ud i Verden, han, hun og Børnene. Var det ikke netop den Egn, der som en Forbandelse fik Lykken til at visne? Var det ikke den Egn, hvor Kro ved Kro og ondsindede Dagdrivere strakte Fangarme ud efter Holger?

Med nyt Land under Fod, med Haab for Fremtiden, med enig Vilje maatte Holger og hun kunne bygge et Hjem, langt herfra.

Hun sukke. Der var ikke den i Verden, ikke Slægt eller Venner, der mere vilde fylde i det bundløse Kar, som Gælden var blevet. Men der var nok ingen heller, der vilde tro og hjælpe dem til et nyt Livsværk.

Derfor hadede hun næsten alle Mennesker, fordi de gik hende under Øjne med Venlighed og dog lod hende læse

deres halvt foragtende Medlidenhed. De var Holgers Fjender, de fulgte ham med Smil, der smertede som Svøbeslag. Holger havde det ondt.

Anne Sofie tog Lampen og gik med den fra Stue til Stue. Der stod Møbler fra Fars Tid og Farfars og Oldefars. Stive, tæt indlagte Møbler og smaa lakerede, silkebe-trukne Møbler. Gennem den lange Række Stuer, hvoraf kun et Par var i daglig Brug, gik hun. Paa Væggene hang gamle Bil- leder, gamle Ure tikkede fra Kroge og Konsoller.

Det Indbo var en Formue værd. Hun og Holger havde før talt om den døde Sum, som stod der og fangede Støv. Og var det ikke netop Slægtens højtelskede Eje, som var givet Anne Sofie i Fæd- renav, hun havde jo forlængst drejet Nøglen i Laas, tømt ud, solgt og snevret Hjemmet ind.

Hun havde ikke gjort det, derimod havde hun brugt Børnenes Penge.

Det gøs i hende. Naar hun gik over Gulvenes Tæpper, der var skaaret itu og syet sammen for at holde længere, hørte hun den svage Knirken af alt det gamle Træ og blev angst.

At hendes Mor havde levet sine Dage tilende her, siddet ved det Sybord, blundet i den Stol, læst i de Bøger og fulgt Tiden fra det slanke, hvide Ur, hvad kom det Nuet og Holgers Frelse ved?

Med Lampen højt hævet gik hun fra Møbel til Møbel, fra Stue til Stue og synede, hvad Brist Tiden havde skaaret, og vejede, hvad Værd der endnu gemtes i de indelukkede Rum.

Det var Aar siden, at den Række Værelser laa i Festlys, fyldt af Gæster fra Herregaardene.

Anne Sofie satte sig foran Sølvskabet, stillede Lampen paa Spisebordet og talte efter. Ja, det var svundet ind. Hun havde selv pakket to tunge Tasker fulde og solgt det efter Sølvets Vægt til en Juveler

i Hovedstaden, engang det kneb. Men Arvesølv og Børnenes Daabsbestik og Bøndernes Gaver til Gaardens Ejere.

Paa dem stod baade Navne og Datoer og smigrende Ord.

Døde Skatte.

Og det var hendes. Ingen Magt i Verden kunde lovlige tage hendes Ting. Det havde Holger ogsaa smilende sagt: „Hvis jeg pludselig døde, Anne Sofie, saa stod du ikke med tomme Hænder. Af os to er det kun mig, der kan blive helt forarmet.“

Klokken slog fire. Der var langt til Morgen. Hun tørstede og gik atter ned i Barnekamret for at drikke.

Men hun vilde bort herfra, inden Foråret kom med sine lokkende Løfter. Hun vilde kun mindes Barndomshjemmets Forfald, tynget af Sne og Kulde vilde hun mindes Skovenes bladløse Træer og Højens frosne Muld.

Og naar Møblerne blev slæbt ud og raabt op for at skilles paa mange fremmede, pie-

tetsløse Hænder, da vilde hun og Børnene være langt borte. Den Smerte maatte Holger tage ene paa sig.

Hvor var han? Hun saa for sig en lav og sodet Krostue, hvor der stank af alskens daarlig Drik, hvor Luften var tyk af simpel Tobak og Gulvet tilsølet af udspyttet Skraa og Snesjap, hvor Prangere sad og bandede, saa Haarene rejste sig paa Hovedet af Tilhørerne. Saadan et Sted var han vel, hendes fine, stilfærdige Holger.

Hvis han da ikke sovende sad i Kanen og lod sig bære gennem den flygende Sne — ad den Kurs, Hesten fandt for godt.

Var hun Skyld i det med? Var hun Skyld i, at han søgte bort fra Hjemmet, hvor der ikke fandtes Draabe af Vin, til snavsede Krostuer, hvor hæslig Tale førtes, kunde det lægges hende til Last?

Burde hun have opmuntret ham til at føje sin arvede Lyst, burde hun — som andre Hustruer — selv have skænket for ham, selv hjulpet ham at sløve Tankerne?

Nej, det var hendes Stoltheds Sejr over Holger. Fra den Dag, de blev gift, havde Vin været banlyst i Hjemmet. Kun til store Fester taalte Anne Sofie Giften i sine Stuer.

Pludselig brød det gennem hende som et pinefuldt Sting: Sad hun ikke her og holdt Dom over Holger? Og dog — —

Var det ikke Kanebjælderne? Hun fløj op og tog sig til Hovedet. Holger vidste intet om den Nats Beslutning. Hun støttede sig til Muren, inden hun gik for at tage imod ham. Var han ædru — —? Det var just i denne Nat, hun havde Trang til at tale ud med ham. Og ak, hvor ofte skete det ikke, naar hun saadan havde ventet Natten over, at han hilste hende med lallende Ord og lo, fordi hun havde siddet oppe.

Nej — saa var det ikke Kanen heller nu. Hun syntes, det blev ved at ringe og kime.

Det var, som alle de urolige Tanker gled til Hvile, der kom en myg Fredsfølelse over hende. Lampen skar i Øjnene, hun

viklede en Avis om Kuplen, sad lidt, fór op, saa om sig og blundede ind.

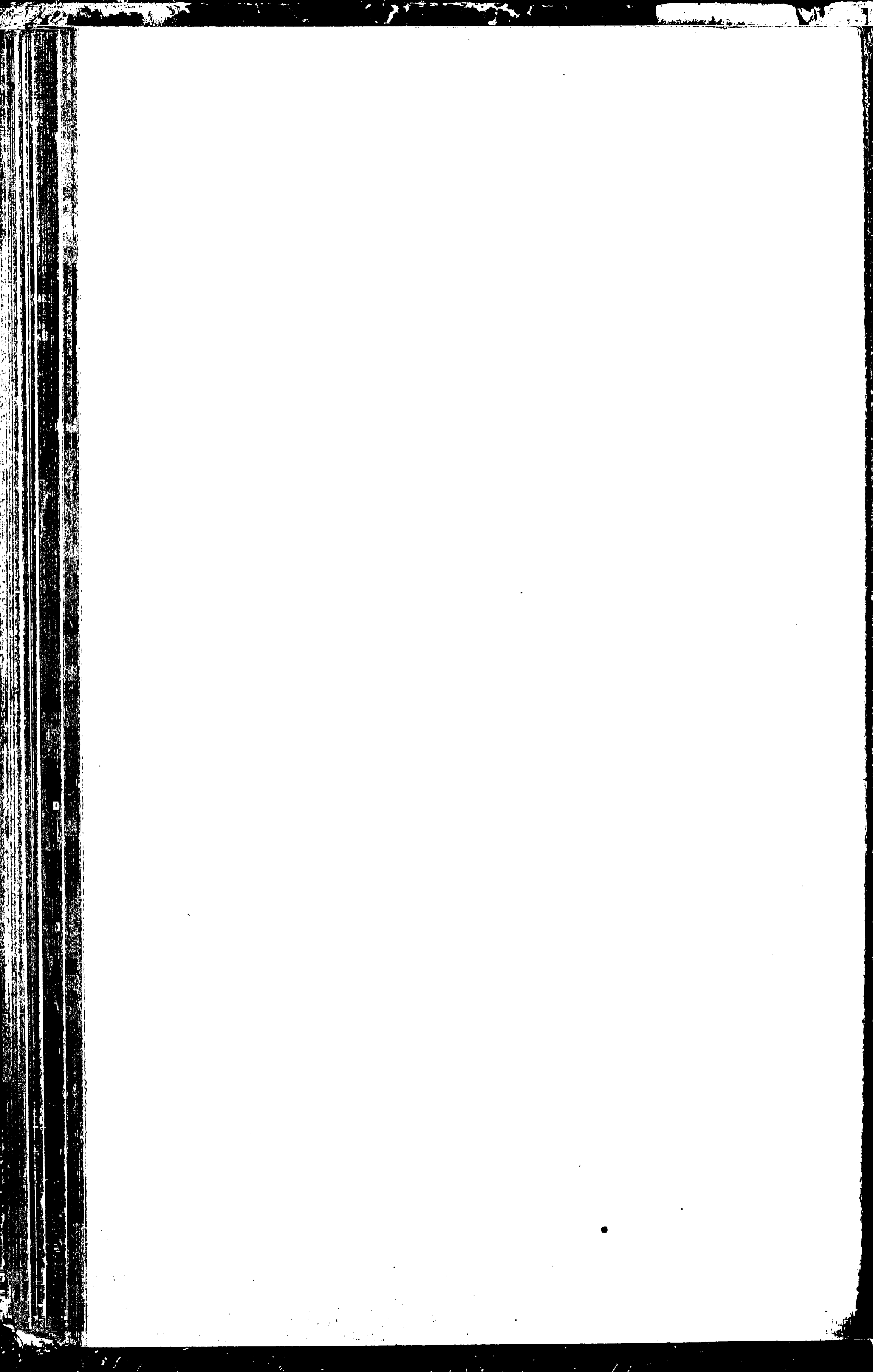
Da hun vaagnede, stod Holger hos hende.

„Anne Sofie, stakkels lille Anne Sofie — vi maa gaa fra Gaarden!“

Hun rejste sig og saa paa ham med et straalende Blik.

Han var ædru.

DA SKOVEN SPRANG UD

DET var i de ganske unge Aar, da hver Dag var som en sød og gyselig Hemmelighed, der inden Aften skulde aabenbares, da hver Nats Drømme spøjte af Forventning mod Vidunderet, Dagen maatte bringe, da man var hidsig og ør af Længsel efter det mærkelige, der laa forude og hed „Lykken“ eller „Fremtiden“. Det var paa den Tid, da man foragtende sagde „Gammeljomfru“ om en ugift Pige paa 22 Aar.

Og det var ude paa Landet, hvor der var tykt med Skove og tæt med Herregaarde, Møller, Teglværker og Vandløb — en rigtig fed Egn. I den Egn var der en Mængde unge Piger, saa sprællende vilde, saa pluddervornt drillesyge, saa kælne og lattermilde, at det lød, naar de kom sam-

men, som i en Fuglehandlerbod, naar Pappegøjerne begynder at kives og alle de andre Fugle skræpper med.

Disse unge Piger vilde gerne, endog overordentlig gerne, have en Kæreste, men Egnen var akkurat saa gold paa Hanner, som den var frodig paa Hunner.

Den eneste Ungkarl, de vidste om, var baade spatbenet og skævmundet, rig og forlegen — og *skægløs*. Han friede paa Omgang og fik Kurve paa Omgang. Man havde da Øjne i Hovedet og Ære i Livet.

Saa kom der en „rigtig og virkelig“ ung Mand til Egnen. Han havde købt en af de gamle, gode Herregaarde, men hans Navn var særdeles lidet fornemt. For at bøde derpaa kaldte de unge Piger ham kun „Godsejeren“. Han red om og virkede betagende ved et stort mørkt Overskæg og stramme, gule Hjorteskindsbukser.

Ham vilde de have, de unge Piger, ham eller ingen. Havde han været en Melon eller en Ananas, de havde parteret ham og

ædt ham raa, men han var nu en Mand — og desværre var det ham, der havde Retten til at fri.

De unge Piger laa og rakkede paa Landevejen immer og i en Evindelighed, som Hjulmanden sagde, og det var gefærlig aabenbar for Gud og Mennesker, at de kun gjorde det for at møde „Guldsvandsen“.

Han aflagde sine Visiter og blev bedt ud paa Gaardene, men ved Vintertid var der ingen Stads ved det, da Herrerne altid hang over L'hombrebordene og Damerne sad for sig.

Nej — blev det først Sommer med Krocket, Tennis, Krebseri og Sejlture, saa skulde han faa Lov at vælge og det i en fiks Fart.

De unge Piger førte Dagbog om ham, med Kryds ved de Dage, han var set, og Minus ved de øvrige.

Vilde Skoven blot springe ud . . .

Tit og mangen Gang tog de et rask Ridt forbi hans Gaard, men de gjorde ikke Holdt, thi han havde udtrykkelig bedt undskylde,

han denne første Vinter ikke tog imod, da Hjemmet langt fra var i Orden.

De unge Piger havde talt om, hvor eventyrligt det vilde være at blive oppe den Nat, Skoven skulde springe ud, hvor festligt og højtideligt det vilde være at gaa inde mellem Træerne og vente og høre de smaa Knald, naar Knopperne brast, og lugte Træernes Saft og Jordens Grøde.

Skoven sprang altid ud paa én Nat, men der var aldrig nogen, der saa det. Nu vilde de se det. Det var saa spændende.

Seks unge, gale Pigebørn listede væk fra deres respektive Hjem og mødtes ved den gamle Eg i Hundeskoven, naturligvis ved Midnatstide. Det var den 7de Maj, og der var Tegn nok paa, at Skoven just vilde springe ud den Nat.

Alle havde de pyntet sig med lyse, klare Sommerkjoler og Dansesko, hver medbragte Rejsetæppe, Vinflaske og en Pose med Gnaskeri. En kom slæbende med en større Krukke syltede Jordbær.

Humøret var aldeles ovenud. Paa de udbredte Rejsetæpper sprang de Buk, slog de Kulbøtter, dansede de Menuet og stod de paa Hovedet. De drak af Flaskerne, skændtes af Hjærtens Lyst, flettede Anemonekranse og løste Haaret ned for at binde det op med Blomster. Hun med Syltekrukken madede de andre med en Spiseske, til de fik Kvalme.

Arm i Arm drog de saa stilfærdig af Sted ad banede Veje, Skov ind, Skov ud, forbi sovende Gaarde og tavse Møller, langs Vandløbene og over Bakkekammene. Det blev mørk Nat, Maanen var borte og Regnen tog til at falde. Men Rejsetæpperne laa Pokker i Vold ved den gamle Eg, der var kun det at gøre at krybe i Skjul. Og de krøb ind i et Hølad, der stod i Skovkanten for Krondyrenes Skyld. Derinde var lunt og lummert, og Høet duftede stærkt.

De unge Piger begyndte at fortælle og betro sig til hinanden. Alle haabede paa Sommeren og paa Godsejeren.

„Bare han ikke er en Rolf Blaaskæg,“ sagde en, „han ser ud som en Pasja!“

„Pyt man kan da ikke mere end dø, og blive dræbt af den, man elsker, det er da ikke det værste — tværtimod!“

„Jeg vilde nu helst leve, til jeg er hundrede Aar. Men han maatte nok være frygtelig streng!“

„Streng — nej, saa vilde jeg da slaas med ham og rive og bide — og sparke og nappe, eller ogsaa rende min Vej!“

Længe laa de og drøftede det store Spørgsmaal om, hvordan han skulde være eller ikke være, og de faldt i Søvn, og deres Drømme rendte Kapløb efter ham.

I Gryningen vaagnede de, og uden nogen Aftale slentrede de — lidt morgenmatte — over mod hans Gaard. Hviskende meddelte de hinanden, hvilke Ændringer der helst skulde foretages, i Fald — — —

„God Morgen, mine Damer!“ De var noget flove over Mødet, skønt de inderst inde var nok saa henrykte, og de pludrede

løs om deres dejlige Nat og om Skoven, der ikke vilde springe, og om Regnen. Godsejeren morede sig med dem og lovede, at Skoven vilde være lysegrøn, inden Duggen var tør. Der manglede kun en lille, bitte Byge, der hang over Hovedet. De unge Piger klappede i Hænderne ved Tanken om den grønne Skov og det hele, og Godsejeren bød dem ind til varm Kaffe.

Inde i Stuerne var der mørkt, saa Lamperne maatte tændes.

Næ, hvor her var pyntet op med Blomster!

Igen brast der en Byge fra Himlen, men de unge Piger havde glemt Udspringets Poesi og Natten, de sad omkring Bordet og den *eneste ene* Ungkarl. Ham, de alle vilde have.

Det var saa dejligt!

Endelig rejste Godsejeren sig, hans Vogn var kørt frem, og han gav tusinde Undskyldninger, men han maatte til Stationen efter Gæster.

De spørgende Øjne tvang ham:

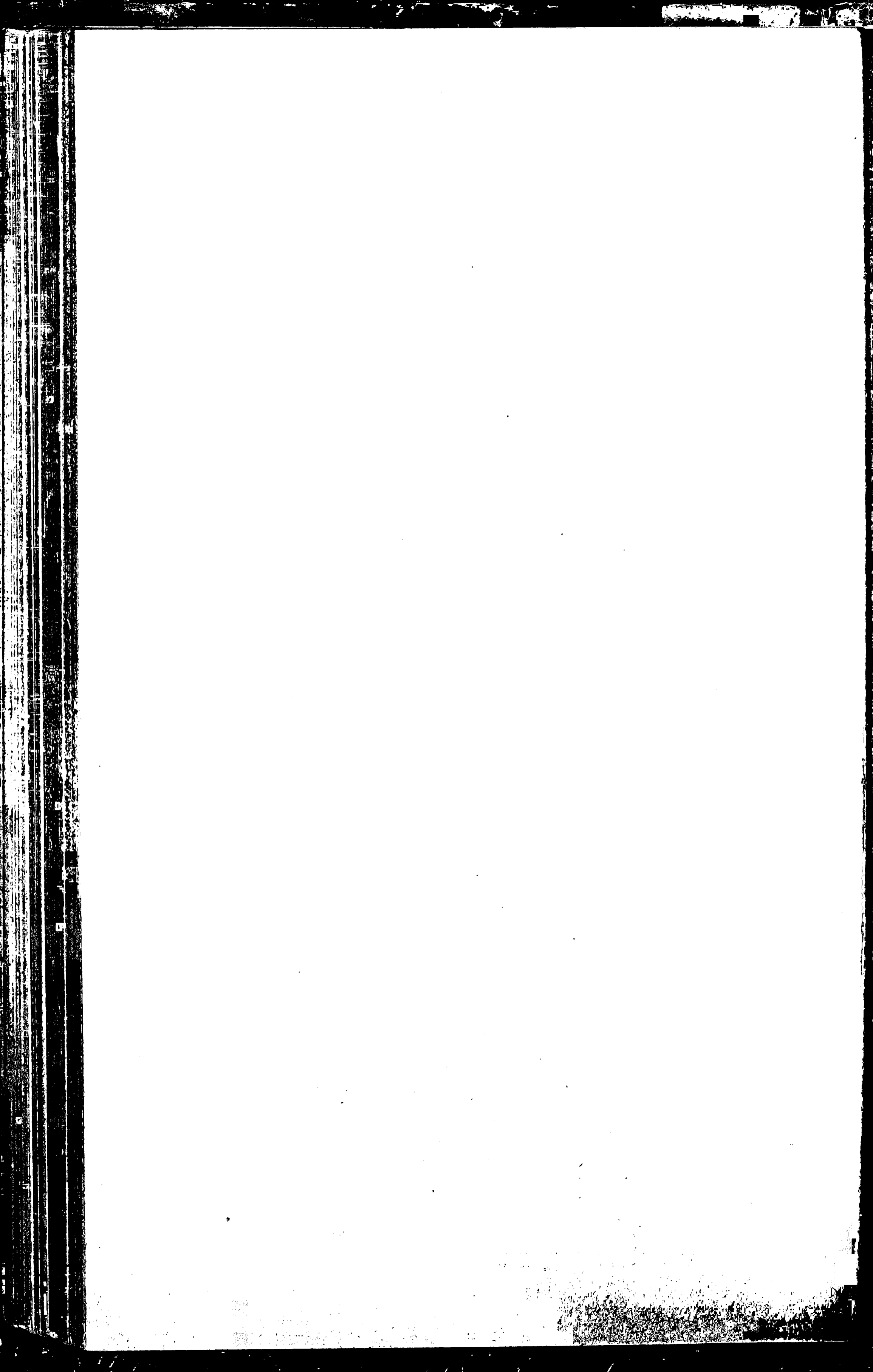
„Ja, ja, jeg maa vel røbe min store Hemmelighed. Jeg skal til Stationen efter en Dame, som inden ret længe har lovet at antage mit meget tarvelige Navn!“ . . .

Da de seks vilde Pigebørn atter vandrede ind i Skoven, gik de som i et grønt Silkespind, der knitrede omkring dem.

„Gud, Skoven er jo sprunget ud,“ sagde hun, der gerne vilde være hundrede Aar.

„Hvad kommer det os ved —!“ sagde de andre.

BØGETRÆET

MELLEM Fattiggravene i Kirkegaardens vestlige Del staar et Bøgetræ saa højt, saa svulmende, saa stærktløvet og skyggende, at det danner en hel Oase i den graa, sandede Gravørken.

Bøgen ranker sig høj og rund i Luften og rækker sine Rødder dybt i Jorden under de stakkels Grave, og naar Solen staar over Bøgen, danser Myg og summer Bier og synger Fugle saa muntert, at Fattiggravene formeligt fornøjer sig og af alle Kræfter blinker med sine krystalglitrende Sandskorn — i Mangel af bedre.

Blomster groer der nemlig ikke i de tørre Sandtutter, og en Smule Kors af Træ, en Perlekrans med Levvel eller en lige Pind med Indskrift gør ikke noget festligt Indtryk.

Men Bøgen . . .

Den blev plantet ud paa en nykastet Grav ved Oktobertide, da var den knap halvtredje Alen høj, men Stammen var tyk som en Barnearm. I Hast søgte Rødderne nedad og viklede sig kærligt genkendende om en smal, umalet Kiste, og de stumpede Grene bredte sig skærmende over Sandtuen. Saa tog Vinden i Grenene, som Fingre, der griber i Streng, og Grenene sang, og Bladene sang for den gamle Jomfru dernede i den smalle, umalede Kiste

. . . Hun var gammel og træt af Aar, men til den sidste Livsaften takkede hun for sine Øjnes Lys, for Sol og Regn, for nødtørftig Næring og for Guds store Godhed.

Hendes Seng stod i Fattighuset mellem andre Senge, og dér fik hun, hvad hun behøvede, ikke mindre men heller ikke mere.

Hver Dag indtil Jul gik hun med stavrende Skridt den korte Tur fra Fattighuset til Fattighusets Have, ud for at se til Bøgen, som dengang stod midt i et lille Bed.

Hun strikkede Strømper til Fattigforstanderens lange Dreng, det var saa at sige det eneste, hendes gamle Hænder endnu duede til, og saa plantede Forstanderen til Gengæld hendes Bøgetræ ud i det runde Bed fra Maj til Januar.

Hver Dag humpede hun ud i Haven for at se, hvordan „Træet“ stod, om Frostene ikke havde gjort det Fortræd. Men Træet stod strunk og sort med skinnende brune Skudskæl.

Og i Januar blev det flyttet ind til „Kvinderne“ i en Træbalje fyldt med Jord. Der drak det Kulos og Sygeluft men ogsaa Vintersol, og Bøgen spirede, som om den var gal. Hele Dagen sad den gamle Pige foran Træet og strikkede og regnede. Hun regnede ud og regnede galt, og regnede hver Dag om, hvormange Skud Træet vel vilde sætte i Aar, hvormange Grene der blev til Afplukning, og hvormange der gerne skulde have „friskt Bøgeløv“.

I heldige Tider stod Bøgen med lysende

Løv, naar Februar var til Ende, men stundom kunde det vare til langt ind i Marts. Den gamle Pige fik hel Feber i Blodet. Hun saa sig stolt og mæt paa de fine, dunede Blade, nu sluttede hun Regnskabet og gjorde sig rede.

Paa Udgangsdagen klippede hun alle Skudene af, til Træet stod saa bart som dets Brødre ude i Sneen.

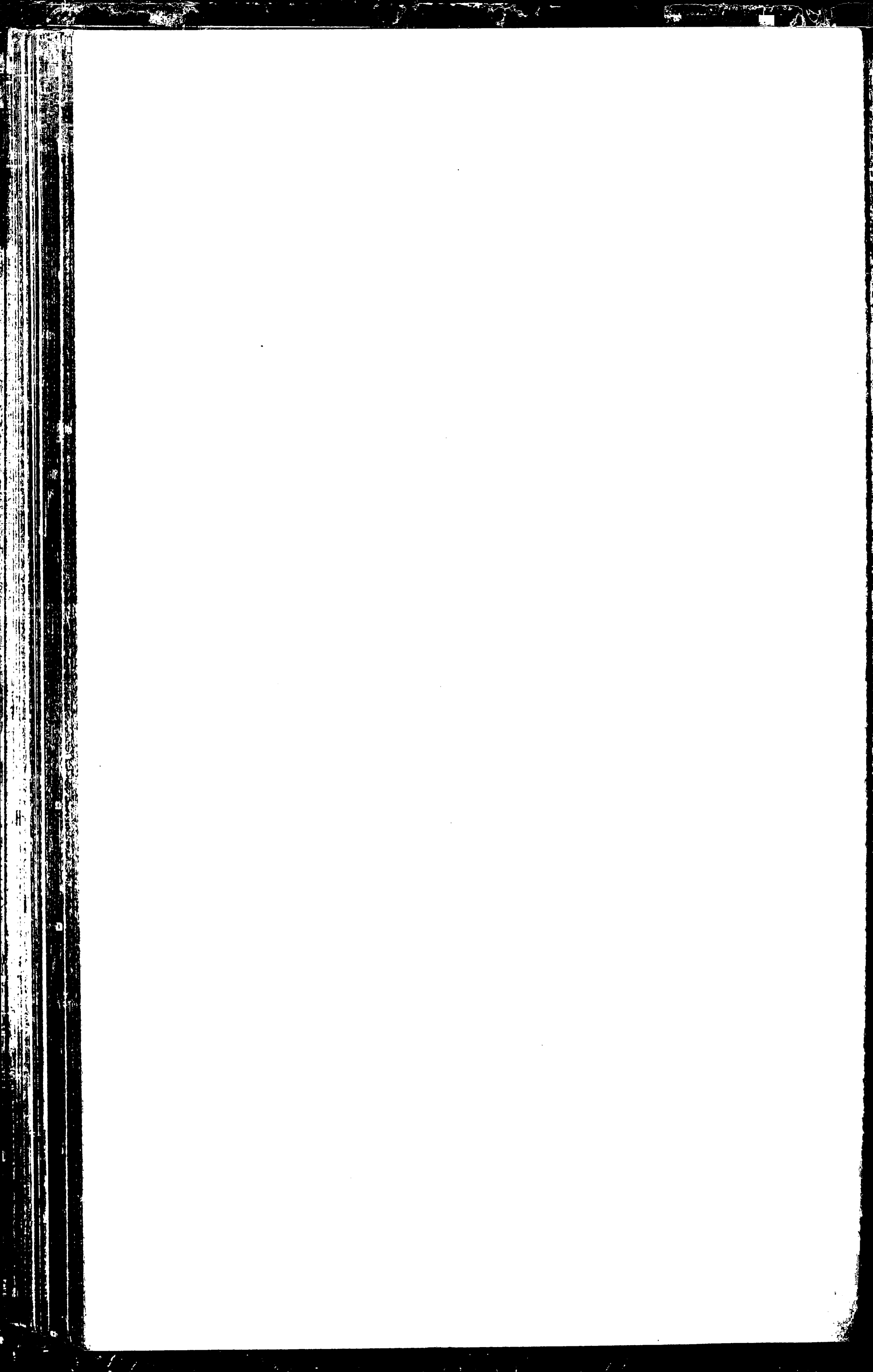
I et Tørklæde og i mange skærmende Papirer blev Kvistene lagt, og den gamle Pige gav sig paa Vandring gennem Byens smalle, krogede Gader. Hun vidste Besked med hver Borgers Ve og Vel. I Fattighuset holdt de jo Avis, og ellers gik Tiden med at drøfte, hvad de havde „hørt og spørt“.

Den gamle Pige vidste om en Mor, der havde mistet sit eneste Barn. Om en rig, der var bleven fattig. Om et Par Mennesker, der maatte ty til Tugthuset, naar de vilde tænke paa deres store Dreng. Om en Mand, der var uhelbredelig syg og bange

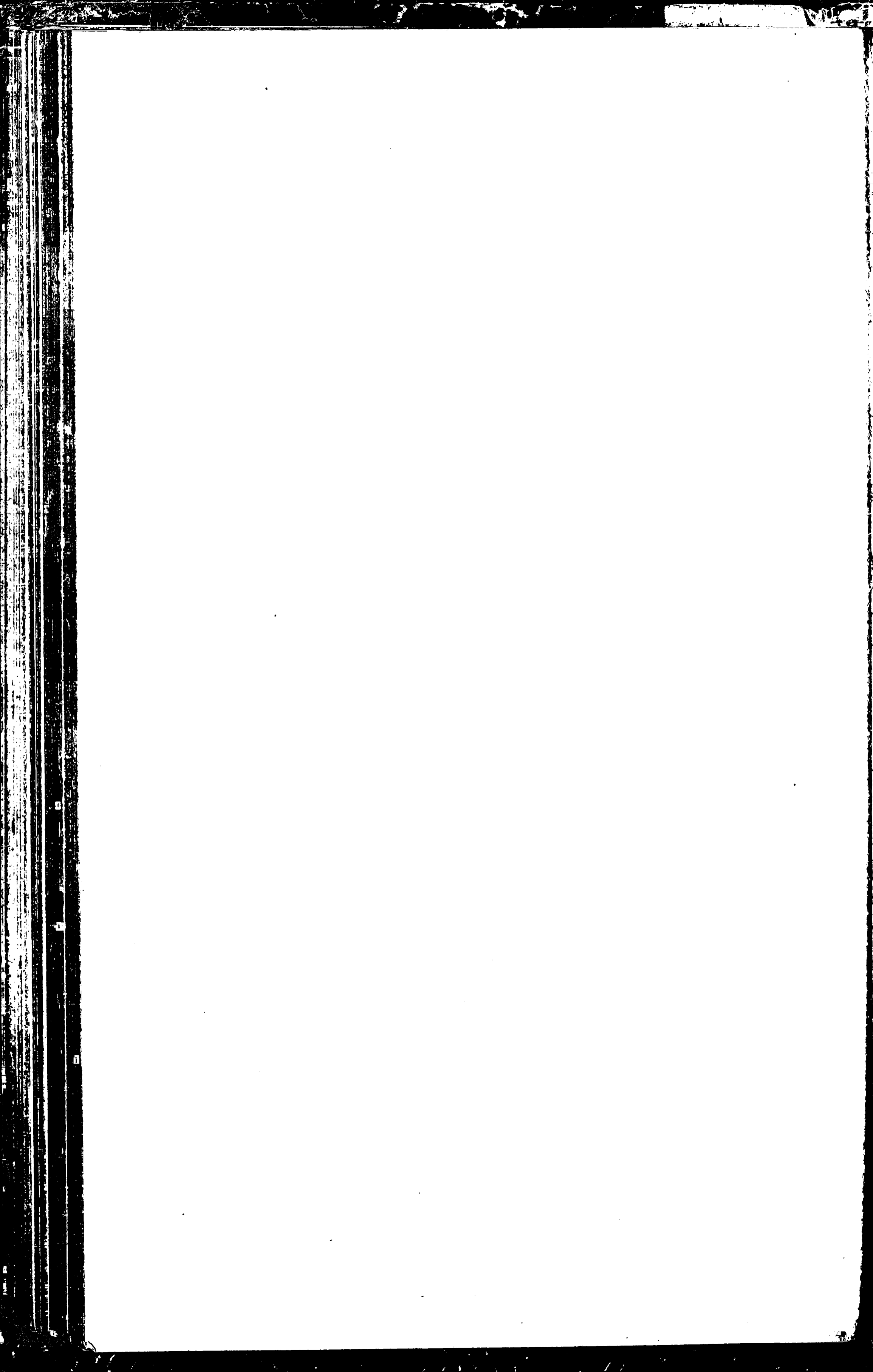
for at dø. Om en lille Krøbling, der aldrig kom udenfor Kældervinduet.

Den gamle Pige blev ved at gaa, fra det ene Sted til det andet, hun ænsede ikke Trætheden, før Klædet var tømt og hvert grønt Blad kommer paa rette Plads, men naar hun saa vendte hjem, gjorde det saa ondt i Fødderne, som om de var beslaaet med skarpe Søm. Og hun lagde sig i den halmbundede Seng og takkede Gud for den Dag og for de svundne og for de kommende

Aartier er gaaet, siden hun blev stedt til Hvile, men Bøgen paa hendes Grav staar som et Monument, der ikke kan omstyrtes eller forvitre.

KÆLLINGEHUSET

NEDERST paa Torvet mellem Tømmerpladserne og de store Staldskure, der kun brugtes paa Markedsdage, laa „Kællingehuset“.

Det havde otte Kamre og i hvert Kammer en Kælling — deraf Navnet. Men kun et Køkken.

Kamrene laa højt og lavt for hinanden med skraanende Gulve, hvor Spildevandet rendte sammen i Lavningerne. Fra Køkkenet, der laa i Midten med aabent Skorsthul, førte smaa Triptraptrin op til Kamrene.

Og i hvert Kammer huserede som sagt en Kælling, en af dem med Fiskeskæl i Haaret og Fiskeslim opad Armene og en skarnagtig Mund.

Om Dagen sad de otte Kællinger ude paa Torvet, hver med sin Kasse, og solgte

Fisk. De snakkede fint med Køberne og skældte Huden af Kroppen efter dem, der vragede. Ind imellem skændtes de selv om Vægten, som de snød paa, alle som en, og det kunde ende med, at de piskede løs paa hinanden med døde Sild og levende Rødspætter, til hele Torvet flød og Kasserne var tomme og Betjenten gav dem Mulkt.

Hver Kælling havde et Par Unger, de fleste en Mand. Ungerne kom af sig selv efter en evig og uforanderlig Styrelse, Mændene skiftede.

Paa Fattighuset levede nok krapylsk Pak, der foretrak at sove i „Kællingehuset“ om Dagen og ro paa Fjorden om Natten fremfor at slaa Skærver i Solhede eller skovle Sne i Frost.

Makkede de ikke Ret, blev de smidt ud og kunde gaa hen, hvorfra de kom.

Mændene i Kællingehuset fik mange og svære Prygl.

I stille Aftentimer, naar Byens Folk i Gaasegang gik Tur langs Kirkegaard og

Fjordkant, lød deres Jamren ud over Torvet.

Men den Mand var ikke til i den By, som havde Mod til at mægle mellem de vrede Kællinger.

Hver Nat skulde Mændene ro ned til de brede Vande og tinge med Fiskerne om Varer til næste Dags Handel. De rigtige Fiskere boede i pæne, smaa Huse og havde pæne, smaa Koner, som saa dybt ned paa Konerne i Kællingehuset.

Om det ene Køkken skulde de otte Kællinger forliges, det kunde de ikke, og saa gik det galt. Mange Pander slatten Fisk blev i Arrigskabens Hede kylet op i Skorsthullet, hvor Fisken hang fast ved Fedt og Sod.

Men havde de kloret hinanden som gale Katte, sluttede de Forlig med sviende sort Kaffe rundt om Skorstenspladsen.

Oppe i Toppen af Huset laa et bitte lille Kammer med kun en rund Glug til Vindu. Der boede de to smaa „Mostviller“, som

ikke vovede sig ned, naar nogen af de otte Kællinger var hjemme.

De stakkels gamle „Mostviller“ spaserede hver Morgen til Skoven og pillede Mos, til Solen gik ned. Deres Rygge var saa krumme af at pille Mos, at Hænderne naaede ned under Knæerne. Saa vendte de hjem med deres Sækfuld Mos og bandt det i Toskillingskranse. Det var deres Levebrød.

Paa Bindingsværket udenpaa Kællingehuset skrev Ungerne med Kridt alle de uartige Ord, de havde hørt eller spekuleret ud — men om Aftenen vaskede de gamle Mostviller Ordene bort. Næste Dag kom de igen.

De store Markedsdage blev Torvet brugt til Heste og Boder, da maatte Fisken kun sælges i den blinde Gyde bag Raadstuen — men det kunde aldrig falde dem ind. De tog bare Ferie, og lod ganske roligt Byens Folk savne Fisk den Dag.

De havde større Ting for.

De kørte i Karussel, til Sildeskællene.

dryssede af deres Skørter. Den, der betalte for tyve Ture, kørte gratis Resten af Dagen — og de snurrede af Sted paa gimpende Grise af malet Træ, saa de svimlede ved det. Ud paa Aftenen samledes de i Kælderen hos den sorte Skærsliber og drak klar Brændevin til Honningkager saa tykke som Tørv. Om Natten dansede de Kehraus paa Torvet mellem alle Teltene.

En Gang om Aaret gik Byens Sundhedsraad gennem Gaderne og lugtede til Huse og Brønde. Da fik Kællingehusets Folk Bud om at flytte deres Mødding og muge deres Kamre i en god Fart, ellers skulde det gaa dem ilde.

Nu gjaldt det.

En Sommeraften blev Mændene holdt hjemme fra Fjorden. Med Prygl blev de drevet til at lave et Sengelad af gamle Fiskekasser midt ude paa Torvet.

Paa Sengeladet blev Dyner og Pjalter lagt til Luftning — de otte Kællinger og deres Unger laa og lantrede sig oven i.

Mændene gav sig i Lav med at tømme Fiskekuler bag ved Huset og trille Indholdet ud paa Møddingmarken.

Men de arme smaa „Mostviller“, som ikke turde andet end lystre, rendte Livet af sig for at faa Kamrene skrubbet rene med vaadt Sand og Aaleklude.

Og hveranden Time maatte de bringe skoldhed Kaffe ud til de muntre Kællinger paa Ladet.

Naar de endelig havde Huset i Stand, maatte de slæbe det skidne Tøj ned til Fjorden og holde det med deres lange, trætte Arme under det kolde Vand for at faa det værste Snavs skyllet af.

De maatte være glade til, om de slap for Hug og onde Ord.

Men de otte Kællinger syntes, det var i Grunden ganske grinagtig at holde Hovedrengøring!

DEN HELLIGE ILD

LILLE Peter kiler af paa sine skæve Pibe-
L stilke, det bedste han har lært — nej
bedre end det!

Fra „Juleaften om Morgen“, som han
siger, har han skøjtet i Gangkurv paa Skøj-
teløberforeningens Bane. Den Tort maatte
han lide, at Barnepigen fulgte med, gav
ham Skøjter paa, stablede ham i Gangkur-
ven og gav ham et Skub. Saa gik hun
rundt om Søen og holdt Øje med ham, af-
hentede Monsieur om en Time og aflagde
siden i Hjemmet Rapport over Peters Frem-
skridt og Fald.

Ingen nyfødt Kalv har nogensinde stav-
ret mere gudsjammerlig kejtet om paa sine
Benpinde end Peter paa Skøjtejernene, og
ingen Liniedanserelev har vredet sin Krop
i stærkere Balancesving end Peter, naar

han slingrede langs Banens Indhegning. Han gled paa Skøjter, som en Høne tripper paa en Mødding mellem hed Aske.

Stakkels Peter, han gjorde det ikke for Fornøjelsens Skyld, heller ikke for Æren og allermindst for Sport og Sundhed. Petermand satte Liv og Lemmer til og gjorde hele sin alenlange Krop til Grin for alle dem, der overhovedet saa saa dybt som til hans Ringhed — og han gjorde det, fordi „den hellige Ild“ flammede ham i Brystet, fordi han elskede, som kun en seksaarig Peter kan elske.

Genstanden hed Karoline og bar Mamelukker nedover Læggene, men var ellers Datter af en Pøsemager og et ganske godt Parti.

Karoline var et kvart Aar ældre end Peter, d. v. s. hun „gik i sit syvende Aar“ og saa desaarsag ned paa den yngre Hr. Peter, der fyldte seks selve Juleaften.

Og saa havde Kaveline løbet paa Banen et helt Aar.

Peter boede paa første Sal og Damen i Kælderen. Hver iskold Vinterdag saa han hendes røde Krøller og hvide Mamelukker svanse af — og han kunde ikke følge efter.

„Farvel, lille Peter“, sagde hun, „jeg skal skøjte i Dag — naar Du bliver større, faar Du maaske ogsaa Skøjter!“

Naar Du bliver større — — — —

Peter var artig en Maaned, en stiv Maaned af lutter beregnende Snedighed. Han tænkte som saa: Jeg skal nok faa Oprejsning for den Kedelighed.

Lumskheden sejrede, han fik Skøjterne.

— — —

Peter løb i sin Gangkurv fra 2 til 3, mens Kaveline var i Syskole, hvor hun lærte at strikke Muffediser til Pølsemageren, der „fros“ sine Haandledder.

Peter vilde ikke, at den elskede Kvinde skulde se ham i hans Fornedrelses Tid.

Peter løb med aaben Mund og ti strittende Fingre, der alle var lige stive af Angst.

Jeg tror — men det er min private Tanke, Peter har ikke udtalt sig desangaaende — at han egentlig vilde føle sig lettere til Mode ved at være indespærret i et mørkt Rum med fire Edderkopper og en Ørentvist — end ved denne Skøjten.

Peters Gangkurv blev stødt i Øst og skubbet i Vest og puffet i Nord og hugget i Syd — Peter var ikke saadan til at komme af Vejen, naar de store Mennesker var i Sigte. Lørdag slap han af Gangkurven og klarede sig med fem Fald, Ugen efter uden Fald, men han holdt da vel og mærke i Baneindhegningssnoren med begge Hænder og skydsede sig saadan sidelængs frem.

Søndag inviterede han Kaveline paa Chokoladestænger og Skøjtetur.

Hun var haardhjertet nok til at spise baade hans og hendes Chokoladestang og endda gøre Nar ad „lille“ Peter, der vist var meget dygtig til at løbe paa Skøjter.

„Skal vi parere om, at jeg kan løbe Ba-

nen rundt uden at falde?“ spurgte Ynglingen med bankende Hjerte.

„Ja, om hva’?“

„Et Kys, Kaveline!“

„Sss“, sagde hun og blev ligesaa rød, som naar hun blev truffet i at stjæle Fedtegrever fra Faderens Butiksvindue. — —

— — —

Der var stor Fest paa Banen og Musik og Kunstløb. Man dansede, og man slog Kryds og lavede Cirkler og hoppede i Luften og faldt ned paa det andet Ben. En Kæmpe snurrede rundt paa sin ene Skøjte, saa han lignede et Maskinhjul, og alle stimlede sammen om ham.

Men paa den aabne Plads paa en Bænk sad Dommeren. Frøken Kaveline og Peter startede. Han følte sig, som om Rigets Lykke og hans egen Fremtid ahang af Resultatet.

Den før omtalte hellige Ild flammede gennem hans Aarer, han saa rødt for Øjnene, som naar han fik „Næsestyver“. Han var modnet til Mand i samme Stund.

Peter slingrede frem og slingrede tilbage, han skred og gled og trippede og gik ogsaa paa Siden af Støvlerne. Han lignede en Papiersbaad i oprørt Sø.

Kaveline saa til og lo. „Nu dumper han“, tænkte hun, men han dumpede ikke. Hans Ben var som Hyldemarvstrolde med Bly i Enden, de kunde ikke slaas om.

Langs Indhegningen, uden at røre den fristende Snor, løb Petermand.

Han bad Fadervor paa Vejen og citerede indvendigt „Stork, Stork Langeben“ og nogle Vers af store Bastian. Han skred, og Banen skred, men der var langt igen.

Peter tænkte paa Kysset og paa, at han vilde gifte sig med Kaveline, saa saare han var konfirmeret.

Saa naaede han Banen om — men nu skulde han skraa hen til Dommerbænken. Det gøs i ham, her var ikke en Gang en Snor til at afbøde, hvis Ulykken truede.

Da rejste Kaveline sig, rystede Lokker og Mamelukker til Rette og skøjtede Sejrherren i Møde.

O Ve — hun faldt — den Skønne faldt!

Nu havde Peter jo indlagt sig evig Hæder, om han havde hjulpet hende op, men der er Grænser for al menneskelig Kunnen!

Peter standsede foran hende, trippede paa en nærmest upassende Maade og saa betuttet ud. Han vovede ikke at række sine Hænder ud — Balancen stod paa Spil.

Alligevel kom Kaveline op. Med et overlegent grusomt Smil sagde hun: „Værsgo', lille Peter, Du maa gerne kysse mig. Jeg tager ikke Skade af at blive kysset af en lille Dreng i Din Alder!“

Hvorpaa hun hentede en af Kanerne, puffedede Peter op og kørte ham Banen rundt i en fiks Fart.

Men Kysset, Peter fik, smagte som en Snebold i Nakken.

Fra den Stund hader Peter Kvindekønnet og vil leve og dø som Pebersvend, ja han sværger paa, at alle hans Børn skal blive Pebersvende ogsaa.

Og Peter spiser ikke Medisterpølse fra Kavelines Far — saa sulter han hellere.

OVER LOFTERNE

Hov lille Jomfru, vil hun med, saa kom!—
Drude laa oven i en blaa Dundyne paa det store Sengelad midt i den øverste Gaard. Hun havde spyttet i Øllegrøden til Morgen og faaet Ris af Hulda i sin lille Ende. Det sved, og hun græd, lige til hun fandt paa at sole sig oppe i Købmandens Sengelad, for Solen gjorde godt i den lille Ende.

Først drømte hun, at gamle Hr. Vorherre kom farende og risede Hulda med en lang Vognstang. Bagefter drømte hun, at hun var en lille gul Pipkylling, og saa kom Hanen:

Kylle Mylle, læg Æg i Kejserens Skæg!
Men hun kunde ikke, og saa huggede Hanen hende midt i Panden med sit spidse Næb.

Drude vaagnede.

Dèr stod Hanen, og dèr stod Niels Præst

med sit grissebassede Forklæde. Drude kom i Tanker om, hvem mon der skulde skure Himlen, hvis gamle Søren Munk spyttede paa Gulvet, for Englene kunde da ikke i deres hvide Kjoler, og Vorherre selv var jo altfor fin, men maaske havde han en dygtig Stuepige.

— Vil hun med over Lofterne, hva', lille Jomfru?

Drude lod sig dumpe gennem Ladet og kravlede frem under Dynerne. Hun vilde for Resten hellere ned i Stalden og ligge i en Krybbe og nusle Næse med de glatte Heste.

Først skulde Niels Præst ind i Portlagret, dør boede en Mus under Dørtrinet.

Nils Præst stak hende paa Hovedet ned i Svedskesækken. Nu kunde hun spise hundrede paa én Gang, men hun snerpede Munden sammen. De lugtede saa sært af noget æbænoget ligesom Niels Præst. Og han holdt saa forfærdelig fast i hende, næsten som Fingrene havde Tænder og bed.

Hun gjorde sig tynd og sprællede, men kom ikke løs, før Niels Præst havde dynket hende op og ned.

Bagefter kom hun op at ride med Benene om hans Hals. Hænderne vikledede hun fast i hans Haar, det lugtede, som naar Snedkerens Kone bagte Æbleskiver.

Far sagde altid, hun havde en lille Parisernæse, og det kunde hun godt mærke.

Hop, hop, nu gik det op ad Trapperne Der var Jern paa alle Trinene og Jern under Niels Præsts Træsko. Inde paa Petroleumsløftet lugtede der, som naar Hulda gjorde Lamper rene. Engang sagde Niels Præst, at hvis der kom en Svovlstik til, vilde hele Huset springe i Luften og alle Mennesker brænde levende op! Og Drude havde ganske hemmeligt og forsigtigt lagt fem Svovlstikker lige ovenfor Trappen foran den store Petroleumstønde, men ingenting sprang i Luften. —

Niels Præst tog en af de smaa Tønder, der laa paa Siden, og rulrede den hen over Loftet.

Sæt Vorherre nu sov til Middag!

Men Drude bad ham alligevel om at rulre en lillebitte Gang til.

Niels Præst nappede hende i Stortaaen, for Skosnuden var ligesaa itu, som den kunde blive, og det var nok ikke Alvor, men bange blev hun — for sæt nu, han sletikke var Købmandens Karl men en ond Trolldmand, der boede i de sorte Kulbjerge bagved Maanen og spiste smaa Piger! —

Lige med ét syntes hun, at Lofterne blev til sorte Kulbjerge. Hun var bange, Trolldmanden lugtede Menneskekød.

De kom ind paa Jernloftet, og Niels Præst sparkede rundt i Knipperne. Det klingrede værre, end naar Hestene slog i Lænkerne. Men dem i Helvede, de blev bundne med Jernlænker af Slinger! Det gloede saa løjlig rødt henne fra det rustne Jern.

Drude blev helt varm i Panden, for dèr laa den store Kedel, hun havde stjaalet paa Møddingen og solgt til Købmanden for tre Øre.

Bare Vorherre engang imellem fik Byg-

korn paa Øjnene, saa han ikke gik dør og saa alting.

Niels Præst stod op paa Jernvægten, men Drude fik et væmmeligt Spindelvæv i Ansigtet, det rullede ned som et Gardin om Natten, og det var baade vaadt og tørt paa engang som Niels Præsts Haar.

I Kornkamret var der ganske stille. Hver eneste lille Flue sad og sang for sig selv med en tynd lille Lyd. Men Solen havde lavet den sødeste Glidebane fra Tagvinduet ned til Gulvet, og dør rutsjede de smaa røde, gule og grønne Solæg ned og fik Vinger og fløj tilbage.

Drude vilde godt have nogle i en Æske og se, naar de krøb ud og blev til Solkylinger og voksede til lange Solskinsstraaler, men de var ikke til at fange. Naar hun tog om dem, smuttede de væk.

Hun lukkede Munden op og kyssede den fuld af Solæg. Men sæt, de nu fløj ned i Maven og midt om Natten spang ud og begyndte at skinne?

Niels Præst smed hende ned i en Havredyngge og kylede et helt Haglvejr af varme Kornkerner over hende.

Saa lagde han sig i Dyngen overfor:

— Godnat, lille Jomfru, nu skal man slaae en lille Lur af!

Drude saa paa ham. Han gabede, saa en Mus magelig kunde rende ned i Halsen paa ham. Der trillede Dugg ud af hans Pande, ligesom af Blomsterne om Morgen.

Men det var ikke pænt.

Og saa snorkede han, og naar man snorkede, skulde man have Hyldethe, for saa var man forkølet i Næsen og havde Snue. Men hans Næse kunde vistnok trænge til at pudses.

Drude trak sit pæne Tørklæde op af Lommetasken, hun behøvede aldrig at pudse Næse, — men det var stridigt, det vilde slet ikke røre ved hans.

Saa kyssede hun det i alle fire Hjørner. Hun kyssede alt det, som var pænt og dejligt og lugtede godt, bare ikke Kortekolonje,

for det rynkede Munden sammen ligesom en Strikkepose.

Hun havde ogsaa selv en lille Kortekolonjeflaske, den var tom, men den lugtede alligevel, og den lugtede hun til, hvergang hun havde faaet Ris eller skulde spise op. Hun puttede ogsaa somtid en Krølle Haar derned for at give den Kortekolonjelugt.

Drude pirkede til Vanddraaberne med et lille Straa, saa rendte de mere gesvindt, men saa vaagnede Niels Præst og sprøjtede hende over med Hvedekerner, saa de løb omkring hende som smaa Dyr.

Hun spurgte Niels Præst:

— Vil du vel ogsaa aldrig dø?

— Hva'for det?

— For jeg vil leve i tusind Aar, fordi at fordi at, det er saa fromt!

Naar Drude ikke straks fandt det Ord, hun mente, tog hun altid det, der faldt hende først paa Tungen.

Haand i Haand gik de over det lille Loft, hvor Farvekasserne og Krydderierne stod.

Drude syntes, at Lugtene fløj omkring hende som Sommerfugle. Hun prøvede, hvorfor et Næsebor, der snuste flest Slags Lugt. Naar hun satte Fingren derpaa, hoppede det i Næsen, ligesom naar man rørte en Kattekillling under Maven.

— Giv mig lidt!

Det sagde hun hver Gang, men hun vidste sletikke, hvad hun vilde have. Hun vilde helst have alle Lugtene med og have dem om Aftenen i Sengen at lege med.

— Fortæl, hvad det hedder!

— Nellikker, Allehaande, Sukat, Kattemomme, Muskatblum, Korinner, Mandler, Okker, Ultermarie, Dywelsdræk, Anne-line, Kobolleblaat

— Mer endnu!

— Safran, Salep, Vanilje, Kanel, Indienblaa, Kaminrødt, Lille Jomfru Grønt, Lille Jomfru Sødt . . .

Drude gentog Navnene et for et, hun kunde næsten smage dem.

— Hyp, alle mine Heste!

Det suste over Tørvelofterne. Drude hostede. Tørvesmuldet sprøjtede omkring, naar Niels Præst traadte deri.

— Vil hun i Bærmekamret?

Drude rykkede ham i Haaret, det betød ja.

I Bærmekamret var en grulig Støj, alting rystede, og de skreg alle sammen, og der var saadan en Damp, at man blev pladaskende vaad i Ansigtet. Drude fik Lov at stikke Armen ned i et koldt Bærmekar, det lugtede ligesom Øllebrød. Men saa løftede Niels Præst hende ud over det store, store Kar.

Hun havde prøvet før og vidste godt, der ikke skete noget, men hver Gang hun prøvede det igen, var det, som om en tung Sten faldt badovs ned i Maven og slog Tankerne ihjel, og bagefter stak det i Panden, som om der hang Burrer indenfor.

Drude tænkte sig, at Karret var Helvede, hvor de smaa Djævleunger blev kogt, naar Satan skulde have dem til Frokost. Derfor var det ogsaa, hun spyttede i Øllebrø-

den i Morges, for hun var kommen til at huske paa Djævle.

Niels Præst maatte holde hende med Hovedet ud af en Tagrude, saa svimmel blev hun, og hvis man kastede op, fik man bare Havresuppe uden Saft og meget mere Ormefrø. Men derude hang de røde Tage ligesom store Uldtæpper, og Tøjet hang paa Snore i Gaarden, og to Koner børrede Tørv fra et Læs ned i de store Løve. Hanerne vøjede om paa Møddingen, Den ene Tørvekone nikkede op til Drude.

— Hallo, er han dèr, Niels Præst?

Det var Købmanden, som kaldte.

I en Fart kom Drude ned paa Gulvet, og Niels Præst rendte sin Vej uden saameget som at sige Farvel. Men Drude blev staaende med Fingren i Munden. Hun tænkte paa, at bare hun havde prøvet at lægge en hel Kasse Svovlstikker i hans Haar, mens han sov, og saa set ham springe i Luften —

FANGEN

DET blev mørkere og mørkere i Stuen, tilsidst skinnede Strygebrættet alene, som om Vorherre ikke nænnede at tage Lyset helt bort, saalænge hun stod og strøg.

Den lille Pige krøb sammen paa Forhøjningen, kiggede nedad Gaden, hvor de første Lygter stod som brændende Svovlstikker, og kiggede opad Gaden, hvor Tinghuset laa.

Nede i Gaden var hun hver Dag med Pigen at købe Brød og Mælk, de købte det i en Kostald med levende Køer, men oppe i Gaden paa Skrænten, i Huset med den høie Mur om, dèr kom hun ikke, dèr boede Fangerne.

— Det var en Høg, sagde Moderen, det varsler Ulykke, og hun strøg videre i Tusmørket. Barnet mærkede godt, der fløj

noget forbi Vinduet, men en Høg, den Ting kendte hun ikke.

Hvorfor mon en Mor altid har saa travlt, det var da meget bedre, hvis Vorherre sendte hende en Sæk Guldpenge eller gjorde det ligesaa lyst om Aftenen som om Dagen.

For nu græd Mor . .

Saa kom Pigen ind og fortalte en hel Mængde om en Fange, der var brudt ud af Fængslet og sprunget over Muren og nu løb omkring i Landet.

— Vi maa lukke alle Dørene godt, sagde Mor, og bede til Gud, han ikke bryder ind her!

Men nu kom Avisen, og der blev tændt Lampe, og Mor og Pigen læste om Fangen.

Man skulde tro, nogen havde stjaalet Mors Strygejern, saadan græd hun.

— Hvadfor græder du, spurgte Barnet, er du bedrøvet for din Fangemand?

— Det var din Fars Bror, sagde Moderen, tog Barnet paa sit Skød og fortalte om den slemme Mand, der plyndrede Mad og

Klæder og Penge bort fra Mennesker.
Nu var han løbet bort fra Fængslet.

— Jamen maaske var de ikke rare ved ham i Fængslet, maaske fik han aldrig Kage eller kom i Skoven!

Moderen svarede ikke men græd.

Der hændte noget meget forfærdeligt: En rigtig Politimand med blanke Knapper kom lige ind i Stuen til Mor. Han talte om Fangen og sagde, hun skulde værsgod stænge Døren godt, ellers var hun ikke sikker for ham. Saa gik Politiet.

— Mor, hvis jeg var Konge og Politi, vilde jeg hver Dag give Fangerne en stor Kage, saa løb de saamænd ikke deres Vej og hvis de saa løb alligevel, saa vilde jeg alligevel give dem Kage, for de bliver sultne, naar de løber, ikke? jeg tror de bliver saa sultne, at de kan spise baade Ærter og Kødsuppe af bare Sult!

Moderen strøg videre, og Barnet sad ene med sine Tanker. Saa hentede hun Tavlen frem og malede den fuld af Tal og Bogstaver

— alle dem hun havde lært, hun kunde fem Tal og otte Bogstaver. Der skulde staa:

— Kom du bare her, lille kære Hr. Fange, vi giver dig Kage, og du maa godt bryde ind, hvor du vil, og tage alt, hvad du vil, men Strygebrættet og Mors Jern maa du endelig huske, du maa ikke tage, for saa kan vi ingen Penge tjene!

Hun listede sig nedad Trappen og lagde Tavlen paa Stenen foran Døren. Roligt lod hun sig klæde af, mens Pigen fortalte, at nu var alle Dørene lukket forsvarligt og alle Skuffer smækket i Laas.

Da Moderen kyssede hende til Godnat, mumlede hun søvnigt: Hvis jeg nu var en Fange, vilde du vist nok lukke mig ind og give mig en hel Kop Kaffe og mange Kager, ikke?

Barnet sov ind og vaagnede ved at høre Støj i Stuen. En hvid Skikkelse gik sagte over Gulvet.

— Du skal ikke være bange, vi gør dig ikke noget, det gør vi ikke, Politiet skal

slet ikke faa at vide, du har været her, vi lyver for ham

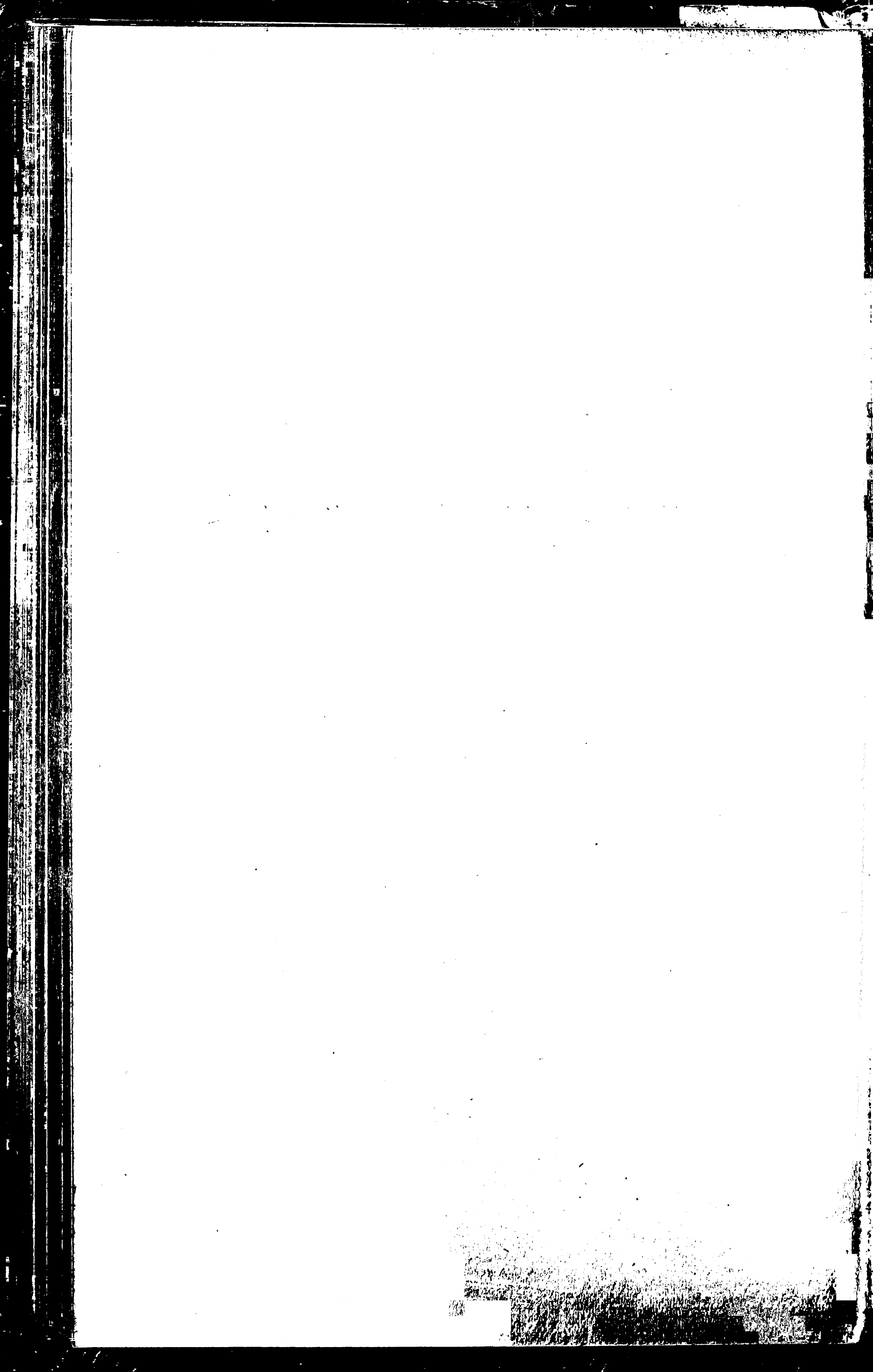
Men det var jo hendes egen Mor, der gik ud af Stuen og listede nedad Trappen. Lidt efter kom hun tilbage igen.

— Hvad gør du, Mor, smækker du Dørene én Gang til?

— Nej, Barnlil, jeg lukkede dem netop op!

Og Mor og Barn sov trygt mange Mile fra den Landevej, hvor Fangen strøg om.

ETIKETTEKLIPPERSKEN

FORAN Huset staar en Lind, ad dens Stamme rinder det fra sødtduftende, brune Kræftsaar, dens Rødder borer Gydens Smaasten af Lave, Grenene er ved at dø, men endnu danner Kronen Kuppel, og i Kuplen summer Bier.

Man træder et Trin ned og staar i en Stue, stor, lav og overfyldt. Væggene er randede og spættede af Fugt, Linden sluger Rudernes Lys, der er Lugt af Støv af gammelt Brød.

Maren Vlies og hendes lamme Datter Jørgine bor i Stuen. Siden Marens Hænder blev skrumpne af Gigt og hendes Ben ikke mere taalte Vadskens evige Staaen, gav Sognet hende denne Fribolig.

Føde og Klæder maa de skaffe selv, og de gør det — hør hvordan:

Jørgine ligger til Sengs. Underkroppen er lam, og venstre Arm kraftløs, Moderens Arme sidder tæt op til Kroppen, og Hænderne staar i stadig krum Stilling, men Fingrene kan bruges.

De klipper Etiketter, de to, klipper seksten Timer af Døgnet.

I store Ark faar de Etiketterne, der først skal klippes i Strimler, derefter klippes i lige store Firkanter, og saa endelig klippes i Form, runde, aflange, kantede eller skjolddannede.

For Hundrede faar de halvanden Øre. For Hundrede af de skjolddannede, hvis Guldkant gør dem uregerlige, faar de tre Øre.

I de seksten Timer kan de, naar Arbejdet gaar uden anden Standsning end tvende Kaffeafbrydelser, klippe saadan noget som henholdsvis Tretusind og Totusind af de almindelige, knap Halvdelen af de svære.

Maren Vlies siger, at hver Gang hun fører Saksen gennem Papiret, volder Bevægelsen hende Smerte, som om en fin Torn trængte ind i Tommelfingren. Datteren taa-

ler daarligt at klippe Hundrede uden Stands. Hendes Brystkasse værker.

Mellem halvtreds og treds Øre daglig *kan* de tjene, men sjældent naar de saa højt. Der er Dage, Arbejdet hviler mere, end det skrider.

Ingen af dem bryder sig om varm Mad, men stundom sendes der en Kande kraftig Suppe eller nogle Skiver god Steg ind til dem, og da er der Fest —

Fattigdom, Gigt og Lamhed holder til Huse, men ved Bordenden sidder en straalende Gæst: Tilfredshed, og den i Forening med Arbejdets Glæde fylder de to Kvinder.

Der kommer dem Taarer i Øjnene, saa ofte de hører om Sorg og Lidelser i Hjemmene uden om deres Verden, og de giver selv Skilinger til Kirkens Fattigbøsse.

Men da de ikke kan og ikke har Tid heller at gaa til Kirke og endelig ikke føler Trang til Prædiken sender de en Nabo-kone i det Ærinde.

Hvis nogen forklarer dem, at de behøver kun at søge, saa *skal* Byen give dem Alderdomshjælp, svarer de uegennyttigt:

„Hvorfor skulde vi tage Pladsen op for dem, der trænger mere.“

Den lamme Jørgine dør først og kommer pænt i Graven med fire Kranse og et Perlekors.

Men Moderen, gamle Maren Vlies, sidder alene tilbage i Stuen, hvor den tomme Seng raaber efter sin fyrretyveaarige lamme Byrde.

Moderen sér Etikettearkene ligge bunkevis paa Bordet og mindes deres sidste Samtals Angst. De havde hørt, at man nu klippede Etiketter paa Maskine, og at Fortjenesten vilde gaa ned, maaske blive rent borte. En Morgen laa Jørgine død i Sengen, friske Taarer vidnede om, at hendes sidste Drøm eller Tanke havde kredset om denne Ulykke.

Ak, og med slige Smaasorger havde hun plaget sit eneste Barn —

— — —

Maren Vlies vidste hverken ud eller ind. Det var et gammelt Løfte, altid optaget og genlovet, at hun, hvis Jørgine døde først, ikke vilde lade nogen Dag gaa hen uden at søge til Graven og sidde der lidt. Tankeløst var Løftet givet, i Dage, da hendes Ben kunde bære hende langt.

Nu var det et Besvær at gaa Stuen over.

— — —

Tanker bringer Raad, Mor Maren tænkte og gik til Naboens, som var Bager og havde Trillevogn:

„Vil I køre mig ud til Jørgine hver Middagsstund, jeg kan nok selv finde tilbage — saa byder jeg Jer en Hjertens Tak og to Skilling for hver Dag“.

Men Bageren, som var god, lovede at gøre det for intet. Og hver Dag, naar Brødvoggen rullede af med Brød, sad Mor Maren der med Armen fuld af Etiketteark og Sakse.

Ved Graven blev hun da den hele Eftermiddag og klippede og snakkede. Hun sad

ret ned paa Tuen, der var jo ikke Raad til Bænk, men hun fandt Sædet blødt og Datteren levende nær.

Bagervognen hentede hende, før der blev ringet ud. Om Vinterdage raadede Bageren hende fra at sidde stille paa den snekolde, frosne Jord, men hun lod sig ikke rokke.

Saa var det en Dag i svær Snestorm, at Hesten gled og Vognen væltede og Bagerkarlen slog sig, saa han kom paa Sygehuset.

I Forskrækkelsen glemte man at hente Maren Vlies. Først ud paa Aftenen gik Bageren selv ind i Huset, men hun var der ikke.

Han fandt hende sovende den sidste Søvn ude paa Graven, med Saks og Etikettepapir i Haanden.

Hun havde holdt sit Ord: ikke at lade nogen Dag gaa hen.

MIRAKLET

A DJUNKT ABEL var til Herremiddag. Han havde forberedt sin Hustru paa, at det vilde trække længe ud, som altid hos Højesteretssagføreren. Eline havde surmulet over at skulle være ene og drillet sin Mand, fordi han endnu, tre Aar efter Brylluppet, plejede Ungkarlevaner.

Eline var en jammerlig Hare, hver Lyd kunde skræmme hende, saa hun skreg, men i Grunden tog hun ingen Skade af at blive en Smule hærdet. Og selv om Pigen havde fri og blev i Lyngby Natten over, var der saa sandelig ingen Anledning til Frygt oppe paa en Fjerdesal i St. Kongensgade.

Eline truede saa smaat med, at hun ogsaa vilde gaa ud til Damemiddag, men den Snak havde ingen Hjemmel. Eline blev nok, hvor hun var.

I det hele taget, det, som var Charmen ved hende, det, som vejede mere til end hendes dejlige Øjne og Haaret, Elines Haar, det var netop hendes *Trygheds-glæde*. Hun blev ligesom aldrig træt af at gaa rundt og takke for, at hun endelig havde fundet et Hjem.

Stakkels Barn, som hun havde flakket, et Aar her og et Aar dør. Man forstod, hvor hun hyggede sig ved Hvilen. Saadan et lille Pus. Forældre vidste vist ikke, hvad de gjorde, naar de sendte deres Pigebørn ud som Guvernanter hos Alverdens Mennesker.

Abel morede sig godt til Middagen. Han havde aldrig været Ynder af slibrige Fortællinger, men i Aften lod han Højesterets-sagføreren snakke løs uden at tage til Gemæle. At en Ungkarl saa ens paa Kvinder, en Ungkarl med Uvaner og slette Erfaringer, dertil var ikke noget at sige. Eline vilde give ham Ret, den, der ikke kendte Hjemmets Fred, behøvede heller ikke at berømme den.

Abel tænkte uden Ophør paa Eline, det var, som om hun sad hos ham, som om hendes Haand laa og kriblede inde i hans.

Han ligefrem fornam, maaske som Følge af den gode Vin, hvordan hun paa sin egen pudsigte Maner gik og aandede ham ind i Ørene, fra det ene til det andet, ligeglad om han skændte eller lo.

Længslen efter hende steg i ham som et pinefuldt Begær. Han prøvede at tale sig fri, skammede sig over Følelsen men kunde ikke blive den kvit. Et Øjeblik var det for ham, som om han kunde slaa dem alle i Jorden for at faa Fred. Lidt efter suste det for hans Øren, saa enhver anden Lyd blev borte.

Saa vidste han Besked: Det Satans Næseblod, som bestandig kom paatværs. Baade paa Konfirmationsdagen, midt i Frieriet og — — —

Eline havde først grædt og saa leet, som skulde hun aldrig høre op.

Næseblod forekom ham umandigt. Det passede for Børn.

Adjunkt Abel maatte ty ind i Højesterets-sagførerens Sovekammer forfulgt af ni Mænds uvorne Drillerier.

Men denne Gang hjalp hverken en kold Sten i Nakken eller Fyrsvamp i Næsen.

Eline plejede bestandig, naar det kom, at spille Chopins Sørgemarsch, lige til det hørte op.

Han listede af uden Farvel, lidt slukøret, men inderst inde saare veltilpas. Klokken var knap elleve. Han naaede Kongens Nytorv en Kvart over elleve. To Minutter senere gik han gennem Porten.

Midt oppe hørte han en Dør blive aabnet og slentrende Trin i Trappen. Han kendte Lugten af den Cigar, han plejede at ryge — i Øjeblikket var han længst mulig, fra selv at ryge. Ganske uvilkaarligt strøg han en Tændstik. I samme Nu blev der strøget nok en Tændstik.

To Mænd stod overfor hinanden. Den

ene slap Tændstikken til Jorden, den anden blev ved at holde den, til han brændte sine Fingre.

Adjunkt Abel hilste, fremdeles uvilkaarligt, og blev høflig genhilset.

Han hørte flere Trin i Trappen, mange hastige, til sidst som af snublende Ben.

Trinene gjorde ondt i hans Baghovede.

Porten slog i. Endnu stod han med den brændende Tændstik.

Adjunkt Abel brugte en halv Time til at forsøge at klare sine Tanker. Han gik op til fjerde Sal, ned til anden, op igen og ned.

Han kendte ham jo, han havde endog været med til Brylluppet som Elines ældste Ven. Hvordan var det — — jo, Eline havde været Guvernante paa Gaarden hos ham efter Konens Død.

Han kunde jo have giftet sig med Eline! Hvorfor giftede han sig ikke med Eline?

Adjunkt Abel tænkte videre med Lomme-tørklædet for Næse og Mund. Blodet dryp-

pede ustandseligt med ny Kraft, det ligesom kogte ham i Svælget.

Han vilde vædde paa, at Eline sad nok saa troskyldig ved Klaveret eller laa og sov under Hjørnelampen. Laa og sov. Nej, han vilde ikke trænge paa og tvinge hende til Løgn. De var Venner, de to, de kunde have Tillid til hinanden, usvigelig Tillid.

Om saa var — — om saa var — — —
I gamle Dage gaves der Maader og Midler, hvorved Mænd kunde tilsikre sig Troskab. Aah, han var vist en lille Smule gal, maa-ske lidt beruset.

Og den Næse — — —

Han knugede Lommetørklædet fast mod Næsen, man kunde vel faa det Blod standset. Han maatte spytte, det løb frem gennem Munden.

Men komme op til Eline i den Tilstand og kræve hende til Ansvar — Herre, Herre, det var dog for ubegribelig komisk. Og Eline vilde le, hun vilde le, som hun plejede, saa det kurrede i hendes Hals.

Nej, nej.

Adjunkt Abel gik ned paa Gaden. Kongens Nytorv fem Gange rundt, inderst langs Husrækken. Fra gammel Tid vidste han en Kafé, der havde Bagvej for Stamgæster. Han gik ind, fik en Opvarter kaldt til og lod sig hjælpe som et Barn. Med Hovedet bagover sad han og snøftede og fik Ansigtet badet, til endelig Blodet hørte op at rinde. Saa gik han atter hjem.

Midt paa Trappen strøg han en Tændstik — jo, dèr laa den andens. Han stak den til sig.

Eline var i Seng.

Hun havde kedet sig, sagde hun, kedet sig, kedet sig, og hele Aftenen siddet for lutter smækkede Døre, lige til for lidt siden, da hun gik i Seng. Ikke en Gang Aftensmad havde hun faaet, men nu vilde han nok gaa ud og finde Kiks og Hindbær-syltetøj.

Men en halv Snes, man blev saa sulten af at vente.

Abel nikkede og gik i Køkkenet. Han var vant til at behandle hende som et Dukketøj, til Tider.

Hans Hjerne var ligesom faldet i Søvn, det var ham en Glæde at sysle med de Kiks.

Hun raabte til ham gennem Stuerne. Hvad var nu det?

Eline kom svippende paa bare Ben. Hun hoppede op paa Køkkenbordet og lod sig made.

Abel maatte bære hende ind, hun frøs. I Sengen laa hun og smaanynnede.

Det var en Melodi fra Carmen.

Han klædte sig af og lagde Tøjet, som da han var Dreng og fik Ordenslomme-
penge af Faderen, og han huskede paa, hvor det pinte ham, naar han skulde gaa med Retten ud paa Strømperne, hvor det kløede! Som Eline havde drillet ham med den Nervøsitetsvane, men det var ham ikke muligt at have Retten ud, og han begreb slet ikke, andre Mennesker kunde.

Eline talte om, at han var bleg, og gættede, at nu havde han igen haft Næseblod.

Saa nynnede hun videre: Jeg véd nok En, som venter, som venter, som venter — og dybt nede i Brystet: Til Fanden hende henter! —

Men ud paa Natten laa Abel og besvimede i sin Seng, og da han vaagnede, gav han sig til at fremhuske hvert lille Træk fra før. Det red ham som en tung Mare, og skønt han af al Magt ønskede, det hele vilde forflygtige som Tungsind efter onde Drømme, blev han ved at nitte Tiden sammen fra Aften til Nat. Han genkaldte sig hvert Ord, der var talt hos Højesteretssagføreren — de stod ham klare som Børneremser. Og hver Tanke paa Vejen hjem.

Ved Trappegangen standsede Bevidstheden og vægrede sig ved at følge ham videre. Han tvang sig at gaa tilbage og frem igen, forfra og forfra.

Han maatte ty til Kokain for at sove.

— — —

Inden Abel giftede sig med Eline, havde hun spurgt saa tydeligt, at ingen Misforstaaelse var mulig: „Vil du tage mig, som jeg *er* og som jeg *har været*?“

Derpaa gav han sit Ord, og hun sagde siden: „For du véd, jeg har jo været saa alene!“

Nej, ingen Misforstaaelse var mulig. Hendes Spørgsmaal pegede hen paa noget, som, dybest set, ikke kom ham ved. Hun havde spurgt for at sikre sig mod Overlast. Og han var ikke nysgerrig. Det var saa vist ikke hans Hensigt at misbruge sin Mandsværdighed og Mandsvilje til at fritte.

Den Pusling, den Eline, med det varme milde Væsen. Hun skulde være i Ly hos ham, saalænge han havde Tag at skærme hende under.

I Grunden forekom hun ham rigere, mere forædlet, mere kvindelig fuldkommen-gjort, omsvøbt af det evigt stigende og syn-

kende Tungsind, der kun kunde skyldes syge Minder.

Selv naar hun, kaad som en Killing, spøjte med ham og legede for ham, selv da kunde der være noget lidende paa Bunden af hendes Smil.

Og var der syv Himle, den ene højere end den anden, i hendes Elskov, var der ogsaa syv Afgrunde, den ene dybere end den anden, i hendes forborgent vemodige Smil.

En Dag skar hun sin Finger ret dybt. Han var øm over Saaret og plagede hende med ofte at spørge til det. Omsider viste hun ham, at nu var det lægt, og hun sagde, uden at vente Svar: „Det er underligt, hvor saadan noget læges nemt. Hvis man faar et Saar i Hjertet eller derinde, det kommer sig aldrig, vel?“

Forøvrigt var Eline jo Tavsheden selv med sit eget, og det var kun i sjældne Glimt, hun lod ane, at bagved Tryghedens Ro laa mange skælvende Minder.

Saadan i Fjor, en Septemberdag, de havde

turet om oppe i Nordsjælland, til de, overtrætte, søgte Hvile paa en lang Møllebakke. Medens de laa og saa ind i Himlen, blev Møllen sat i Gang, saa den kolde Skygge af de langsomt glidende Vinger med faste Mellemlum gød sig over dem.

Eline laa med Nakken mod hans Arm, han fornåm en svag Dirren, hver Gang Skyggen skred over hende. Endelig sagde hun sagte, som henvendt til egne Tanker: Saadan var det altid i gamle Dage!

Og hun var forstemt for Resten af Dagen. Men da de kom hjem, gik hun rundt og laaste alle Døre, og var skøn i sin ydmyge Hengivelsestrang.

Ingen ejede den Klang i Ordet: Ven! og i Ordet: Tak! som hun.

Og hun skulde have sine Hemmeligheder i Fred, nu og til alle Tider — af ham skulde de ikke krænkes.

Fornemheden i deres Forhold havde været ham det største, den avlede Tryghed og Fornyse.

Den gængse Fortidsudfrittelse mellem Ægtefællerne kaldte han Ligrøveri, og selv holdt han Gravfreden hellig.

— — —
Nu var alt omstyrtet.

I uendelige Samtaler ført mellem Tvivl og Kærlighed anklagede han sig over al Rimeligheds Grænse. Den varsomme Tavs-
hed, det var ham en Livssag at overholde, gav han Navn af Fejghed.

Og han ventede paa et Tegn, der skulde bringe uomstødelig Vished, men han følte, at ingen Vished kunde lindre. Der var kun *én* Vished — og Eline var ham for kær og hans Sjæl for beslægtet, han vilde ikke give Slip paa hende.

Han troede, at hans ydre Beherskelse var stor, og at Eline intet mærkede, før en Dag Lægen uopfordret traadte ind i hans Stue og spurgte ham ud i Øst og Vest. Han blev skræmt, for enhver Pris maatte Hemmeligheden bevares, og han talte ivrigt op om de hyppige Næseblødninger. Læ-

gen erklærede, der var meget, som tydede paa Hjerneanæmi.

Det blev ordnet, saa han tog Ferie fra Skolen og lagde sig ud ved Kysten med Eline, skønt det var ved Vintertide. Hendes Omhu for ham var paafaldende, hun veg ikke fra ham. Vaagede han om Natten, vaagede hun med.

Godt tre Maaneder efter hin Aften bragte Posten ham et Brev med Elines Udskrift. Han for sammen af Skræk — Eline gik jo og sang derinde i Stuen ved Siden af.

Saa aabnede han Brevet. Med blaat Blyant var malet en Tingest, som skulde forestille en Stork med et Barn i Næbet. Underneden stod:

— Prins?? Prinsesse?? Til dig fra mig.
Eline.

Abel maatte le. Han maatte le uden Stands, til Eline kom dansende og slog sine Arme om hans Hals.

— Er min Ven saa glad?

Abel tvang sig til at tage mod hendes

Kærtegn. Hvor hun var klog. Men han var klogere. Eline saa ham forskende ind i Ansigtet.

— Hvad er det dog, som gør dig saa underlig?

Han smilede til hende: — Sygdommen, min Ven, for lidt Blod i Hjernen, véd du!

To Dage senere fandt han Eline grædende med en Avis i Haanden. Hun talte ikke, hun bare græd, som skulde Hjertet briste.

Abel fik Uro over sig, han anede, at hendes Graad kom ham ved, at han nu stod foran Løsningen. Han fløj Spalterne igennem. Mellem de udenlandske Telegrammer læste han, at Godsejer Emme Falke, under Omstændigheder, der tydede paa Selvmord, var fundet død paa et Hotelværelse i Bern.

Betaget af ond Hævnsyge bøjede Abel sig over Eline:

— Græder du nu for din Elsker, lille Ven? —

Det gav et Sæt i Eline. Hun saa op et eneste Nu med Øjne saa forskræmte, at han bittert angrede sine Ord. Saa gemte hun Ansigtet i sine Hænder og ligesom krøb sammen i Stolen, hvor hun sad.

Nu var det jo sagt, nu vidste hun, at han vidste det. Og alligevel var der ingen Lindring i den Bevidsthed.

Men samtidig vaagnede alle hans gamle skærmende Følelser for hende. Hvor var hun ene nu, det Pus! Han vilde være god imod hende, tilgive, tilgive helt.

Og nu kunde det ske, nu, han var død. Det maatte jo kunne ske.

Nogle Timer kun varede denne Højmodighedstrang, saa var han igen forpint som før.

Eline skyede ham, og han undgik hende. At hun led, saa han nemt. Men sørgede hun over Opdagelsen, eller sørgede hun kun over den Døde?

Hvorhen skulde han gaa for at komme til Sandheden?

Det forekom ham — nu det var for sent — som det eneste rette, at han havde opsøgt Godsejeren og krævet Sandheden af ham. Mellem Mænd gælder større Ærlighed end mellem Kvinder. Han vilde have givet det nøgne Svar.

Abels Tanker vred sig som glødende Traade gennem hans Hjerne. Dybt, dybt inde, naar han gravede godt, huskede han jo noget fra hin Nat, noget, som bestyrkede den Tro.

Godsejeren gik *ikke* videre, da han havde strøget Tændstikken. Han lod den falde, men gik *ikke* videre. Brøkdelen af et Sekund blev han staaende — som ventede han paa et Ord eller en Anledning til at tale.

— — —

De flyttede ind til Byen igen. Abel begyndte paa Skolen. Eline gik omkring ham stille og lidende, men tavs. Hun gav ham ikke flere Ord, naar han ikke spurgte.

Men en Aftenstund kom hun til ham

med et lille Skrin og et aabent Brev. Hun bad ham læse det og gik sin Vej:

— Det er mine Dagbøger, lige fra jeg var seksten Aar. Ingen har set dem uden jeg. De er ærlige. Det maa du tro. Brevpakken, som ligger ved dem, har jeg ingen Ret til at give dig, de gemmer en Hemmelighed, der lige saa meget er en andens som min. Men jeg giver dig det hele. Jeg holder ikke ud, som vi har det nu. Vi to. En gang lovede du mig saa bestemt at holde af mig, som jeg var, og du vidste, der havde været noget før dig. Du havde slet ikke Lov at bebrejde mig noget. Og jeg forstaar dig ikke. Du kunde jo have spurgt mig dengang. Du véd slet ikke, hvor jeg holder af dig. For din Skyld har jeg gjort noget forfærdeligt, som jeg aldrig rigtig kommer over. Jeg har ønsket et andet Menneske Døden. Og nu er han død. —

Abel følte Skamrødmen i sine Tindinger. Havde Eline end tusindfold Skyld, hun var

dog den overlegne, men i Kraft af hvad? I Kraft af et gammelt Løfte, i Kraft af hans Svaghed.

— Eline! —

Han kaldte, og hun kom.

— Eline. Brænd det dèr, mens jeg ser derpaa. Din Fortid kommer mig ikke ved, det er kun din. Brænd det!

Eline bar det hen til Kakkellovnen. Hun stod der, saalænge en Lyd af Papirets Knitren var igen. Saa lukkede hun Laagen.

— Hvad saa?

Abel tog hende ind til sig.

— Eline, du véd, jeg kan ikke undvære dig. Jeg er beredt paa at glemme det altsammen, Eline, altsammen vil jeg glemme, men du skal ærligt sige mig, hvorfor du har handlet saadan mod mig. Hvorfor du har nænnet at bedrage mig —

Eline ventede en Stund. Saa pustede hun Lampen ud, lagde sig paa Knæ foran ham og fortalte.

Om sin fattige Barndom. Om sin flak-

kende Ungdom. Om den Mand, som var god, den eneste, som gav hende Glæde. Indtil ogsaa det var forbi. Han vilde ikke ægte hende — dengang. Og senere, da han vilde, var hun bundet af en ny Kærlighed. Saa var det, hun i Fortvivlelse ønskede hans Død.

Abel lyttede som til Suset i en Skov. Det var, som om Drømme gled ham forbi, som om Taager lettede.

— Da du traf mig, hvad saa?

— Saa havde jeg forlængst brudt alt med ham.

— Men han var med ved Brylluppet!

— Det havde jeg lovet ham, han mente, at netop det kunde helbrede ham. —

— Men saa siden?

— Siden ikke mere. Saa rejste han, og saa — — saa døde han!

— Og du saa ham ikke al den Tid efter Brylluppet?

— Nej. —

— Løgner! —

— — —

Abel tændte Lampen og tog en Bog. Nu var alt ham ligegyldigt. Eline løj. Nu kunde hun for ham finde paa, hvad hun lystede, han skulde ikke vise sin Dumhed ved at tro noget deraf.

Hvor enfoldigt af ham at mene, at hun, der roligt havde bedraget ham, med ét skulde blive ærlig. Hvorfor skulde ogsaa Eline være bedre end saamange andre? Der var jo mange Hustruer, som bedrog deres Mænd. Mange. Eline var kun én. Og hun bedrog ham. Det var nok.

Eline bad ham høre, hvad hun havde at sige. Han saa paa hende med et truende Blik, og hun tav.

— Eline, det er ikke værd at lyve. Du behøver ikke at gøre dig den Umag. Det er overflødigt — en Gang for alle. —

Saa skrev hun, som hendes Vane var, naar der havde været Ordstrid mellem dem, saa skrev hun et lille Brev til ham.

Han vilde først brænde det, men overvandt sig dog til at læse, hvad hun nu

havde fundet paa at skrive. Og med Bitterhed regnede han ud, at hun havde været tre Dage om at flikke denne ny Forklaring sammen.

I Grunden lød den, som saa mange Slags Løgn, helt troværdig.

Altsaa nu havde Emme Falke besøgt hende, nu tilstod hun *det*. Tilmed en Aften, saa nær gik hun virkelig Sandheden, men det var jo netop det snedige. Naar man løj, skulde man holde sig ganske tæt opad Sandheden, det stivede Løgnet af. Han kom for at pine hende med sin Kærlighed og for at sige Farvel, inden han for bestandig rejste bort. Jovist, de Døde var tavse og taalmodige! Men hun holdt det Besøg hemmeligt, fordi hun ikke kunde faa sig til at tale om ham, og nu forleden tav hun, fordi hun var angst for ikke at blive troet. Og det var saa sandt, hvert evige, eneste Ord var saa sandt, saa sandt.

Abel nikkede til Brevet.

Herregud, hvor hun var i Vaande, Stak-

len, for at blive troet, og hvorfor skulde han ikke lade, som om han troede — det var dog en komplet Biting overfor den store Hovedsag, at hun havde *bedraget* ham.

Da Eline siden vendte sine dejlige Øine op mod ham, strøg sine Hænder over hans Pande og spurgte: Tror du mig da ikke nu? Svarede han og kyssede hende: Jeg skal herefter tro alt, hvad du vil have, jeg skal tro!

— Hvad mener du med det?

— Jeg mener kun, hvad du mener, Skat!
Eline bøjede sit Hoved og græd.

— — —

Det var hende, som foreslog Skilsmisse. Det var ham, som nægtede den. Hun maatte jo tænke paa det Barn, som skulde fødes. Hvorhen vilde hun gaa med det? Han følte ingen Vrede mod det uskyldige Barn.

Overfor Husets Venner blev intet røbet. Begge var for stolte til at tale. Abel skyldte alt paa sin overanstrengte Hjerne, og Hu-

struens ængstende Stilhed blev af alle opfattet som den naturlige Følge af det Tryk, Adjunktens Sygdom lagde over Hjemmet.

Men de var enige om snarest muligt at søge til en fremmed By, hvor de var ukendte.

Eline fødte sit Barn, en Dreng, men hendes eget Liv var i Fare.

Da lovede Abel sig, at om hun stod det igennem, vilde han begynde forfra og aldrig, aldrig hverken med Ord eller Tanker lade hende pines af hans Mistro.

Han vejede sin Angst for at miste hende mod Sorgen over Bedraget, og den blev liden mod hin.

For at glæde hende puslede han om Barnet, satte sig ved Vuggen og traadte Gængerne. For at glæde hende spillede han sig ind i en Komædie, der forfulgte ham i Drømme.

En Aften fortalte Eline ham, at hun ønskede Døden, for naar hun i det sidste Øjeblik sagde, at hun ikke havde bedraget ham, maatte han da tro hende.

Og han takkede hende for hendes store Kærlighed og svor, at hvert Gran af Mistro forlængst var hvirvlet bort af hans Sind.

De græd sammen over den forfærdelige Tid, som var gaaet hen, som var spildt, som aldrig kunde erstattes.

Abel vidste ikke siden, om det var Frygten, der virkelig indgav ham kort Tro paa hendes Ord, eller det kun var af Medynk, han lod, som han troede.

Eline kom sig, og hendes Barn trivedes.

Men nu stod Barnet mellem ham og hende. Han kunde hundrede Gange sige sig selv, at mod Barnet nærede han ingen Vrede — han taalte ikke Synet af det, uden at de forfærdelige Selvpinsler atter søndersled hans Sjæl.

I Barnet *saa* han den Døde.

Ikke alene dets Tilværelse nagede ham, men endnu mere den altfortærende Ømhed, Eline ofrede paa det.

Det var, som anede hun Uraad, som saa

hun til Bunds i de Tanker, han mente at have dulgt for hende og enhver.

Dagevis lukkede hun sig inde med Barnet. Hun havde fundet det Paaskud, at han ikke taalte de hyppige Forstyrrelser ved Nattetide, for ikke mere at dele Sovekammer med ham.

— — —

Endelig opnaaede han Forflyttelse til en jysk Østkystby. Han lejede et lille Hus i Byens Udkant. Bagved Huset laa en højt indhegnet Have. Dèr tilbragte han al sin ledige Tid.

Med Byens Folk havde han intet at skaffe. Han gik afvejen for sine Kolleger og blev regnet for en Særling.

Eline forsøgte, trods sin Modløshed, at faa en Udsoning bragt tilveje.

Hun holdt Barnet hen for hans Øjne, han maatte dog kunne se Ligheden.

Men det var forgæves.

— Lille Eline, vi lever ikke i Miraklernes Tid, og der maatte ske et Mirakel, før

jeg troede det utrolige. Lad os holde Fred med hinanden, mere ønsker jeg ikke —

Saa blev det derved.

Barnet følte gennem sit fine Instinkt, at det skulde holde sig til Moderen, men denne naturlige Vekselvirkning, foraarsaget af hans egen Modvilje, dømte han som endnu et Bevis paa Elines Skyld.

Han greb sig i paa Afstand at følge Barnets stille, ensomme Leg, og han bedrøvedes som til Døden, naar de to ængstelige Barneøjne forskende skottede hen efter ham og straks igen veg under hans Blik.

En Dag overvandt han sig til at løfte Drengen op mod et Spejl, han vilde se hans Ansigt sammen med sit, men Drengen skælvede i hans Arme og lukkede Øjnene af Skræk. Han maatte slippe ham igen.

— — —

Saa meget jævuede Tiden ud, at de to Mennesker igen prøvede at gøre Dagene gode for hinanden.

Den Ensomhed, hvori de levede, førte dem nærmere og nærmere. De læste sammen, de talte sammen. De kunde sidde i Haven lange Sommeraftner, Side om Side, Haand i Haand, nedsænket i Drømme, der ligesom bares fra den ene til den anden gennem Stilheden. De kunde gaa ad øde Landeveje, naar Natten laa over Landet, gaa og gaa, begge betagne af Kærlighedens store gode Vilje — men endnu var Miraklet ikke sket.

Da Drengen var fem Aar, tilbød Eline at sende ham fra Hjemmet, hun vilde bringe det Offer, det sidste, det største, om saa Hjertet skulde forbløde af Sorg.

Abel følte sig som en Usling, men han tog imod hendes Offer.

Men for at ingen skulde ane Uraad, ordnede han det saadan, at Barnet skulde i Pleje hos en af hans Slægtninge oppe ved Silkeborg.

Eline bad kun, at Barnet maatte blive hos hende Julen over. Hun vilde tænde

Juletræ for det en sidste eneste Gang. Abel sad hos hende, medens hun klippede Julestads til Træet, han saa, hvordan hun slap det af Hænderne, som var Saksen for tung. Han hørte, hvordan hun tog Vejret i trange Suk, som hun atter søgte at dække over ved at le og nynne.

Hun hentede selv Juletræet inde fra Byens Torv, men saa kunde hun heller ikke mere. Hun kunde ikke hænge Pynten og de smaa Barnegaver paa, hun var for træt. Abel spurgte, om hun tillod, at han gjorde det for hende, og hun nikkede.

Saa var Juletræet færdigt, men Eline var for træt den Dag til at staa op straks om Morgen. Hun bad Abel, om han denne ene eneste Gang vilde klæde Barnet paa, det havde hun aldrig overladt Pigen at gøre.

Abel kyssede hendes Hænder, kyssede hendes Pande og skammede sig til Bunden af sin Sjæl.

Han gav sig til at klæde Drengen paa —

den lille fremmede Dreng. Hans Hænder rystede. Barnet saa paa ham.

Var det Forundring, var det Angst, var det Vrede?

Han syntes, det var den tungeste Gerning, han i sit Liv havde prøvet. Saa var det forbi.

Men Drengen gik stille hen i en Krog, satte sig paa en Skammel og trak Strømperne af. Abel, som troede, at han havde baaret sig galt ad, gik efter for endnu engang at hjælpe.

Da saa han — — da saa han Drengen vende Vrangen ud af Strømperne og liste dem paa med Retten ind.

Miraklet var sket.

FADERVOR

DRUDE laa i sin Seng og kunde ikke sove. Klokken havde slaet otte, og Natten var ogsaa kommen, men Drude sov ikke. Hun prikkede sig i Øjnene, til det ene Tøndebaand efter det andet trillede ud ad dem af rød og blaa og gul Ild og rendte rundt af sig selv, men det gjorde næsten ondt, som naar Hulda rev Løg.

Næsen sov heller ikke. Naar den krøb under Dynen, lugtede den Sæbe og Lavendler og ren Natkjole, for det var Lørdag.

Maven tænkte paa de syvogtyve Sukkerkugler, der nu laa og rullede rundt og holdt Sjøv. Den tænkte ogsaa paa en Lindorm. Og hvis den tykke Madam Worm nu havde en Lindorm i sin Mave, kunde hun jo bare med en spids, spids Saks klippe et lille

Hul og saa trække Lindormen ud og koge Aalesuppe paa den, for hun var saa fattig.

Gumpedumpen laa og var bange for Ris. Og Tæerne strittede op og ned, ligesom naar Soldaterne gik med lange Ben, én to, én to.

Men Haaret laa ganske stille inde i Natnettets og sov som en lille Puddelhund.

Drude trak forsigtig i en af Krøllerne, saa, nu var den vaagen igen.

Hun kyssede den: — Godnat Skat! Godnat Skat! Saadan sagde Far og Mor.

Drude rynkede Panden, og hele Haaret hoppede, og Ørene vippede, det var hendes Troldkunst, som ingen i hele Gaarden kunde.

Sove, devove, devippekadove, sove, devove — — —

De Stjerner sad deroppe i Himlen og mimrede. Drude spyttede bagover efter dem men ramte sin egen Næse.

Stjerner, deverner, devippekaderner, de lange, de stange, de stumphalet Stjerner! —

De sad og dinglede ligesom løse Knapper, men de trængte slet ikke til at syes fast, det var bare uforskammet for at drille. De sad saamænd ligesaa fast som de blanke Søm under *Skidtstøvlerne* — det hed de ikke, men det kaldte Hulda dem. De prik- ked og stikked i Foden, Skidtstøvlerne, fordi Skomager Hovgaard var et Fæfjols, det sagde ogsaa Hulda. De skulde bankes den anden Vej med en Hammer, sagde Hulda.

Men hvis nu den lille Jesus en Aften gik paa bare Fødder og stak sig paa Spidsen af en Stjerne og kom til at sige: av for Pokkeren, mon han saa ogsaa fik Smæk i sin lille Popo?

Drude laa fladt paa sin Ryg og gloede efter Stjernerne. Hvis hun var en lille Pip- fugl med Dun og Fjer og Hale, vilde hun aldrig gaa i Seng, naar det var Nat, men flyve sin Vej og sove i de høje Træer, som gyngede mest. Og saa gyngede de smaa Blade, og dem vilde hun synge for, til de faldt i Søvn.

Nu laa Drude plat paa sin Mave og pegede Fingre ad Stjernerne. Saa lagde hun sig paa tværs og rullede langsomt ind under Dynen til Fodenden, spjættede Dynen af og snappede efter Luft. Tungen blev som et lille vissent Blad inde i Munden.

Drude stak over Gulvet, dyppede den store Svamp og suttede Vandet i sig af alle Kræfter. Hvis Hulda nu kom, saa vankede der! Men Hulda kom ikke.

Saa løftede hun Natkjolen op og presede Svampen ind mod Maven — det blev et helt Regnvejr nedad Benene. Natkjolen af og Regnvejr paa Ryggen og Regnvejr paa Armene.

Drude stod ret op i sin Seng og lod sig dratte forover og bagover, forover og bagover. Nu faldt hun ned fra Vinduet, nu faldt hun ned fra et Kirketaarn saa højt som Himlen.

Drude travede op og ned i Sengen, hej hop, hej hop — hun var den slemme Heks, der red paa Kasteskaft.

Til Slut stod hun paa Hovedet og klap-

pede Hælene sammen. Hun vilde prøve, paa hvormange Maader man kunde ligge i en Seng. Naar hun regnede paa Fingre og Tæer kunde hun tælle til fyrre.

Hun fandt atten Maader, men lidt Snyderi var der med. For at række Tunge og knibe Øjne, det var vist ikke rigtige *Maader*.

Aa herregudda, Drude sukkede ligesom Bedstemor, naar hun tabte Masker.

Det var Fadervor, var det, som stod i Vejen, ellers skulde hun saamænd nok sove. Dengang hun havde Nældefeber i tre Dage og ikke maatte klø sig, saa samlede hun paa Fadervorer og havde baade Fingre og Tæer to Gange fulde.

Saasnart hun blev ked af at lave Pandekager af Kort, bad hun Fadervor, men hun var bange, de ikke duede, naar de var gamle.

Fadervor og *Ormefrø* og *rene Hænder*, det hørte til hver Dag, for det var *Pligter*, og naar man sved sine Pligter, var man en snavs Person, sagde Hulda.

Rene Hænder var nemt nok, for de lug-

tede rart og kunde puttes i Munden. Orme-frø var godt for Maven, det bed Hovedet af alle Ormene, saa de døde ihjel lige straks.

Men Fadervor Vorherre kunde sagtens, han behøvede ikke at læse Fadervor, for han *var* oppe i Himlenn, sagde Hulda.

I al Stilfærdighed prøvede hun at sætte det paa Melodi. Men hverken: Tulte var en Høne eller: Kringlekranse i Rosensdans passede. Enten var Ordene for tykke eller for tynde.

Med Hænderne foldet i en arrig Knude remsede hun saa Fadervor op i et eneste Aandedrag.

Godnatialevighedamengodnat.

Hvis der var Sukkerkugler og Springvand og Fyrværkeri og Vanilje i Himlen, vilde Drude gerne derop, men hvis Vorherre var ligesaa striks som Bedstefar og spildte Sauce i Skægget og talte saadan, at Ordene dingledede, saa vilde hun gaa ud ad Himlen og kure overskrævs nedad en Regnbue, lige ned til Jorden igen.

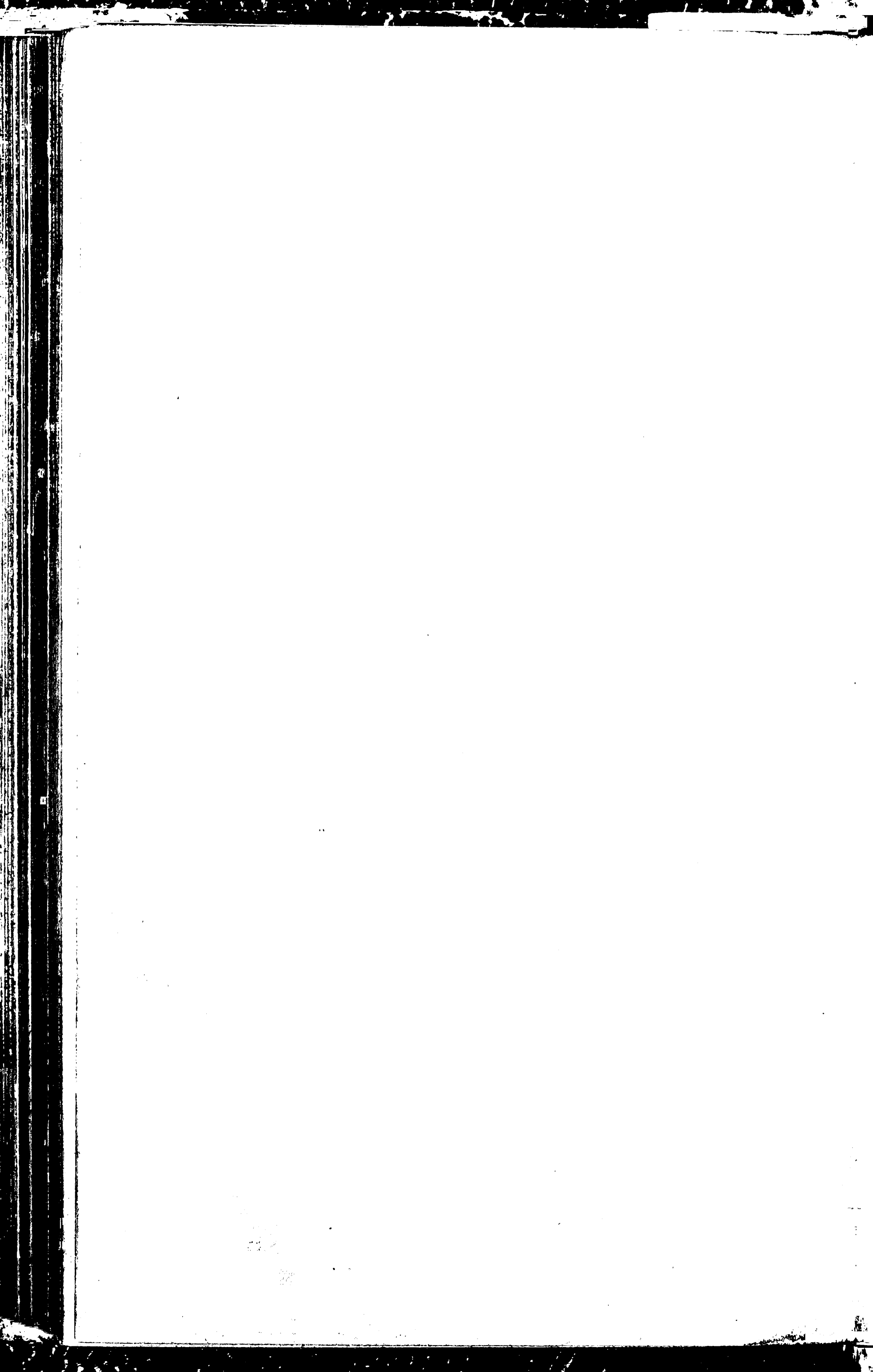
Og naar Smeden ikke engang kunde passe paa sine Duer, kunde saamænd saa heller ikke Vorherre passe paa alle de Engle. Ja, selvom han havde Seglgarnssnor om Benene paa dem ligesom paa Dragerne — — hun skulde nok bide det over med Hjørnetænderne.

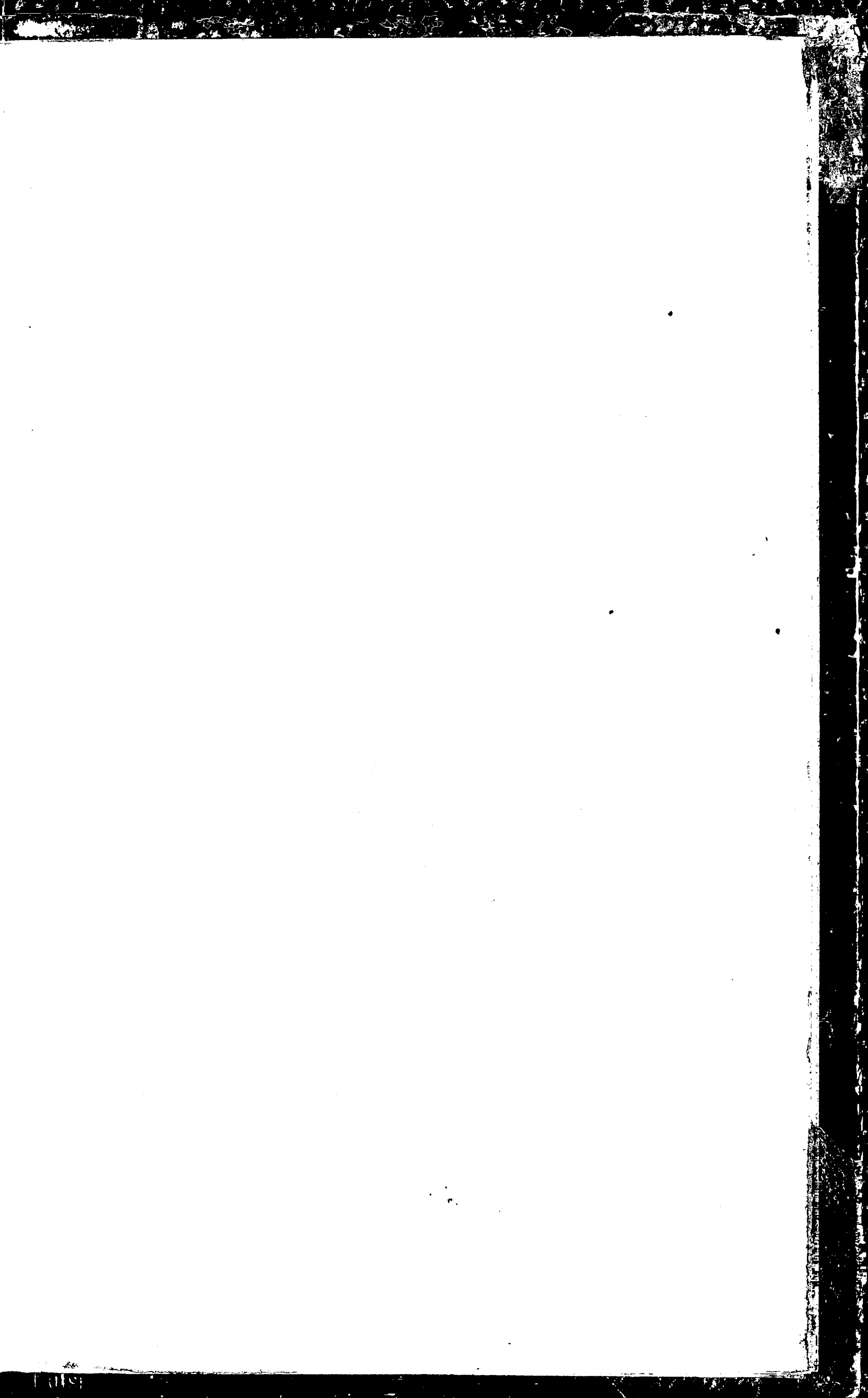
Drude krøb under Dynen og satte sit indsmigrende Smil op. Hun huskede paa, at Vorherre ligesom den sorte Kat kunde se i Mørke.

— Kære lille Vorherre, sagde hun, Drude har løjet syv store Gange og tre smaa Gange idag, men det kom af sig selv. Jeg har spist mit Ormefrø og pillet Lus af fem Rosentræer for Far uden at springe over. Omforladelse. Godnatialevighedamengodnat!

Drude havde løjet elleve Gange stort og fem Gange smaat, men hun kunde ikke lade være at snyde.

Nu kom Hulda for at se, om hun sov. Drude trak Vejret dybt og pustede, jo nu sov hun af alle Kræfter.

KARIN MICHAËLIS:

BARNET

Fortælling

2. Oplag. 2 Kr. 50 Øre

LILLEMOR

Fortælling

3. Oplag. 3 Kroner

SØNNEN

Fortælling

4 Kroner

HELLIG ENFOLD

Fortællinger

3 Kr. 50 Øre

GYDA

Fortælling

4 Kr. 50 Øre

MUNKEN GAAR I ENGE

Fortælling

3 Kr.

